

divadelní HROMADA

*zpravodaj
samostatných
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve východních Čechách,
na pomoci
Moravy a v části
Sudeta*

XXXI.

léto

2001

**Jsou lidé, kteří vidí věci takové,
jaké jsou, a ptají se: „Proč?“**

**Já sním o věcech takových,
jaké nikdy nebyly, a ptám se: „Proč ne?“**

ROBERT F. KENNEDY

4 VE VOLNÉM STYLU

(ZPRÁVY VSVD)

Dopis do redakce

5 Zápis ze zasedání Rady VSVD

7 Inspirace aneb koho nebo čím inspirovat

8 Jaká bude? nebo ještě lépe Jaká by měla nebo mohla být?!

10 Projekt INSPIRACE pro 3. tisíciletí

11 IMPULSY Z IMPULSU / bylo

Červený Kostelec

15 Divadelní Úpice

19 Regionální loutkářská přehlídka

24 Celostátní festival poezie Wolkrův Prostějov

27 Dětská scéna

30 Regionální přehlídka dětských recitátorů

31 Divadelní Dolany

33 Dospělí dětem

36 IMPULSY Z IMPULSU / bude

Nový roční kurz v Jaroměři

37 VIDĚLI JSME

Čarodějny báľ Dagmar Jandové, Divadlo amatérů na Rychnovsku v máji 2001

38 PRKNA PRAŠTĚLA

Náchodská Prima sezóna 2001

39 PRKNA BUDOU PRAŠTĚT

Lužsko-košumberské hrátky, Klubcentrum Ústí n.Orlicí, Jaroměřské divadlení

40 ŠKOLA HROU

Národní soutěž LDO ZUŠ

42 NESTOŘI A KANDRDASOVÉ

Heidemarie Sekáčová

44 VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Alena Rodrová,

45 Václav Podolský

46 Vladimír Zajíc, Daniela Weissová, Radostná novina, Broňa a Míla Machů

48 VÝCHODOČEŠI NA...

Pohárek SČDO, Národní přehlídka DIVADLO JEDNOHO HERCE

49 FEMAD a Divadelní Třebíč

51 Šrámkův Písek

52 Wolkrův Prostějov

55 Dětská scéna

*

57 Open 2001, a ještě k tomu Air

59 A na závěr, dávno po uzávěrce, aktuálně z Chrudimi

Uzávěrka příštího čísla
25. 10. 2001

Příspěvky a foto prosíme zasílat
na adresu:

IMPULS

Okružní 1130

500 03 Hradec Králové

e-mail:

Impulshk.gregarova@worldonline.cz

HROMADA č. XXXI/2001

LÉTO

Vydává:

Středisko amatérské kultury IMPULS,

Okružní 1130,

500 03 Hradec Králové

Telefon: 049/ 55 42 769

Tel./fax: 049/ 55 46 560

ve spolupráci

s Volným sdružením

východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:

Alexandr Gregar (chefredacteur),

Josef Tejkl, Alena Exnarová,

Mirka Císařová, Karla Dörrová,

Jan Merta, Břetislav Lelek,

Nadja Gregarová

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Mario Alfieri

TISK:

GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na

MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění

MK ČR

Neprodejné!

Náklad 370 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

úvodník

Píšu úvodník a zima mi točí s palci u nohou, nevzal jsem si ponožky, protože máme koberec na podlaze a je svatýho Jana, tedy neděle 24. června, a to by mělo být teplíčko a krásně a svěže a láskyplně. Taky proto, že probíhá právě v Hradci Králové velkolepý divadelní festival - říkal právě v rádiu ministr Dostál, takovým už tím těžším hlasem, jak ho o půlnoci přepadla redaktorka Hana Siraková, na rautu zahajovacího večera, že prý „festival tento divadelní bude aspirovat na podporu Viszegradske Čtyřky“, kam prý jede jim to říci. Takže teplá slova, svažené víno a něco k snědku na grilu je v tuto chvíli jediné, co může zahrát v mrazivém červnovém večeru divadelním. Na zahájení hrál se Divadelník, excelentní kus z Divadla Na zábradlí, s Martinem Hubou nedostižným, ale nářez, drsnota, taky žádné hřejivo zábavné...

Ovšem, chyba lávky, počasí je proměnlivé, prší zmateně sice, vítr fouká ulicemi, ale stačí, aby sluníčko jen trochu vyšlo a člověk cítí jeho sílu. I sílu „divadla“. Budeme psát na jiném místě o Inspiraci, o setkávání divadelníků. Jedno z nich se však koná i o tomto mezinárodním festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové. Už tu potkáváme po sedmiletém jeho působení nejen různé kritiky a umělce zajímavé, i exotické, už potkáváme tu i mnoho studentů divadelních škol, potkáváme už tu pravidelněji i některé známé tváře z východočeského ochotnického divadla, jak chodí od divadla k divadlu, shánějíce volná místa, aby viděli (inspirativní) představení profesionálů z celé Evropy. A pokud se do sálů nevejdou, brousí po té části festivalu, které se říká OPEN AIR.

Pod touto částí festivalu je podruhé podepsáno naše Volné sdružení východočeských divadelníků jako hlavní pořadatel, ano je to tak. Zatím předseda s hrstkou nejbližších věrných do toho s odhodláním jde. Letos jsme takto pro dobré jméno a jménem VSVD zorganizovali vystoupení téměř čtyřiceti souborů z celé republiky, od Chebu po Ostravu, více než padesát představení v deseti dnech. Z našich východočechů vystoupilo třeba Polí Jirky Polehni, Dno Jiřího Jelínka, z Ústí Zvěstování zadýmilo atrium hudební síně, z Police Námluvy hned první den rozchechtaly publikum na dvorečku Radnice, z Náchoda Dredí, z Turnova děcka od Hakena, Čmukaři. Z ostatních i Pepa Brůček byl, i profici ze Zábradlí, z JAMU, DAMU...

Takový festival je přece příležitost - návštěvnicky dnes praská ve švech a kdo se nevejde do sálů nebo nesehnal lístky, nebo na ně nemá, nebo ho to prostě zajímá, chodí na představení Open Air a lidé zvykli si už chodit, i o půlnoci, i přes nepřízeň počasí.

Bylo by krásné, kdyby východočeští divadelníci vzali tento divadelní svátek za svůj. Kdyby i nějaké taškařice připravili komediantské a vrhli se do ulic. A nebo se při tom setkávali inspirativně...

Tak jsem se rozepsal, až mi přestala být zima. Koukám i sluníčko vyšlo, je tam najednou modro a já se chystám do ulic, za divadlem, za inspirací...

Saša Gregar

D I V A D E L N Í

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky.
Děkujeme.

okr. Hradec Králové: Miroslav KUŽEL, Alena EXNAROVÁ,
Josef TEJKL, Agáta HRŮZOVÁ

okr. Svitavy: Milena DUCHOŇOVÁ, Vladimír ŠAUER,
Radka OBLOUKOVÁ

okr. Pardubice: Anna KUČEROVÁ

okr. Trutnov: Martin TEPLÝ, Petr LANTA, Miloslav ZAVORAL,
Luděk HAŠEK, Eva JASENSKÁ

okr. Rychnov nad Kněžnou: Eva DRÁBKOVÁ

okr. Semily: Vratislav OUHRABKA, Jana OTMAROVÁ, Jindra
PETRÁKOVÁ, Hana MOCKOVÁ, Petr ZÁRUBA, LS ČMUKAŘI

okr. Ústí nad Orlicí: Roman HODEK, Jana HÁJKOVÁ,
Jan ŠTĚPÁNSKÝ, Jana STÁNKOVÁ, Lenka SEMRÁDOVÁ,
Olga STRNADOVÁ, Eva SYCHROVÁ, Petr HÁJEK

okr. Chrudim: Luboš CAPOUŠEK, Svatopluk VOBEJDA,
Jednota divadelních ochotníků Luže

okr. Havlíčkův Brod: Ivana MĚKOTOVÁ,
Marta HERMANOVÁ, Lída HONZOVÁ, ADIVADLO Havlíčkův Brod

okr. Jičín: Milada KADOVÁ, Jan ŘEZNÍČEK,
Martin a Jitka ZAJÍČKOVÍ

okr. Náchod: Pavel LABÍK, Jiří KUBINA, Marie NÝDROVÁ,
Mirka GROHOVÁ, Ivana RICHTEROVÁ

Výzva platičům anonymům!!!

16. 5. jsme obdrželi platbu ve výši 300,- Kč od Kulturního domu, ale nepodařilo se nám zjistit, kterého. Rovněž děkujeme za platbu paní Lejskové, ale toto jméno jsme v našem adresáři nenašli. Prosíme dotyčný Kulturní dům i paní Lejskovou, aby upřesnili své identifikační znaky.

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlase na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme. Valná hromada VSVD na svém zasedání 10. února 2001 schválila změnu ve výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně ve výši 150,- Kč,
- snížený (důchodci a studenti) minimálně ve výši 100,- Kč
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví ve výši minimálně 600,- Kč
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí 200,- Kč/rok (3 čísla včetně poštovného)

VSVD, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové
Unionbanka, a.s. Hradec Králové, 4102290/3400,
konst. symbol 379

Dopis do redakce

V Luži 12. května 2001

Vážená redakce,

My si Vás zas tak moc nevážíme, protože jste nás ve XXX. čísle Divadelní hromady namíchli proto, že jste na 34. straně (3. řádek 2. sloupce zdola) uvedli nesprávně heslo

Ochotníci všech území, spojte se!

Omlouváme Vás snad jedině proto, že ve svých necelých deseti letech zřejmě prožíváte coby právnická osoba ženského rodu klimaThálíum. Víme, že přechod na nové územní celky je pro Vás obdobím vzrůstající nervozity projevující se u slabého pohlaví někdy těžko zdůvodnitelným jednáním, v návalech do hlavy při závalech v práci.

Přehlédlí jste asi v našem příspěvku (dopis č.j. 14/01 z 31. ledna 2001, 12. řádek zdola), že heslo, které jsme si vytýčili pro nové tisíciletí je obohaceno o jedno písmeno. Svědčí to o tom, že snad ve Vás přetrvávají tendence starého režimu důsledně neměnit stanovenou formuli, pokud nerozhodne jinak sjezd nebo alespoň ústřední výbor.

Cítát jsme si vymysleli skoro celý sami až na několik slov (slovy tři), která jsme převzali z profanovaného hesla, jímž byly popsány některé významné budovy a často se objevovalo v titulech mnoha tiskovin.

Tenkrát ještě sprejaři nedoplňovali fasády svými kresbami, ale ve výtvarném projevu se omezili nanejvýš na symbol věčné inspirace umění. Ze známého kosočtverce jsme převzali pouze vnitřní čárku, abychom respektovali pravidla českého pravopisu.

Jistě jste pochopili, že naše výhrady pro chybějící ú jsou oprávněné, jelikož mění i obsah citátu. Dotýká se totiž měst i venkova, okresu či kraje nebo budoucích uskupení, o kterých nemáme ani páru.

Ten původní prý vymyslel nějaký marxista. Na jméno mu nemůžeme přijít, ale víme, že měl fousy od shora dolů a zdola nahoru a náramně velkou hlavu plnou boje antagonometrických tříd. Tím mistisyfikoval proletariát tak dokonale, že někteří jeho vůdcové odešli předčasně z politické atmosféry do nadpozemských výšin.

Naše citace směřovala jinam. Byla poprvé proklamo-

vána 12. prosince 1992 v pořadu Divadelní kukátko 2 při besedě s důchodci v lužské sokolovně v závěrečné děkovačce. Dokazuje to nejen záznam a fotografie v pamětní knize souboru, ale i videokazeta, archivovaná jako významný dokument doby.

Svědčí o naší prozíravosti, když jsme tak lapidárně dovedli vyjádřit směry vývoje naší společnosti v počátcích nového milénia, pochopitelně s ohledem na oblast našeho zájmu, tj. ochotnické divadlo.

Nechť vzkvétá a sílí a dál se vyvíjí k potěšení těch, jimž dramatické umění není lhostejné!

Za: JEDNOTA DIVADELNÍCH OCHOTNÍKŮ

JAROSLAV

538 54 Luže

(podle Dády Weissové subtropilný)
jednatel Aleš Němeček

1. P.S.

Předseda rezoluci nepodepsal – došla mu náplň v propisovačce a u nás je každou sobotu papírnictví zavřené.

2. P.S.

Ještě se omlouváme, nemějte nám za zlé, jest-li, že náhodou najdete v textu nějakou chybu. To víte, musíme být tolerantní, každý se můžeme někdy splést.

Konečně nejde jen o písmeno nebo slovo. Kolik jich například vypustí nebo napíše zcela zbytečně i pomazané hlavy našich předních činitelů!

Poznámka k Luži

Když přijde dopis do redakce, chopí se ho redaktor, šéfredaktor a poté redakční rada. Aby bylo jasno – nepodrobují ho cenzuře, ale hledají v něm souvislosti, do jaké rubriky ho zařadit, zda jej nevyužít k diskusi, zda téma nerozvinout a podobně.

V dopisech bývají normální gramatické chyby. Kdo z nás je konečně Pavel Eisner? Některé jsou zcela evidentní, jako např. oblíbené chybování ve shodě podmětu s přísudkem, ve vyňatých slovech, nejvíce však v interpunkci, v čárkách...

Lidé chybují. Někteří ovšem záměrně. Jako třeba známý mysti(fikátor) Aleš Němeček. Zdánlivou chybou bez upozornění (tedy pro redaktorku, šéfredaktora i celou redakční radu) využije jako svůj světonázor, a pak se jen chechtá, že mu na to vlítli. Alešku, tak subtilní, přímo filigránsky ornamentální žert bez předchozího upozornění očím příjemců a zpracovatelů skutečně unikl. Rádi bychom se ti za to omluvili, ale tak nějak nám to nejde. Vždyť, milí čtenáři, posud' sám. Při přepisu Alešova dopisu nám vypadlo jedno jediné písmenko. A abychom pochopili, jakou chybu jsme udělali, potřeboval autor k vysvětlení celý nový dopis o čtyři sta dvaceti sedmi slovech. Abychom se tomu napříště vyhnuli, po dohodě s Alešem Němečkem nadále všechny zprávy z Luže budeme otiskovat v nepozměněné původní verzi i kdyby šlo o averzi nebo perverzy. Člověk u něho nikdy neví...

Saša Gregar

Zápis ze zasedání Rady VSVD, která se konala 21.4. 2001 v zasedací místnosti Impulsu v Hradci Králové.

Přítomno 19 členů Rady + 1 host, z celkových 25 členů.
Omluveni: B. Lelek, M. Malínek, S. Pilař, V. Podolský,
Neomluveni P. Haken, P. Hladík.

Schůzi zahájil v 10,05 hodin Alexandr Gregar,
předseda VSVD

V úvodu přivítal přítomné a oznámil omluvené. Dále vedl schůzi podle následujícího programu:

1/ Kontrola usnesení z valné hromady. Uvedeny jsou úkoly, které zůstávají ještě otevřené:

a/ návrh Karla Šefrny na Cenu ministra kultury za dlouhodobou působnost byl odeslán. Oficiální výsledek zatím nebyl doručen.

b/ rozpočet pro VSVD na letošní rok není zatím definitivní, nejsou známy schválené částky grantů od MK. Uvedené částky jsou jen předpokladem očekávaných příjmů. VSVD od MK 50.000.-Kč, od města HK 15.000.- Kč, 150.000.- Kč od města HK na Open air program při Mezinárodním festivalu Divadlo evropských regionů v Hradci Králové. Na účet VSVD tedy 215.000.- Kč. Granty získané dalšími spolupořadatelstvími občanskými sdruženími na 4 regionální přehlídky činí 70.000.-Kč. Celková předpokládaná částka na amatérské divadlo v regionu činí 285.000.-, z toho od Ministerstva kultury 120.000.-Kč.

c/ upravené stanovy VSVD jsou připraveny k odeslání na Ministerstvo vnitra. Bude tak učiněno v co nejkratší době.

d/ neplatičům členských příspěvků bude zasláno usnesení VH o zrušení členství a výzva k obnově členství spolu se složenkou v Hromadě, která je právě v tisku.

e/ Břetislavu Lelkovi a Milanu Schejbalovi, novým čestným členům VSVD, bude výtvarně řešené oznámení předáno při nejbližší vhodné příležitosti.

Přítomní členové Rady vzali zprávu na vědomí bez připomínek.

2/ byl projednán návrh předsedy A. Gregara na odvolání Martina Malínka z funkce pokladníka. A. Gregar odůvodňuje návrh ne právě dobrou komunikací s Martinem Malínkem, jistou nespolehlivostí a tím i nefunkčností. Také vzdálenost bydliště /Ústí n.Orl./ velice sťažuje jeho dostupnost při řešení nutných případů. Dosud také nepředložil k podepsání předsedovi doklady z minulého roku. Kritiku podpořila i N. Gregarová. V následné diskusi byly probrány všechny aspekty problému. Vzhledem k tomu, že řešení nesnese odkladu do příští schůze Rady, bylo i přes nepřítomnost jmenovaného přikročeno k hlasování. Hlasovalo v tu chvíli 18 přítomných. Pro výměnu bylo 14 hlasů, proti 1 hlas, hlasování se zdrželi 3. Na funkci pokladníka byla navr-

D I V A D E L N Í

žena Karla Dörrová, která navrženou funkci přijala. Jednomyslným hlasováním 18ti přítomných členů byla do funkce schválena. - Podle článku IV, platných a schválených stanov, je Rada k tomuto kroku oprávněna.

3/ A. Gregar uvedl poznámku o členství a zvýšení počtu členstva a dal tím podnět k rozpravě a zamyšlení o způsobech získávání nových členů. K jejich získávání a větší informovanosti o činnosti sdružení by mohli pomoci členové Rady delegovaní jako její zástupci na jednotlivé regionální přehlídky. Delegátům by byly hrazeny náklady s cestovním a ubytováním. Svoje poznatky by tlumočili při zasedáních Rady, nebo i písemně v Hromadě. Toto pověření získaly pro nejbližší přehlídky: M.Císařová na regionální přehlídku venkovských divadelních souborů v Dolanech a Jana Albrechtová na přehlídku Dospělí dětem v Havlíčkově Brodě. .

4/ K fungování pracovního předsednictva Rady uvedl předseda zásadní připomínku. Současný stav: A.Gregar předseda a jednatelka N.Gregarová je z hlediska možného střetávání zájmů nevyhovující. Situaci zhoršuje i Gregarovo postavení vedoucího odboru kultury Města Hradec Králové, kdy finanční dotace na pomoc sdružením přecházejí přes jeho resort s jeho podpisem. Navíc Nadě Gregarové odpovědnost vyplývající z uvedené funkce stěžuje již tak náročnou činnost pro Impuls i VSVD. Po všeobecné diskusi bylo nalezeno toto řešení statutárních funkcí:

Byla navržena a členy Rady jednomyslně schválena nová funkce tajemníka /ce/ a v ní Nadě Gregarová, která by i nadále byla činná ve prospěch VSVD jako dosud, nebyla by však statutárním zástupcem VSVD. Do funkce jednatele byl jednohlasně zvolen Josef Tejkl. Statutárními zástupci VSVD jsou po provedených změnách předseda Alexandr Gregar a jednatel Josef Tejkl. Podpisové právo v oblasti financí bude mít pokladník, Karla Dörrová, spolu s některým ze dvou uvedených statutárních zástupců.

Celé toto nové uspořádání důležitých vztahů a odpovědnosti mezi členy nejužšího předsednictva i ve vztahu k Radě a valné hromadě VSVD bylo jednohlasně odhlasováno všemi členy Rady. V tomto duchu je nutné změnit i podpisová práva v bance.

Na základě provedených rozhodnutí ukládá Rada předsednictvu tuto změnu zanést ve správné formulaci i do Organizačního řádu. Zodpovídá předseda.

Po krátké přestávce bylo změněno téma programu schůze ze záležitostí organizačních do oblasti divadelní.

5/ Nadě Gregarová podala zprávu o jednotlivých regionálních přehlídkách a poskytla tak látku pro některé připomínky z řad členů Rady.

Přehlídka činoherního a hudebního divadla v Červeném Kostelci je díky vynakládanému úsilí místních pořadatelů přehlídkou výborné úrovně. Přehlídka získává u divadelníků i u diváků stále větší ohlas.

Z připomínek: na národní přehlídku postupovalo představení Nejhodnějších medvídků, kteří nehráli na přehlídce z důvodů časové nevhodnosti. Ale v souladu

se soutěžním řádem je zhlédla dvoučlenná porota v Hradci Králové. Je pochopitelné, že toto řešení není právě tím nejvhodnějším, když účastníci přehlídky nemohou vidět inscenaci, která byla vybrána jako nejlepší. - Velký počet souborů na přehlídce, ač je pozitivní, velice znesnadňuje práci porotcům. Je třeba hledat řešení, např. rozdělit představení do dvou víkendů. - S hraním mimo přehlídky může vyvstat problém, že by některé soubory raději hrály doma než na cizím jevišti i když by to bylo v souladu se sout. řádem. Je třeba najít opatření. Nemůže to být jen na přání souborů, neboť i zkušenost na cizím jevišti je důležitá. - Ve fázi přípravy přehlídky je nesmírně důležitá dobrá práce a složení programové rady a její zodpovědnost. - Některé soubory dříve odmítaly hodnocení poroty. Tentokrát se takový případ nestal. Ale, „nechtít porotu není správné. - Důležitá je regulérnost hodnocení vzhledem k podmínkám. - A.Gregar připomíná, že jedno z řešení je v podání návrhu na změnu soutěžního řádu. - Do diskuse přispěli: Pavel Labík, Mirka Císařová, Josef Tejkl, Jana Albrechtová.

Pozn. Účast souboru v soutěži mimo přehlídku řeší soutěžní řád, odst.2.2. - Možnost tohoto způsobu účasti v soutěži může být uplatněna pouze v případě, že soubor není možné z kapacitních důvodů zařadit na regionální přehlídku. 2.3. Hodnocení inscenace ... Hodnocení je součástí účasti souboru v soutěži.

Mladé a netradiční divadlo v Úpici. Pořadatelé zvládají situaci a připravují dobré podmínky. Problém je v samotném velkém divadle, ve kterém se hrají malé inscenace. Mnohé soubory si nevědí s daným prostorem rady. Také divácké zázemí mládeže tu není. Vynořila se otázka hledání nového komornějšího prostoru. - J.Tejkl navrhuje divadlo v Kostelci nad Orlicí, ve kterém již kdysi tato přehlídka byla. O věci mluvil s vedoucím tohoto zařízení V.Uhlířem, který by byl pro. - Jedna z podmínek je ustavení Sdružení, aby mohlo požádat o grant na MK. - N. Gregarová hodlá svolat zástupce „mladého divadla“ na schůzku a poradit se s nimi.

Přehlídka loutkářských souborů v Jeslíčkách v HK, proběhla v dobrém duchu, v komorním prostředí, za účasti 15ti představení, v dobré kvalitativní úrovni. 7 inscenací doporučeno na národní přehlídku Loutkářská Chru-dim.

Dětská scéna - proběhla v Jeslíčkách v HK, podle informací Marty Hermanové si některé vedoucí dětských souborů stěžovaly na vzhledem k věku neadekvátní vedení dětských dílen -B.Šefrnová navrhuje ustavit sekci vedoucích dětských souborů při VSVD. Společným jednáním by se mohlo podobným problémům předejít. - J.Tejkl: uvádí, že současně probíhala v Jeslíčkách soutěž souborů ZUŠ a upozorňuje na pokles jejich úrovně.

Nové přehlídky - N.Gregarová informuje, že ve Vč. regionu probíhají paralelní přehlídky, které v podstatě odpovídají novému krajskému uspořádání: Úpice - Modrý kocour v Turnově, Červený Kostelec - Lomnice

a nyní již i Ústí nad Orlicí /M.Malínek/. Těto přehlídky se jako delegát VSVD zúčastnila jako tajemník poroty Mirka Císařová, která k přehlídce uvedla: neměla závažné nedostatky, spokojenost souborů, jen vyřešit osobní spory v místě.

6/ A.Gregar: více se zaměřit na to, co nás čeká. Podává informace o Open programu.

7/ Inspirace - jako velká otázka do diskuse. Má být? A jak ji koncipovat? A kdy? Rozprava přinesla řadu námětů, nad kterými je třeba se zamyslet.

B.Š.: - představení, která nejsou na přehlídkách, ale zajímavá, byť nedokonale.

J.T.: - představení jiných oborů, např. pohybová.

M.C.: - dříve měla smysl oborový. Dnes jiné publikum, jiná situace a co je dnes inspirativní? Spojení s vyhlášením ocenění - ano, ale méně souborů - jako ukázka. Zajímavá by mohla být přítomnost oceněných na jevišti. Či nehotová představení. Řešení situací - jako dílna. Vůbec, systém dílen - tématické, něco vytvářet. Nebo inspirativní představení odjinud.

A.G.: - Inspirace s předáváním ocenění - ne - tj jen opakování přehlídek. Princip vzdělávací. Nebo využít možnosti přesahů v krajích.

M.C.: - možnost rozšíření o výstavy fotografií, obrazů, apod.

A.G.: - je třeba hledat šéfa projektu, který by zformoval možnosti.

J.T.: - např. o mladé polské soubory, viz příklad náchodské přehlídky, Prima sezona.

H.S.: - Inspiraci ano, rozdělaná představení.

J.T.: - až další termín. Letos již ne.

N.G.: - využít letošního předávání ocenění, vytipovat dvě vhodné inscenace na zkoušku.

P.H.: - připravovat už teď na rok 2002. Nabízí Ústí n. Orl., podhoubí mladých a dobré podmínky divadelní i okolí oborů.

M.C.: - jako prestižní záležitost VSVD.

J.A.: - pro koho? Pro mládež nebo dospělé?

A.G.: PRO VŠECHNY. - Doporučuje, nechat si uvezené návrhy projít hlavou a na podzimním zasedání se znovu k problému Inspirace vrátit.

8/ Téma příští Divadelní kavárny: "Co nás dnes inspiruje." "Co se děje v současné době" - "co nás dnes spojuje v tvorbě mezi amatéry a profesionály." - Nejvhodnější spojení Kavárny bylo s valnou hromadou. - Rozhodnutí ponecháno napříště, stejně jako podrobnější zprávy o konzervatoři na téma scénografie, K.Dörrová.

A.Gregar: kdy se sejdeme příště? Z kraje září, pak při předávání cen a před valnou hromadou.

Příští zasedání Rady bude 8. 9. 2001, opět v Impulsu.

Schůze skončila cca ve 13,30 hod.

Zapsal: J.Merta

INSPIRACE

aneb

koho nebo čím inspirovat

Vzpomínáme, s nostalgií, na dávná setkání inspirační, v Letohradě, Ústí nad Orlicí, v Hradci Králové. Kolem nás bylo tenkrát socialisticky šedivo, noviny psaly všechny stejně (no, skoro jako už dneska znova)... Seance divadelnické měly znaky a atmosféru jistého spiklectví, v netvůrčí době každý i malý tvůrčí čin byl ČI-NEM. Pamatujete? Loutkáři tenkrát měli svůj Přelet nad loutkářským hnízdem jako tvůrčí provokaci, měli setkání nad ještě rozpracovanými dílky, byl Femad - salón odmítnutých, který se vzpíral upjatosti Jiráskova Hronova a byl i jakousi dílnou otevřených názorů...

Inspirace východočeská těžila po smyslu i obsahu z atributů té doby. Inspirace ovšem měla i svou rodnou matku, Mirku Císařovou, která ve východočeském kraji vybudovala skutečně profesionální institut aktivizace ochotnického živlu - věděla o každém hnutí divadelníků, věnovala svůj život cestám krajem a kontaktům se soubory, dělala sama (samozřejmě, že s poradními sbory a porotami) to, na co teď máme a potřebujeme ochotnickou organizaci. Byl to Mirčin nápad, poměřovat tvůrčím způsobem jevy v amatérském divadle při inspirativním setkání. Vzpomínám, že i moje někdejší "Věvodkyně" byla tenkrát inspiračním příspěvkem, v Letohradě 1985, v sobotu dopoledne, ještě před premiérou...

Začátek devadesátých let s touto ochotnickou platformou pořádně zacloulal. Jako by nebylo těch správných inspiračních zdrojů nebo chuti se setkávat, předkládat a nabízet, diskutovat o tom...

A najednou jakoby nám něco chybělo a mnoho z Vás se ptá, zda bude Inspirace, zda budou třeba i Šance, prostě zda budou taková setkání, která by i dnes uspokojila touhu po setkání, po společném sdílení. Pravda, jsou regionální přehlídky, setkávání s porotami, jsou diskuse o představeních, ale zřejmě tu schází něco, co nás kdysi naplňovalo i jinak.

Po debatě v Radě VSVD chceme tento problém znovu otevřít. A očekáváme, že se k námětům na nové možné pořádání Inspirace připojíte v hojném počtu. Předkládáme Vám první názory. Ten první, Mirčin, je již dva roky starý (!) příspěvek k danému tématu, hned po radě reagovala i Jana Albrechtová...

-sg-

Jaká bude? nebo ještě lépe Jaká by měla nebo mohla být?!

*Atakující otázka v nadpisu
se týká INSPIRACE.*

*Mezidruhové a mezioborové
východočeské přehlídky.*

*Dřív, než se pokusím na otázky
odpovídat,*

*nebo spíše i klást otázky nové,
dovolte mi krátký exkurz do její historie.*

Když Inspirace v roce 1984 vznikala, byla výrazem naprosto přirozené reakce na situaci, která ve východočeském amatérském divadle byla. Tehdy se říkalo, že je tady taková malá východočeská amatérská divadelní velmoc. I když je to označení jistě trochu přexponované, je jisté, že v našem regionu v té době byla skutečně celá řada velmi zajímavých, i když ne třeba vždy ve všem dokonalých inscenací, které bylo dobré vidět, protože byly v každém případě inspirující. Mimo to se dařilo i ve všech příbuzných slovesných oborech - loutkách, uměleckém přednesu, mladém a autorském divadle. A protože tehdy slušně fungovalo i příslušné krajské zařízení pro tuto oblast (včetně širokých poradních sborů složených z členů "z terénu") existovalo i dost reprezentativní povědomí o situaci jako celku. A také díky těmto souvislostem existovalo ještě dál povědomí o tom, jaké je to např. i v jiných, nedivadelních oborech činnosti - tehdy označované jako zájmová umělecká činnost. I tady se postupně rýsovaly možnosti, jak hledat některé společné styčné body, které měly, nebo mohly mít inspirující přínos pro oblast divadla (ale nejen pro ni).

(Vzpomeňme třeba objevu tanečního uskupení C-dance zařazeného do programu mnoho let před tím, než úspěšně dobývalo diváky Jiráskových Hronovů.) K tomu všemu přistupovalo ještě určité vědomí východočeské sounáležitosti, potřeba i snaha vidět, pochopit, dobírat se podstaty i realizovat se prostředky divadla v době, která v řadě jiných činností tuto možnost nedávala. (Mluvím samozřejmě jen o určité skupině, i když tehdy v rámci celé diferencovanosti dost velké.) Nezanedbatelná byla i možnost věnovat svému zájmu značný čas, ale každopádně i možnosti finanční. To všechno bylo pak potvrzeno i v rostoucím zájmu o Inspiraci, který od sedmdesátí seminaristů prvního ročníku přesáhl postupně až tři sta účastníků.

Z tohoto hlediska je docela pochopitelné, že když se po "sametové" zakládalo Volné sdružení východočeských divadelníků, jako jeden z hlavních důvodů jeho založení byla proklamována snaha zachovat právě tuto přehlídku jako centrum východočeského divadelního dění v situaci, kdy se rozpadaly jednotlivé organizační instituce. Tolik alespoň v rychlosti pohled zpátky.

V několika posledních letech se mi nebezpečně vtírají myšlenky, že ona ta Inspirace už vlastně není to pravé ořechové. Dokonce jsem se v jisté fázi přistihla, že uvažuji o tom, jestli je v současné situaci vůbec nutná. Její smysluplnou potřebnost totiž nepotvrzovaly její proměny. Neprospělo jí ani spojení s mezinárodním divadelním festivalem, který tak úspěšně pořádá hradecké Klicperovo divadlo. Ani její propojení se "Šancemi". Její navrácení do Letohradu, jako příhodného místa jejích prvních začátků, ani její postupné směřování k výhradně žatvovému charakteru výběrem z vítězných představení východočeských regionálních přehlídek rovněž neuspokojilo. Snad proto, že se jednalo většinou o pokusy formální.

Současné s tím probíhala i proměna okruhu zájemců o Inspiraci. Neklesal jen jejich počet, ale měnilo se i věkové složení směrem k mladší generaci. Měnila se tím i její atmosféra. Nebylo to už jen vstřícné setkání kamarádů, kteří se řadu let znají a chtějí společně vidět a slyšet, protože na narůstající věkové mnohem mladší složení účastníků bylo třeba - dle mého mínění - reagovat poněkud jiným zaměřením tohoto setkání. Ostatně nutnost jisté proměny jsem pocítovala už i já při poslední přehlídce, kterou jsem organizovala (tuším v r. 1991) ještě před svým onemocněním a pozdějším odchodem z funkce metodičky v Impulsu. Ale já jsem slýchala "trávu růst" vždycky trochu s předstihem, takže pak se ještě nějaký ten úspěšný ročník konal.

Takže se dostávám k zamyšlení závěrečnému. Jaká bude Inspirace? Nebo ještě lépe - jaká by mohla nebo měla být Inspirace, aby byla práva svému poslání. V tomto směru mohu naznačit jen několik svých pochybností, návrhů i otazníků a vyzvat tak ke spolupráci na její budoucí podobě i vás, širší okruh lidí.

První, co je třeba dle mého mínění udělat, je pojmenovat současný stav ochotnického divadla v regionu. Ačkoliv je to velmi těžké. Některé základní rysy by se našly. Každopádně se prohlubuje diferenciace

Jaká by měla nebo mohla být?!

amatérského divadla jako celku. Na jedné straně se oživuje činnost především těch souborů, které ze všech funkcí, které ochotnické divadlo má, naplňují jeho tradiční funkci společenskou, která úzce souvisí s místní kulturou. Současně se posiluje i vnitřní spolková funkce, související s uspokojováním osobních potřeb členů souboru. Tento typ souborů nebude mít asi snahu překročit toto své vymezení a měřit svou činnost nějakými vysokými uměleckými hledisky. Z hlediska Inspirace to ale znamená, že tyto soubory asi nebudou v nějaké větší míře jejími návštěvníky. Nebudou mít často ani potřebu svou činnost podobnými kritérii měřit, tedy nebudou asi zatím vyhledávat účast na přehlídkách, hodnocení atd. Není na tom nic špatného. Je o tom třeba jen vědět. (Nemusí to být třeba do budoucna v řadě případů ani záležitost trvalá a asi by proto měla být snaha tyto soubory alespoň o celku amatérského východočeského dění soustavně informovat.) Na straně druhé zůstává určitá skupina již stávajících souborů (ale i některých, zejména mladých vznikajících souborů), která o přesah své činnosti do oblasti umění naopak usiluje a hledá proto v tomto směru i kontakty, možnosti konfrontace a poučení. Řekla bych, že tato skupina je v současné době v menšině. Každopádně je to ale skupina, která může o Inspiraci jevit zájem. Je věkově smíšená. Má jistý stupeň vědomostí, nároků i zkušeností. Asi by měla tvořit určité jádro, základ, od kterého je možné začít a někam docházet. A konečně je množící se skupina souborů věkově mladých a často, byť třeba ne zcela uvědoměle, i umělecky ambiciózních a každopádně využívajících prostředků divadla k vlastnímu sdělení. Podle zvyšujícího se počtu mladých i na všech národních přehlídkách a jejich vzdělávacích akcích i podle zájmu o Inspiraci východočeskou je to právě ta skupina, která by řadu podobných možností, jako je Inspirace - pokud budou organizovány i s ohledem na její potřeby - mohla akceptovat. Myslím, že sem mohou patřit mladí, soustředění např. kolem základních uměleckých škol, skupiny studentské apod. Mezi jednotlivými skupinami, jak o nich mluvím, není samozřejmě žádná přísná dělicí čára, a samo toto sdělení je zjednodušené. Mohlo by ale přispět k tomu, jak by se mohla řešit příští koncepce Inspirace, nebo i další nabídka pro soubory, pokud jí bude z důvodů finančních, odborných i organizačních ve vč. regionu schopno Volné sdružení, Impuls příp. i další možné subjekty realizovat.

Z tohoto základního pojmenování současného stavu by měla vycházet i nová koncepce Inspirace. Vy-

cházet z potřeb a možností vzorku divadelníků, kteří o ni projevují zájem. Tím pádem musí respektovat proměněné věkové složení a hledat odpovídající uspokojení právě jeho potřeb. A to jak v hledání témat pro rozhovory s lektory, tak ve formě těchto sdělení, včetně prostoru pro vzájemné poznání a vytváření nové komunity mezi těmito účastníky. Nemusí to znamenat žádné snižování kvality, je třeba jen vědět, na jakém stupni komunikace se můžeme domluvit. (Myslím, že některá nedorozumění, zejména z posledních ročníků, vznikla právě z nevyjasněnosti koncepce, z nevyjasnění adresnosti a z nedostatečné informovanosti o tom, na jaké půdě se na Inspiraci nalézáme.) Současně je však třeba mít na vědomí, že není možné ztratit stávající kvalitní jádro těch účastníků, kteří se zúčastňují Inspirace řadu let, pro něž byla přispěvkem k jejich uvažování o divadle a byla i tou mírou inspirace, kterou na ní vždy hledali. Jen to všechno je záležitostí velmi nelehkou. Protože z tohoto hlediska je třeba nejen skloubit k uspokojení řadu těchto potřeb, ale i hledat řešení pro samotné vytvoření programu z hlediska předváděných inscenací. Čím dál víc se mi zdá zřejmé, že nelze řešit program Inspirace pouze mechanicky jako žatvou skladbou z jednotlivých přehlídek. Víím, že informovanost o inscenacích v regionu, a to ve všech slovesných oborech, není a ani nemůže být taková, jako byla v dobách minulých. Proto se žatvové řešení jeví jako nejjednodušší. Přesto si ale myslím, že např. vytvořením určitého programového týmu, větší spoluprací s důvěryhodnými lidmi v terénu, ale i větší propagací Inspirace jako jasně vymezené přehlídky by se dalo mnohé lépe zvládnout. Myslím si, že by přehlídka měla zůstat ve svém základě asi setkáním východočeským - žádnou univerzální "novou vlnu" není třeba budovat - užitečná praxe hostů i mimo vč. region by se asi obnovit měla. Stejně tak si myslím, že tak, jak v minulosti přehlídku obohatila vystoupení tanečních i výtvarných oborů, mohlo by se asi zvážit inspirativní vystoupení např. z oblasti muziky, příp. filmu, videoprojekce atd. - vše jistě v míře rozumné. Současný vývoj uměleckých oborů směrem k určitému vzájemnému propojení, provokací a ovlivňování směřuje. Samozřejmě je to třeba vše rozumně a úměrně vtěsnat do jednoho víkendu a doplnit diskusemi. Jejich forma zatím zůstává na Inspiraci zatím vždy největším oříškem a přes veškeré snahy zatím odpovídající forma nalezena nebyla. (Možná, že by bylo možné zvolit i jinou formu reflexe, než běžnou diskusi, ale nejsem o tom zatím přesvědčen.)

Jaká by měla nebo mohla být?!

Koncipování Inspirace není dle mého uvažování otázkou samostatnou. Úzce souvisí s celým komplexem amatérského dění ve vč. regionu. Je totiž jen jakýmsi vrcholkem, bonbónkem nad řadou dalších aktivit. Jsem přesvědčena, že postupně, stejně jako Inspirace, by měla získávat své nezastupitelné místo postupová přehlídka činoherního i hudebního divadla tradičního typu s postupem na NP do Třebíče a z dalším výběrem na Jiráskův Hronov, stejně tak jako přehlídka mladého divadla, dětského divadla, amatérských loutkářů i divadla poezie se všemi postupy na národní kola. Cítím ve vzduchu potřebu začínat s divadelní kultivací mladých, např. i vrácením praktických dílen s výběrovými tématy. Mnoho totiž začíná úplně znovu. Příležitosti pomoci k růstu ubylo, rozhodně jich nepřibývá. Kdož ví, jestli by se třeba Inspirace nemohla proměnit, třeba dočasně - i na takovou praktickou dílnu s několika hosty? Což je myšlenka trochu úletová, nikoliv však asi zavrženíhodná.

Mohla bych hledat řadu konkrétních řešení. Nera-
da bych je ale hledala sama. Myslím, že mnohem prospěšnější by bylo popustit uzdu fantazii v korigujícím prostředí nějakého týmu, který by se touto problematikou začal zabývat na základě znalostí konkrétních potřeb a stávajících výsledků amatérské činnosti v našem regionu. To znamená i na základě názorů, znalostí a potřeb každého z vás. Proto jsem tuto úva-
hu napsala.

Nevím, jestli vůbec pro podobná řešení je připra-
vena půda. Jestli ještě dlouho bude trvat atomizace souborů do okruhu svých nejužších potřeb. Jestli pro nově koncipovanou Inspiraci nebo pro Inspiraci vů-
bec je teď živná půda. Jestli nejsou teď v amatérské oblasti problémy důležitější. Od existenčních až po ty zcela základní, společenské. Každopádně bych jakou-
koliv diskusi na téma i na stránkách Hromady uvítala. Inspirace - a nejen ona si jistou analýzu, která může vést k smysluplnější konstelaci směřování jistě za-
slouží.

Tak jaká bude?

Ale přeci jen, hlavně, že vůbec bude!

Mirka Císařova

Projekt

INSPIRACE PRO 3. TISÍCILETÍ

Koncipován jako bienále

Určen **všem aktivním** amatérům bez rozdílu věku a pohlaví v oblasti divadla, pantomimy a baletu, reci-
tace, hlasitého předčítání, tance, hudebních scénic-
kých vystoupení jakož i výtvarna ve spojení s pre-
zentací publiku laického i slova, kteří trvale žijí a tvoří
v kraji Hradec Králové a Pardubice.

1. rok se nabízí **přehlídka** inspirativních vystoupení
výše uvedené náplně složená výhradně z vystoupe-
ní „z dovozu“, tedy hostů ostatních dvanácti krajů
ČR, Slovenska, Polska i dalšího okolí, jakož i ze zá-
moří (v Praze je prý Američanů!). (U nás též černoši
k vidění, a tvořiví!)

Název přehlídky

TO JSME TADY JEŠTĚ NEVIDĚLI

Cíl: luftování nápadů a vzájemné obohacení zážitky
„vodjinud“. Vybrat zároveň nejinspirativnějšího hos-
ta, který by hostoval (v rámci kontinuity) na 2. roku
bienále, který by se jmenoval

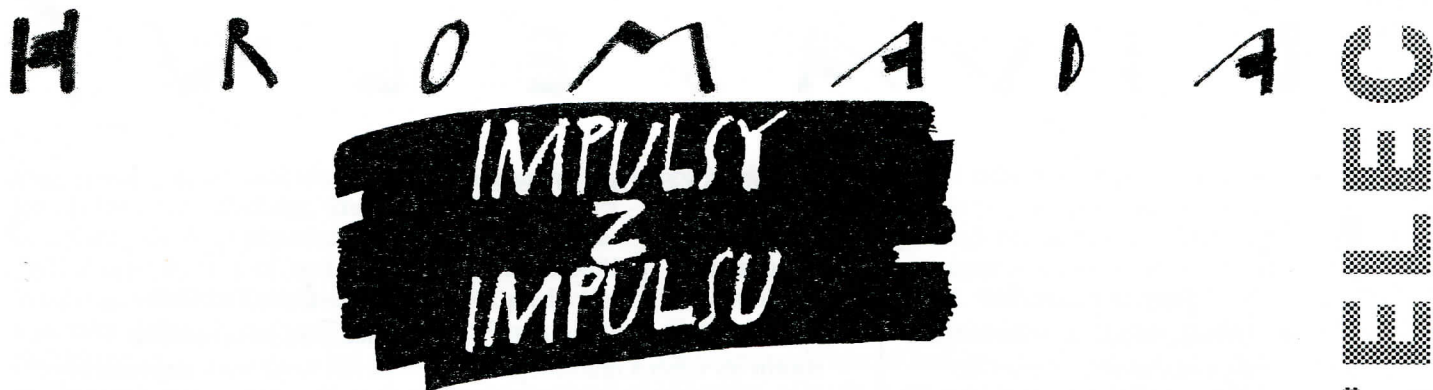
DÍLNA PO NAŠEM

Za účasti inspirativního hosta – pozorovatele (i akční-
ho) zpracovat v odborně vedených skupinách v rů-
zných žánrech témata, která by (divácky) mohla být
zajímavá zejména pro **neaktivní** zájemce o amatér-
skou tvorbu, neřkuli diváky takovou tvorbou dosud
nedotčené. Zde mám na mysli zejména děti (před-
školní i dospívající...), ale i obyvatele domovů senio-
rů, mentálně i jinak postižených, učňů, kteří netuší, že
něco takového vůbec existuje. Samosebou že sku-
tečné vystoupení – přehlídka by se konalo v dané (po-
řadající) obci tehdy, kdyby se ve skupinkách došlo
(po dvou dnech práce) k takovému výsledku, který by
byl s to právě takového diváka „oslovit“ (chci říci
spíš zaujmout).

Témata:

* Proč? * Úsměv * Nezabiješ * Žít spolu, ale jak? *
* Člověk – nejmladší bratr všeho hmyzu. * Peníze,
nebo láska...?! * Morálka paní Novákové od vedle *
* Nůž * Prej je normální nelhat * Válka s mloky ne-
přestala * Osočení * Útok? Útěk? Aneb Co dělat? *
* Popelnice, popelář, popel, Popel a prach i popelec
a pop * Fiškus aneb Česká cesta životem * Ve dra-
vém těle dravý duch atd. apod.

Jana Albrechtová

BYLO...

ČERVENÝ KOSTelec 2001

Východočeská přehlídka amatérského činoherního divadla
Divadlo J. K. Tyla v Červeném Kostelci 15. - 18. března 2001

Pořadatelé:

MKS Červený Kostelec, Impuls Hradec Králové a Volné sdružení východočeských divadelníků

Lektorský sbor:

Prof. Jan Císař, Vladimír Zajíc a Jaromír Vosecký (tajemnice Mirka Císařová)

PROGRAM:

Divadelní soubor Vrchlický

– MKS Jaroměř

Miroslav Horníček:

Tři Alberti a slečna Matylda

Režie: Helena Holečková

Divadelní soubor MKS Červený Kostelec

Pierre A. Bréal:

Husaři

Režie: Jan Brož

Divadelní soubor MKS Červený Kostelec

Mirko Stieber:

Svatební noc

Režie: Jiří Kubina

Divadelní soubor Jiráskova divadla

v Hronově

Johann N. Nestroy:

Lumpacivagabundus

Režie: Miroslav Lelek

Turnovské divadelní studio

Leopold Lahola:

Inferno

Režie: Jan Baron Marek

Divadelní soubor Vicena

– Klubcentrum Ústí nad Orlicí

William Saroyan:

Mami, mám tě ráda

Režie: Jarmila Petrová

Divadelní soubor Jesličky

– Roztomilí andělci, Hradec Králové

Carlo Goldoni:

**Zvědavky a treperendy na laguně
a leckde jinde**

Aneb Vydestilovaná feminální feerie

Režie: Jan Dvořák

Divadelní soubor KOLÁR Police n. Metují

Anton Pavlovič Čechov:

Námluvy

Režie: Jaroslav Souček

Divadelní soubor TEMNO

– Jirásek Týniště nad Orlicí

David Drábek:

Kostlivec v silonkách

Režie: Eva Drábková

Divadelní soubor Vicena

– Klubcentrum Ústí nad Orlicí

Francis Veber:

Trouba na večeri

Režie: Jan Štěpánský

Divadelní soubor J. K. Tyl

– Dům kultury Koruna Hořice

Gabriel Chevallier:

Zvonokosy

Režie: Zdena Vaškovová

Divadelní soubor Jirásek

– TJ Sokol Choceň

Florimond Hervé:

Mamzelle Nitouche

Režie: Ladislav Hořejší

Lektorský sbor v souladu se Soutěžním řádem východočeského regionu z důvodů časových a kapacitních mimo přehlídku hodnotil i představení - Divadlo na tahu a Nejhodnější medvědci

„Samuel Königgratz“: Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou.

Lektorský sbor o udělení nominace, doporučení a individuálních výsledcích rozhodl takto:

Do programu národní přehlídky Divadelní Třebíč nominoval:

Divadlo na tahu a Nejhodnější medvědci s inscenací hry

„Samuela Königgratze“ Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou

doporučil:

1. Divadelní soubor Vicena Klubcentra Ústí nad Orlicí s inscenací hry F. Vebera Trouba na večeri

2. Divadelní soubor při Městském kulturním středisku Červený Kostelec s aktovkou M. Stieberta Svatební noc

LEKTORSKÝ SBOR UDĚLIL:

Ceny za inscenaci:

- Divadlu na tahu a Nejhodnějším medvídkům za inscenaci hry "Samuela Königratzte" Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou
- Divadelnímu souboru Vicena Klubcentra Ústí nad Orlicí za inscenaci hry F. Vebera Trouba na večeri

Ceny:

- **Pavlu Labíkovi** za roli Flicota v inscenaci hry P. A. Bréala Husaři a za roli Vasilu v inscenaci aktovky M. Stiebera Svatební noc
- **Jiřímu Kubinovi** za roli La Gouce v inscenaci hry P. A. Bréala Husaři
- **Janu Brožovi** za roli Huga v inscenaci aktovky M. Stiebera Svatební noc
- **Miroslavu Lelkovi** za postavy vytvořené v inscenaci hry J. N. Nestroye Lumpacivagabundus

- **Turnovskému divadelnímu studiu** za výběr a dramaturgickou úpravu textu hry L. Laholy Inferno
- **Jarmile Petrové** za dramtizaci prózy W. Saroyana Mami, mám tě ráda
- **Lucii Kaplanové** za roli Žabky v inscenaci Mami, mám tě ráda
- **Skupině Temno DS Jirásek Týniště nad Orlicí** za návrhy a realizaci kostýmů ke kabaretu Davida Drábka Kostlivec v silonkách
- **Petru Hájkovi** za roli Francoise v inscenaci hry F. Vebera Trouba na večeri
- **Vítězslavu Bucháčkovi** za roli Pierra v inscenaci hry F. Vebera Trouba na večeri
- **„Samuelu Königratzovi“** za text hry Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou
- **Zuzaně Hrdinové** za roli Denisy v operetě Manzelles Nitouche

Čestná uznání:

- **Richardu Bergmanovi** za roli Kapitána v inscenaci hry P. A. Bréala Husaři
- **Ladislavu Jančíkovi** za řešení scény k aktovce M. Stiebera Svatební noc
- **Ivanu Krejčímu** za výpravu k inscenaci hry J. N. Nestroye Lumpacivagabundus
- **Květě Vídeňové** za roli Natalji v inscenaci aktovky A. P. Čechova Námluvy
- **Evě Bartošové** za roli Sophie v inscenaci kabaretu Davida Drábka Kostlivec v silonkách
- **Liboru Stolínovi** za roli Gringa v inscenaci kabaretu Davida Drábka Kostlivec v silonkách
- **Ladislavu Skalickému** za roli Koně v inscenaci hry F. Vebera Trouba na večeri
- **Jiřímu Hrubému** za úpravu a nastudování hudební složky inscenace Zvonokosy

O přehlídce v Červeném Kostelci ale nejenom o ní.

Tento článek chce samozřejmě a hlavně podat zprávu o východočeské přehlídce amatérského činoherního divadla. Což není název postihující přesně její repertoir, neboť na ní dva soubory předvedly hudebně-zábavní divadlo. Šlo však o přehlídku s postupem na Divadelní Třebíč a ta do své náruče už dávno přijala i veškeré druhy divadla, které mluví, tančí a zpívá. Jak je jasné z názvu článku, konala se tato přehlídka už po čtvrté v Červeném Kostelci za organizační spoluúčasti střediska amatérské kultury Impuls z Hradce Králové. Jako vždy vše fungovalo bezchybně. Městské kulturní středisko Červený Kostelec se postaralo o dokonalou organizaci, červenokostelecký soubor zabezpečil pití a jídlo (zejména sladkosti jsou vynikající) a příjemné přátelské prostředí. Podle mého názoru přibýlo i diváků, nejenom z řad amatérů, ale i místních zájemců. Díky tomu se v Červeném Kostelci přes neumdlévající kolotoč 12 představení a jejich hodnocení všechno zvládlo bez problémů.

Jádro této zprávy o červenokostelecké přehlídce je

ovšem v pokusu odpovědět na otázku, co tato představení, jež jsme viděli mezi 15. - 18. březnem, vypověděla o stavu činoherního a hudebně-zábavního divadla ve východních Čechách. Matematicky a statisticky vzato: 7 z nich bylo lehkonožného zábavného až bulvárního žánru. Když jsem psal do AS o loňské přehlídce vesnických souborů ve Vysokém nad Jizerou, tak jsem zdůrazňoval, že zřejmě dnes nezbyvá než přijmout fenomén bulvárního divadla jako zcela rovnoprávný typ amatérského divadla a hodnotit jej jeho vlastními kritérii; nenadřazovat nad ně jiné divadelní druhy a nechtít po něm něco, co není jeho cílem. Takže objevilo-li se letos v Červeném Kostelci 7 představení, jež neměla jiný cíl než bavit a jež více nebo méně zabrousila do poloh bulvárního divadla, je nutné vzít to na vědomí a ptát se, jak se soubory vyrovnaly s požadavky, jež na ně tento druh divadla v různých žánrech inscenovaných předloh kladl.

Na prvním místě je to požadavek jediný, leč fundamentální: najít komplexně takové stylové řešení jevištní

transformace, které adekvátně odpovídá konvencím, jež utvářejí žánr předlohy, která se této transformaci podrobuje. Ve dvou případech se to zdařilo. DS Vicena-Klubcentrum z Ústí nad Orlicí splnil v komedii Trouba na večeri F. Vebera tento požadavek především v herecké složce. Vítězslav Bucháček jako Pierre a Petr Hájek jako François - rozkošně nesnesitelný a zároveň až dojemný svou upřímnou snahou pomoci - hrají všechny situace s citem pro slovo, dialog i pro patřičné rozvíjení situace prostředky nonverbálními. Neboť vědí dobře o tom, že hrají konverzační komedii s rysy a postupy frašky. Toto stylové uchopení dodržuje režie J. Štěpánského skutečně komplexně a tak je to inscenace povedená, která dokáže patřičně a vkusně pobavit. Domácí soubor se představil dvěma představeními. Jedno z nich předvedlo dvě aktovky M. Stiebera - Stříbrnou svatbu a Svatební noc. Druhá z nich dala název celému představení a je také jeho vrcholem. Pavel Labík a Jan Brož rozehráli situaci, kdy si dva pánové v letech pozvou sexuální profesionálku, aby si s ní užili a pak se jí leknou, nápaditě, s bravurou, dravostí i jemností a precizností. To se už tak nepodařilo v aktovce první. Chyběl v ní moment útočně zneklidňující živočišnosti, jež do druhé aktovky přinesla Lucie N. Eflerová. Jáchym V. Klepáčka, který ve Stříbrné svatbě vnikne nečekaně do hraběcí rodiny, předváděl více opilost než tuto nezkratnou sílu, která naruší rituály a stereotypy a přivede oba staré hraběcí manžele k novým prožitkům a činům. I tak patří však celé představení Svatební noci v režii Jiřího Kubiny k inscenacím, které na východočeské přehlídce úspěšně uskutěčňovaly požadavky adekvátního stylově-žánrového řešení.

Další inscenace s tím měly už menší, větší i velké problémy. Lumpacivagabundus hrnovského souboru Jirásek má svá velmi dobrá „čísla“ činoherní i pěvecko-hudební, je pestrou podívanou a touto svou podobou je pro diváky zábavné a přitažlivé. Ale příběh tří tovaryšů, jenž je páteří textu a drží celek pohromadě, jako by se ztrácel. Zůstávají vlastně jen jednotlivosti - ta čísla jako v kabaretu a podívaná. Inscenace ovšem svědčí o zkušenostech a schopnostech hereckého souboru a je dobrým startem M. Leika do oblasti režijní práce. Druhé červenokostelecké představení - Brealovi Husaři - provedlo přehledně a působivě základní dramatickou situaci a její téma v trojúhelníku obou husarů a jejich velitele (pánové Kubina, Labík a Bergman); všechny další postavy zůstaly více v rovině ilustrace předváděných událostí. O to víc pak vynikla mnohomluvnost textu, jenž by si býval zasloužil vydatné škrty. Horníčkovy Tři Alberty a slečnu Matyldu hrál DS Vrchlický-MKS Jaroměř, jehož zkušení herci si poradili především s tvorbou charakterů. To ovšem pro Horníčkův text nestačí. Jeho humor jako osobitý pohled na svět i divadelní názor si vyžaduje specifickou poetiku. Když tohle neexistuje, nemůže být představení příliš zábavné. Čechovovy Námluvy v inscenaci DS Kolár z Police nad Metují žánru textu porozuměly a spoléhaly se na osvědčené stylotvorné postupy a prostředky, které mu vyhovují. Natalja Květy Vídeňové však překvapivě

po tradiční charakterizaci nehezky tvrdohlavě staré panny pojednou zdůraznila rysy neurózy, streovanosti, které přecházely v patologickou agresivitu, která po nozi jako posledním argumentu sahala s opravdovou nekontrolovanou divokostí. V Červeném Kostelci - jak jinak - nemohl chybět východočeský amatérský fenomén královéhradecké Jesličky, jež v úpravě a režii Jana Dvořáka přivezly montáž „ženských“ scén a výjevů z několika Goldoniho her proto, aby se nejeviště dostaly všechny dívky jednoho ročníku této LŠU. Připomněly tak v repertoáru červenokostelecké přehlídky známou problematiku dramatické výchovy jako střetu divadla a pedagogických cílů.

Takto se tedy představily na červenokostelecké přehlídce činoherní soubory, které stavěly své inscenace na vyzkoušených konvencích. Dvě představení, jež tuto přehlídku v neděli zakončovaly, se opřely o konvence jiných divadelních druhů. DS J.K.Tyl Domu kultury Koruna z Hořic přivezl Markovův a Brabcův muzikál Zvonokosy a DS Jirásek-TJ Sokol z Chocně Mamzelle Nitouche v úpravě Oldřicha Nového. Obě inscenace měly jedno společné: složka pěvecká převažovala nad složkou scénování. V hořickém souboru zpívá dobře většina sólistů a také sbory měly svou úroveň. Všechno další, co bylo třeba vidět i slyšet zůstalo však pouze na jakési základní úrovni; scénou počínaje přes umístění a pohyb herců v prostoru až po jednotlivé herecké výkony. Inscenace choceňská má Denisu Zuzany Hrdinové a chápu, že kvůli ní se dá inscenovat Mamzelle Nitouche: velmi dobře zpívá, půvabně vypadá a má i to, co by se dalo nazvat schopností jevištní existence. Ale to bylo bohužel vše. Z Nového vaudevillové úpravy, která má perlit řadou nápaditých situací, slovních vtipů i lidských typů, zůstalo v inscenaci velice málo.

Na přehlídce byla však tři představení, která se odvažila vybočit z vyzkoušených kolejí konvencí. Turnovské divadelní studio tak učinilo volbou textu dnes pro nás už neznámého slovenského autora Leopolda Laholy - Inferno. Lahola patřil ke skupině slovenských dramatiků, která osobitě ve čtyřicátých letech zpracovávala podněty především existencialismu, ale i jiné - třeba pirandellovské - a vytvořila zvláštní typ „modelové hry“. Inferno napsal daleko později v Izraeli, kam emigroval, ale i tak nese všechny znaky tohoto typu tvorby. Po zemětřesení jsou jak lidé zasypaní v troskách velkého hotelu, tak i ti, kteří na povrchu řídí záchranné práce, postaveni do situace, v níž se musí rozhodovat, jak budou jednat, aby zůstali lidmi. Existenciální „vrženost“ člověka do života, v němž každou vteřinou musí znovu a znovu usilovat o to, být člověkem, je tu snadno rozpoznatelná. Postavy jsou nositeli „ideových“ postojů, které demonstrují. Tohle je největší problém inscenace, herecký a režijní oříšek, jež se zatím nepodařilo rozlousknout. Dramaturgická volba i úprava textu jsou odvážné a promyšlené, prozrazují smysl pro velké téma, snahu dělat náročné, nebezpečné divadlo. Jevištní realizace má sice stejnou ambici, ale zatím ji neučinila skutkem.

Druhá inscenace DS Vicena z Ústí nad Orlicí měla

některé rysy, které je řadí do kategorie „autorského divadla“. Jarmila Petrová zdramatizovala a zrežiovala Saroyanovu novelu Mami, mám tě ráda a pod tímto názvem se představení hraje. Zaměřila se především na „příběh divadelní“, na osudy matky a dcery, které se ocitnou v mechanismu newyorského divadelního byznysu. Jako dramatičtka byla úspěšná. Převyprávěla divadelními situacemi srozumitelně fabuli a v tom „divadelním příběhu“ nabídla i možnost přes vztah k divadlu vyslovit i vztah k životu. Jako režisérce se jí už tolik nedařilo. Má znamenitou představitelku té mladické dívky, jež se čistou náhodou zaplete s divadlem. Lucie Kaplanová ji hraje naprosto „vědomě“ a přitom si zachovává přirozenou reakci svých třinácti let, v níž zaznívá spontánně celá šíře zakoušení neznámých zážitků i upřímná touha po úplně jiném životě, než může dát divadlo. Škoda, že tento tematický širší záběr nezazněl i v postavě matky (skutečné i divadelní) Lenky Kaplanové, která hraje jen „příběh“ divadelní. Jistě s půvabem i „hereckou inteligencí“ - ale přece jen je to málo. Problémy nejsou jen v této postavě. V inscenaci je dost režijně ne příliš obratně zvládnutých situací a zatím matných hereckých výkonů, které jen obrysové naznačují podobu postav.

Prof. Jan Císař a část poroty

V souboru Jirásek z Týniště nad Orlicí vznikl před časem Divadelní soubor Temno. Jeho první dvě inscenace signalizovaly, že se nehodlá pohybovat v zaběhaných polohách divadelního jazyka. Inscenace třetí, s níž se představil v Červeném Kostelci, to potvrdila. Rozhodl se inscenovat - ve zkrácené podobě - kabaret Davida Drábka Kostlivec v silonkách. Musím hned na začátku říci, že si nemyslím, že tato předloha nemá své problémy a stejně tak jsem přesvědčen, že to, co vyžaduje po tvůrcích inscenace, je zatím nad síly Temna. Ale spěchám také dodat, že je mně to úsilí od samého začátku, kdy Temno inscenovalo text Martina Glasera Unikání neboli cynismus, krajně sympatické. Říkám to proto, že jsem zaslechl hlasy, které o smyslu tohoto směřování velice pochybovaly. Jistě; lečacos je v této inscenaci až nesrozumitelné, celek je velmi nevyvážený, řada míst je realizována divadelně neobratně, herecky se mnohé nepodařilo zvládnout. A jak svou podstatou „obrazného“ divadla tak i těmito problémy, může pro mnohé diváky inscenace působit jako představení ne-

srozumitelné, chaotické a proto nepřijatelné. Někteří červenokostelečtí diváci, kteří o přestávce odcházeli, to potvrdili. Nemohly je zastavit ani zřetelné klady inscenace: nápaditá, působivá a dobře provedená kostýmní složka a některé dobře herecky realizované epizody jako třeba „postavy“ holubů v obraze, jehož látkou je výběr na Noemovu archu a smysl je uložen do jeho názvu - Sophiina volba. Mimochodem: to je jeden z hlavních problémů textu, jenž působí i nesrozumitelnost inscenace - jeho symbolika je příliš literární a je zřejmě nesmírně obtížné a náročné převést ji do divadelního tvaru. Prostě: divadlo tohoto typu skrývá pro soubor i pro diváky četné nástrahy a nepochybně se rozchází jak s „většinovým“ divákem tak i s oním proudem současného českého amatérského divadla, jež svých zkušeností, dovedností a dispozic využívá k tomu, aby často kvalitně (někdy i velmi) využil konvencí a vytvořil divácky úspěšné představení. Měříme-li pak jako porotci v soutěžích „udělanost“ představení, pak samozřejmě tento typ divadla má v tomto pohledu všechny výhody na své straně.

Jenže je tu jeden problém, jež začínám v poslední době vnímat stále zřetelněji. Vedle tohoto proudu se čím dále tím hůře prosazují právě takové tendence jaké představuje týnišťské Temno. Jsou vedle něho neobratné, někdy až diletantské, inscenace mají spoustu vad a chyb. A jaksi přehlízíme, že se takto dějí pokusy o to nejtudy, kudy jde profesionální divadlo, že je tu snaha a vůle říkat cosi po svém. Říkám znovu důrazně: jsem všemi desíti pro to, abychom přiznali bulvárnímu divadlu co jeho jest, abychom je přijali jako naprosto rovnoprávný typ divadla mezi ostatní a nenadřazovali mu typy jiné, proto že mají vznešené myšlenky a ideje. Ale na druhé straně si amatérské divadlo i dnes může zachovat svou nezávislost - třeba i (možná hlavně) na divácích. Doufám, že mne nikdo nebude podezírat z toho, že bych chtěl, aby se divadlo hrálo bez diváků, aby vůči nim projevovalo až pohrdání: My jsme chytrí a když nám nerozumíte, je to vaše chyba a my vás nepotřebujeme. Myslím tím to, že amatérské divadlo nemusí úporně, za každou cenu vabít většinového diváka, aby jej přivedlo do divadla. Ta známá „dobrovolnost“, má i svůj druhý konec. Nejde jen o dobrou vůli dělat ve volném čase divadlo a dožít se sladké odměny od diváků, kteří se v hojném počtu baví a tleskají. Může jít také o jistou nezávislost, která spočívá v tom, že chceme divadlem komunikovat výlučně o něčem, co nás pálí a riskujeme proto, že se potkáme jen s divákem, kterého tento náš problém a to naše divadlo zajímají. I s tím rizikem, že nebudeme mnohokrát reprizovat a že o diváckou přízeň budeme tvrdě a často neúspěšně zápasit. Jedině za těchto okolností může amatérské divadlo občas přispět specifickými a novými hodnotami celku českého divadla. V opačném případě se drtivá část amatérského divadla dostane k tomu, že bude přejímat konvence osvědčené a vyzkoušené v profesionálním divadle s takovou intenzitou, že vlastně bude profesionální divadlo napodobovat.

Možná, že tudy vývoj půjde. Ale zatím si myslím,

že je třeba přihlížet i k těm inscenacím, jež jsou „menšinové“ a mají i „menšinového“ diváka, protože se těmto konvencím vymykají. K souborům, které takové inscenace vytvářejí, patří i Nejhodnější medvídci, kteří se sice neúčastnili se svou novou inscenací červonokostelecké přehlídky, ale o Divadelní Třebíč soutěžili. Patřím k těm, kterým se tato inscenace líbí - i když vím, že pro „většinového“ diváka není lehce stravitelná a že nazírána a hodnocena z hlediska perfektnosti stojící na konvencích není vzorem očekávaného vybroušeného tvaru. Včetně toho, že Nejhodnější medvídci zejména v herectví dávají najevo svou odlišnost od běžných představ o herecké preciznosti a dokonce své nedostatky amatérů zabudovávají záměrně jako součást jevištního tvaru. Což platí i pro tuto novou inscenaci. Prostě vím, že každá inscenace tohoto souboru může vyvolat velké otazníky a dokonce vzbudit odpor. Ale: myslím si, že právě díky té amatérské „nezávislosti“, která si nemusí, když nechce, s konvencemi ani v nejmenším lámat hlavu je nová hra René Levinského

(Samuel Königgratz) Ještě žiju s placatkou, vřákem a čepicí osobitým a nepřehlédnutelným příspěvkem do úsilí české divadelní hry zobrazit naši současnost. Navíc: spojení s Divadlem na tahu pro tuto inscenaci v osobě režiséra Andreje Kroba „posílilo“ modelovost, s níž Nejhodnější medvídci tihnou a tím i důslednost, s níž inscenace vypovídá o životě „malého českého človíčka“ těchto dnů. Přitom se neztratily další rysy specifické poetiky Nehodnějších medvídků: Především jejich schopnost proplétat vážnou problematiku s jejím ironickým komentováním až parodováním, které nepostrádají i znaky mystifikace. Tím vším vzniká ona osobitost, již tento text a s ním i jeho jevištní realizace vstupuje po svém do celku amatérského divadla. Je tak nositelem specifického divadelního jazyka a skrze něj i jedinečné zprávy, která vyrůstá z podmínek amatérské „nezávislosti“. A to se snažila vyjádřit porota nominací na Divadelní Třebíč.

Jan Císař

(převzato z Amatérské scény)

BYLO...

DIVADELNÍ ÚPICE 2001

Regionální postupová přehlídka na Šrámkův Písek 2001, který je koncipován jako národní přehlídka souborů, jejichž dramaturgicko režijní koncepce a výběr prostředků vykazuje osobité hledání výkladu tématu.

Divadlo A. Jirásky, 30. března – 1. dubna 2001

Pořadatelé:

Středisko amatérské kultury IMPULS v Hradci Králové, Městské kulturní středisko v Úpici, Divadelní soubor A. Jirásky - Jednota divadelních ochotníků Úpice a Volné sdružení východočeských divadelníků

Lektorský sbor:

Prof. Jan Císař (DAMU Praha), Vladimír Hulec (Divadelní noviny), Karel Tománek (dramaturg) a tajemnice poroty: Mirka Císařová

PROGRAM:

JDO Úpice - Divadelní soubor Dr. Krásy

Alois Jirásek: **Samota**

Úprava a režie: Petr Lanta

Turnovské divadelní studio

Romain Rolland: **Petr a Lucie**

Úprava a režie: Petr Haken

Divadlo Jesličky – ZUŠ Na Střezině

Hradec Králové – Dospělá embrya

**Zastavení zakázáno,
parkování povoleno**

(vzniklo v kolektivu s využitím veršů Josefa Hiršala)

Režie: Jan Dvořák

Divadlo Jesličky

ZUŠ Na Střezině Hradec Králové

Dramatizace, režie: Ema Zámečníková

Divadlo Jesličky

ZUŠ Na Střezině Hradec Králové

Adolf Hoffmeister: **Park**

Úprava a režie: Ema Zámečníková

DRED Náchod

Ondřej Pumr: **Kolik životů má kočka**

Režie: Ondřej Pumr

Divadelní soubor „HEC“, ZUŠ Trutnov

Kurt Vonnegut: **Šťastné dny**

Úprava a režie: Naďa Kábrtová

Divadlo na tahu a Nejhodnější medvídci

Samuel Königgratz: **Ještě žiju**

s vřákem, čepicí a plácačkou

Úprava: Dr. Rachel Lewinski,

režie: Andrej Krob

Studentské divadlo Dobruška

Gymnázium J. K. Tyla, Hradec Králové

Oscar Wilde: **Strašidlo cantervillské**

– **obrazy ze života**

Úprava: Antonín Šimůnek,

režie: Pavel Pešek

Dramatická školička Svitavy

Alexandr Kliment: **Strom lidožrout**

Režie: Jana Mandlová a Karel Šefrna

Dívčí divadelní spolek DÓRA Turnov

Dagmar Landrová: **Jekatěrina**

Režie: Jaroslav Ipser a Daniela Weisssová

„STOPA“ při Podještědském gymnáziu

v Liberci

Miloš Macourek: **Hra na Zuzanku**

Úprava a režie: Milena Šajdková

V rámci přehlídky bylo uvedeno celkem 12 představení, z toho dvě nesoutěžní:
DRED Náchod, Ondřej Pumr: Kolik životů má kočka a Nejhodnější medvědci,
„Samuel Königgratz“: Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou

Lektorský sbor na národní přehlídku Šrámkův Písek nominoval:
Dramatická školička Svitavy s inscenací Strom podle předlohy Alexandra Klimenta Strom lidožrout

doporučil:

1. Divadlo Jesličky, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové, Dospělá embrya s inscenací
Zastavení zakázáno, parkování povoleno
2. – 3. místo - 2 inscenace

Divadlo Jesličky, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové s inscenací textu Adolfa Hoffmeistera Park
Divadelní soubor „STOPA“ při Podještětšském gymnáziu v Liberci s inscenací hry M. Macourka Hra na Zuzanku

Lektorský sbor udělil

Cenu:

- **Kolektivu „Dospělá embrya“ Divadla Jesličky**
za autorský přístup ke zpracování nedramatického textu Josefa Hiršala v představení Zastavení zakázáno, parkování povoleno
- **Kolektivu Dramatické školičky Svitavy**
za inscenaci Strom podle předlohy Alexandra Klimenta Strom lidožrout

• **Mileně Šajdkové**

za pedagogické vedení souboru STOPA při Podještětšském gymnáziu v Liberci v inscenaci hry Miloše Macourka Hra na Zuzanku

Čestné uznání:

- **Dagmar Landrové**
za text Jekatěrina

Porota přehlídky Divadelní Úpice doporučila organizátorům přehlídky Šrámkův Písek představení souboru Nejhodnější medvědci a Divadlo na tahu, „Samuel Königgratz“: Ještě žiju s věšákem, čepicí a plácačkou jako **inspirativní představení**

Kolik životů má avantgarda?

Regionální postupová přehlídka na Šrámkův Písek

Nevím, pokolikáté se letos konala regionální postupová přehlídka na Šrámkův Písek Divadelní Úpice. Jelikož jsem však byl v její porotě již počtvrté za sebou, a navíc v porotách dalších dvou obdobných přehlídek, mohu si snad troufnout srovnávat a také prohlásit, že jde o svého druhu výjimečné setkání „správných duší“. Bez větších rozporů se na něm střetávají naprosto užité experimenty (Dr. Krása) s pokusy o dobře řemeslně zpracovaný divadelní mainstream (Turnovské divadelní studio, Stopa Liberec...), inscenační výsledky základních uměleckých škol s pokusy o různé formy a žánry (Jesličky ad.) se soubory s dlouholetou tradicí v amatérském světě, mnohdy přímo z nich se rekrutující (Nejhodnější medvědci), jednorázové projekty s ambicióznějšími atd. atp. Tedy rozpory - či lépe rozdíly - mezi inscenacemi pochopitelně jsou, a mnohdy veliké. Co nenastává mezi jejich protagonisty, jsou nevraživosti, vášně, bouře, půtky či osobně laděné hádky. Rozborové semináře a následné diskuse a setkání se protahují až do pozdních, téměř ranních hodin a pokračují i

další dny. Názorů je vždy hodně, a dost rozličných, přesto jsou tyto půtky víceméně „poláckovsky“ půvabné, než zakysle bojovné. Vzájemný respekt a korektnost jednotlivých vystupujících mě vždy udivuje a těší. Východočeští divadelníci zkrátka touží po diskusích, vzájemném poznávání a hlavně tvůrčí konfrontaci, což zdaleka nebývá obvyklé. Zásahu na tom zřejmě má i každoroční perfektní organizace jak ze strany hostující Jednoty divadelních ochotníků a domácího Divadla A. Jiráka s jeho „dobrou duší“, panem Pavlem Švorčíkem, tak i Volné sdružení východočeských divadelníků a Středisko amatérské kultury Impuls Hradec Králové v čele s pečlivou paní Gregarovou. A velkou zásluhu na tom určitě má i profesor Jan Císař a jeho žena Mirka, velké osobnosti amatérského divadelního hnutí u nás, vnášející vždy do diskusí profesní i lidské kvality. Domácká, přátelská, v dobrém slova smyslu sousedská „pohoda“ je vždy to, co otvírá ve Východních Čechách studánky nového divadelního roku. Divadelní Úpici začíná ve Východních Čechách jaro.

Úpice 2001

Na letošní přehlídce vystoupilo deset souborů (počítáme-li různé formace Jesliček za jednu "líheň") s dvanácti inscenacemi, z toho dvě - Kolik životů má kočka náhodských Dred a Ještě žiju s věšákem... Nejhodnějších medvídků - "mimo soutěž". Žádná velká překvapení se nekonala, přesto byla přehlídka pestrá a slovníkem současných mediálních půtek - vyvážená. Objevily se jak ambiciózní výstřelky, tak pečlivě komponované a důsledně zpracované inscenace "šité na míru" schopnostem jejich tvůrců.

Tři stupně

Oproti minulým letům převládaly letos na přehlídce inscenační výsledky uměleckých škol či různých kroužků při středních školách. Z tohoto proudu se vymykaly v podstatě jen tři soubory - domácí (i když v důsledku současného studia v Praze jeho vedoucího Petra Lanty již notně "popražštělý") Divadelní soubor Dr. Krásky, Turnovské divadelní studio a Dívčí spolek Dóra (též z Turnova). Všechny ostatní se více či méně vázaly k nějaké umělecké škole či gymnáziu. Nechci zde ostře ohraničovat tyto dva přístupy k amatérskému divadlu, zvláště když výsledky bývají velmi rozdílné a vzájemně prostupné. Pro přehlednost jsem však zvolil právě tento klíč. Dovolím si navíc využít svého matematického založení a rozdělím "divadelní přípravku" na tři části, jež způsobem práce (ne výsledky!) vytvářejí jakési divadelní stupně.

Na první stupeň bych zařadil Divadelní soubor **Hec** (ZUŠ Trutnov) s divadelní adaptací Vonnegutovy novely *Šťastné dny* v úpravě a režii Nadi Kábrtové, Studentské divadlo **Dobrmán** při Gymnáziu J. K. Tyla Hradec Králové s dramaturgií (Petr Šimůnek) Wildeova *Strašidla cantervillského* a soubor **Stopa** při Podještědském gymnáziu v Liberci s Macourkovou *Hrou na Zuzanku* v úpravě a režii Mileny Šajdkové. Zatímco **Dobrmán** předvedl vysloveně studentsky recesistické představení plné jen rychle nahozených a herecky i výtvarně odbytých scének vhodných jen pro úzký okruh známých a přátel (cenné ale tím, že autory dramaturgie i hudby jsou sami aktéři), měly druhé dva soubory zřejmě větší ambice. Trutnovští **Hec** však přecenili své síly. Náročná předloha zabývající se apokalyptickými vizemi zneužívání drog a výdobytků vědy byla převedena do statických dialogů kolem velkého klavíru umístěného uprostřed scény, které mladí studenti říkali sice přesvědčeně, nikoli však přesvědčivě. Vzniklo tak spíše hudebně-recitační pásmo vážně míněných, avšak prázdně znějících apelací příliš mladých adeptů herectví, kteří bohužel neměli možnost rozvinout to, co je jim přirozené - hravost a fantazii. Ta naopak nechyběla studentském spolku **Stopa**, který již od roku 1993 vede (vždy ovšem s "aktuálními" studenty) herečka Divadla F. X. Šaldy v Liberci Milena Šajdková. Jejich herecky nápaditá, rytmicky svěží a hlavně vtipná Macourkova *Hra na Zuzanku* patřila k vrcholům přehlídky. Paní Šajdko-

vá přesně odhadla možnosti souboru, využila přednosti každého jedince (představitelka Zuzanky, Martina Kasalová, by si zasloužila cenu za herecký výkon a možná se v její osobě ukazuje velký herecký talent), dodala své profesionální zkušenosti (skvělý rytmus a ostré střihy, přesně volená inscenační jednoduchost a divadelnost) a ukázala to, co by asi "umělecké školy" měly své studenty učit především - zvládání základních divadelních prvků, od herectví po adekvátnost námětu a tématu, to vše skloubeno s hravostí a nadhledem.

Druhou trojici - vlastně samostatný stupeň - tvořily na přehlídce soubory již léta zavedených a uznávaných **Jesliček, ZUŠ Na Střežině Hradec Králové**. Pedagogický význam této ZUŠ v rámci českého amatérského divadla myslím nelze zpochybňovat (spolu s pražským Ty-já-trem patří k nejpilnějším dodavatelům mladých adeptů divadla), jejich inscenace mají vždy velké ambice a jinak tomu nebylo ani letos. Všechny tři inscenace - Zastavení zakázáno, parkování dovoleno, Chvilé přirozenosti a Park - a jejich protagonisté měly zvládnutí základních divadelních "kroků" dávno za sebou a jejich režiséři, Jan Dvořák (Zastavení...) a Ema Zámečnicková, se tak mohli vrhnout dál od profesních divadelních břehů. Jan Dvořák pracoval s již dospělejšími herci - také si říkají **Dospělá embrya** - a spolu vytvořili vtipný a živý kabaret scének na téma feminismus *Zastavení dovoleno, parkování zakázáno*. Jak z jazykové záměny a/a (parkování/párkování) v názvu plyne, zpracovávají ve své kabaretní revui hlavně "párkové" parafraze literárních stylů slavných českých básníků, jež v padesátých letech XX. století vytvořil průkopník českého nonsensu básník Josef Hiršal. Nesmírně vtipné, plné ostré i laskavé satiry, svěže zpracované a komunikativní představení by stálo za inscenační dotažení (kabaretiéři/rky se v každém čísle střídají, ne vždy ku prospěchu věci, jednotlivá čísla jsou nevyrovnaná, návaznost občas vázne) a má čáku stát se hitem sezony. Jsem zvědav, jak se mu bude dál dařit.

Další dvě inscenace přivezla do Úpice Ema Zámečnicková. Pásmo z básní Walta Whitmana *Chvilé přirozenosti* bylo cenné již dramaturgií - samotným připomenutím tohoto klasika americké literatury. Až na dřevě zjednodušený inscenační tvar, kdy pět mladých herců dodává život Whitmanovým veršům pouze svou "bytostnou" jevištní přítomností, svými mladými těly, vytleskávaným rytmem a voicebandovou recitací, byl příjemný odvahou a ponořením se všech aktérů do náročných Whitmanových textů. Zatím jim však přece jen chyběla síla, energie a možná i zkušenost, jež by tento tvar posouvala do nezbytných extrémních poloh tančících vizionářů a extatiků. Zůstávala na poli studentského (tedy zatím trochu nedotaženého) setkání s básníkem a jeho slovem.

Ještě ambicióznější a možná i cennější byl pokus o zpracování dávného díla české avantgardy - *Parku* Adolfa Hoffmeistera, jednoho z děl Devětsilu (prem. 27. 5. 1927) ještě před objevením se Osvobozeného divadla. Složitá konstrukce slov, pohybu a výtvarného účinku byla - podle mého - nad síly nezkušeného sou-

BYLO...

REGIONÁLNÍ LOUČKÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA

Hradec Králové, Divadlo Jesličky, 7. - 8. dubna 2001

Pořadatelé:

Středisko amatérské kultury IMPULS Hradec Králové

Lektorský sbor:

Karel Vostárek, Marek Zákostelecký a Mírka Vydrová, tajemník Jan Merta

PROGRAM:

Soukromé loutkové divadlo Poli
Hradec Králové**Rakvičkárna 1, 2**

Autor, režie a scénografie: Jiří Polehňa

ZUŠ Chlumec nad CidlinouVěra Provazníková: **O Šípkové Růžence**

Režie: Romana Hlubučková

Šíro MŠ Lázně Bělohrad

Ljuba Štíplová:

K čemu svádí harampádíÚprava a režie: Mírka Grohová
a Lenka Zívrová„Tak co?“ ZUŠ Chlumec nad CidlinouV. Horyna: **Jan za chrta dán**

- pověst o chlumeckém kraji

Úprava: A. Popelková + kolektiv,

režie: Romana Hlubučková

BRUM Broumovlidová pohádka **O princezně Čárypíše**

Režie: František Macháček

„Tak co?“ při ZUŠ Chlumec nad Cidlinou

B. Němcová:

Naposled aneb Sůl nad zlatoDramatizace a úprava: kolektiv,
režie: kolektiv a Romana HlubučkováZUŠ Na Střezině Hradec Králové,

Mírka Venclová

Jiří Žáček: **O nepořádném křečkovi**

Úprava: Jolana Brannyová

a Mírka Venclová

režie: Jolana Brannyová

LS Bifule, ZUŠ Na Střezině HK**3 x stínohra**Autor a scénografie: kolektiv,
režie: Jiří PolehňaDramatická školička SvitavyAlexandr Kliment: **Strom**Dramatizace, úprava, scénické řešení
a režie: Karel Šefrna a Jana MandlováDNO Hradec Králové

E. Rostand, Jiří Jelínek:

Variace na slavné téma CYRANO

Režie: kolektiv,

konzultace: Tomáš Komárek

LS „C“ Svitavy

John Irving: (Svět podle Garpa)

Penzion Grillparzer

Režie: Karel a Blanka Šefrnovi

Čmukaři Turnov**Celestýna**

Na námět F. Rojase upravili Jaroslav

Ipser, Daniela Weisssová a Romana

Zemenová, režie: Daniela Weisssová

LS Bifule, ZUŠ Na StřeziněHradec KrálovéLada, Pehr, Polehňa: **Budulínek č. 3**

Úprava a režie: Jiří Polehňa

ZUŠ Na Střezině Hradec KrálovéFridrich Feld: **Kočka, která mluvila****všemi jazyky světa**

Dramatizace a režie: Josef Tejkl

DNO Hradec Králové**Baj - baj**

Autor a režie:

J. Jelínek, M. Stránská, K. Bělohlávek

VÝSLEDKY

Nominace na přímý postup:

DNO Hradec Králové

E. Rostand, J. Jelínek: Variace na slavné téma CYRANO

Doporučené inscenace do širšího výběru podle následujícího pořadí:

DNO Hradec Králové - J. Jelínek, M. Stránská, K. Bělohlávek: Baj - baj

LS „C“ Svitavy - J. Irving: Penzion Grillparzer

SLD Poli Hradec Králové - Jiří Polehňa: Rakvičkárna 1 + 2

Dramatická školička Svitavy - A. Kliment: Strom

Tak co?“ ZUŠ Chlumec nad Cidlinou - V. Horyna: Jan za chrta dán

Divadlo Jesličky, Mírka Venclová - J. Žáček, J. Brannyová: O nepořádném křečkovi

LS Bifule, Divadlo Jesličky - Lada, Pehr, Polehňa: Budulínek č. 3

VÝSLEDKY:

Cena za inscenaci:

- LS DNO Hradec Králové za "Variace na slavné téma CYRANO"
- LS DNO Hradec Králové za inscenaci Baj-baj s přihlédnutím k její vyhraněné poetice

Diplomy:

- Jiřímu Knihovi za herecký výkon v roli Cyrana v inscenaci Variace na slavné téma CYRANO
- Báře Švarcové za herecký výkon v roli Roxany v inscenaci Variace na slavné téma CYRANO
- Johance Švarcové za herecký výkon v roli chůvy a hraběte de Guiche v inscenaci Variace na slavné téma CYRANO

- Jiřímu Jelínkovi za herecký výkon v roli Kristiána v inscenaci Variace na slavné téma CYRANO
- Kamilu Bělohlávkovi za herecký výkon v roli mnicha v inscenaci Variace na slavné téma CYRANO
- Davidu Scalayovi za návrhy a výrobu marionet pro inscenaci Celestýna, LS Čmukaři Turnov
- Blance Šefrnové za herecký výkon v roli babičky ve hře Johna Irvinga Penzion Grillparzer, LS "C" Svitavy
- Jiřímu Polehňovi za mistrovství ve hře na kazu a herectví v inscenaci Rakvičkárna 1 + 2 Soukromého loutkového divadla Poli Hradec Králové

- Dramatické školičky Svitavy za emotivní spojení hudby s obrazem v inscenaci Alexandra Klimenta Strom

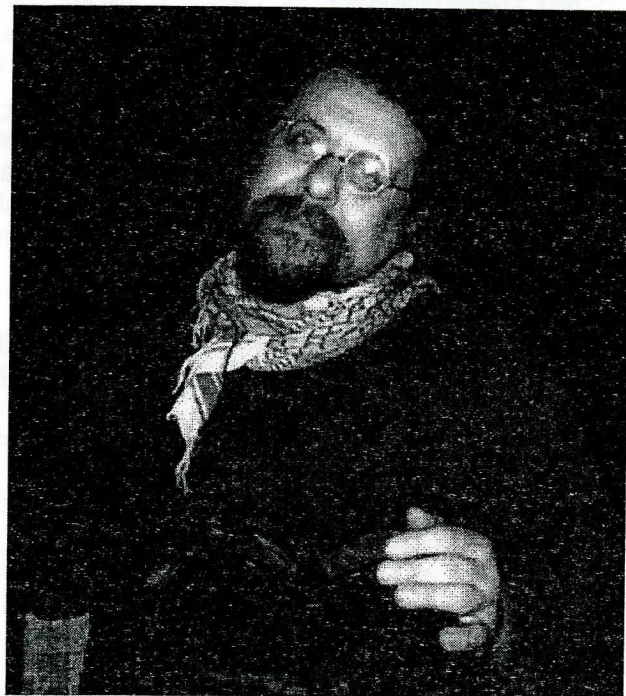
Čestná uznání:

- LS „Tak co?“ ZUŠ Chlumec za zvukový plán a loutky v inscenaci Jan za chrta dán
- Aleně Popelkové a kolektiv LS „Tak co?“ ZUČ Chlumec nad Cidlinou za zpracování místní pověsti v inscenaci Jan za chrta dán
- Erice Čičmanové za scénografii v inscenaci Budulínek č. 3, LS Bifule, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové

Dva dny v Jesličkách

Už po několikáté (a věřím, že i do budoucna budeme moci psát, že tradičně) poskytlo svůj přívětivý azyl technický i lidský pro regionální loutkářskou přehlídku Divadlo Jesličky v Hradci Králové. Konala se 7. a 8. dubna a deštivé počasí nepoznamenalo nikterak pohodu a dobrou náladu – jen kuřáci to měli těžší, protože museli do deště.

Když jsem obdržela program a zjistila, že nás čeká „pouhých“ patnáct představení oproti loňským třiadvaceti, oddychla jsem si. Tohle už se dalo zvládnout v pohodě, i na povídání s odbornou porotou (Karel Vostárek, Marek Zákostelecký, Mirka Vydrová a tajemník Jan Merta) se našel čas. Nikam jsme nemuseli, v Jesličkách nás již tradičně krmili a napájeli vydatně. Přiznám se, že jsem šla na přehlídku s jistými obavami: přece nemůže být letos znovu tak kvalitní jako vloni, to se přece nestává. Ale stalo se. Byla! Vezmu to v pořadí, v jakém jsme představení viděli.

Jiří Polehňa

Zahájilo Soukromé loutkové divadlo Poli z Hradce Králové *Rakvičkárnou 1 + 2*, autorskou, režijní, scénografickou i hereckou „sólovkou“ Jirky Polehni. Jirka techniku maňáskárny-rakvičkárny ovládá (není to jeho první inscenace tohoto druhu) a neustále se v ní zdokonaluje. V tomto případě byl druhý příběh (*Nepohodlný svědek aneb Pec nám spadla*) pointou, nápady i v temporytmu dopracovanější, v prvním (*Jak jsme zabili smrt*) jsou ještě rezervy v časově přesnějším, čitelnějším a razantnějším provedení gagů. V čem se však Jirka stává mistrem: v hovoru „přes kazů“ - je mu perfektně rozumět.

Skupina dětí ze ZUŠ Chlumec nad Cidlinou pod vedením Romany Hlubučkové nastudovala veršovaný text Věry Provazníkové v úpravě Hany Budínské *O Šípkové Růžence*. Loutkami na tyčce s plošnými obličejí a „živou“ rukou, ve volném prostoru, který zabydlovaly, kostýmované v jakýchsi řízách či sukýnkách. Romana prozradila, že s těmito dětmi pracuje druhým rokem a toto je jejich první kolektivní věc, která si nekladla jiné ambice, než aby se daly dohromady a zkusily si vystoupit před „cizím“ publikem. Upřímně řečeno, výsledek tomu odpovídal - byla znát malá zkušenost, kolektivní recitace také trochu vázla. Ale děti jsou bezprostřední a jak známe Romaninu práci s nimi, pokrok lze předpokládat. Uvidíme za rok.

Soubor Šíro MŠ Lázně Bělohrad v inscenaci *K čemu svádí harampádí* využil vlastní montáž z poezie Ljuby Štíplové v úpravě a režii Mirky Grohové a Lenky Zívrové, aby předvedl, jak se dá hrát s předměty, nalezenými ve starém kufu na půdě. Některé etudky vyšly krásně - především tam, kde se nabízela pointa nejen slovní, ale i situační, loutkářská (například o dvou zajících, z nichž ten který je líný je sežrán). Jinde už se dařilo méně. Občas trochu mátl, že použití předmětů stejného typu nemělo vždycky řád. Nejobtížnější se však aktéři vyrovnávali se svou vlastní existencí na jevišti. Z rozpaků se občas trochu pitvořili, aby vypadali hravě. Zbytečně. Loutkářské nápady mají zajímavé.

V souboru „Tak co?“ ZUŠ Chlumec nad Cidlinou jsme viděli známé tváře, a tedy už zkušenější a větší děti. V režii Romany Hlubučkové a v úpravě členky souboru A. Popelkové a kolektivu předvedly pověst V. Horyny o chlumeckém kraji *Jan za chrta dán*. Předvedly ji malými marionetkami (autorem opět člen souboru), na scéně ze židlí přikrytých látkou, s nejnutnějšími scénickými prvky. Inscenace byla nápaditá, především v hlasové složce a kultivaci jazyka výborně odvedená. Ve vodičské složce byla méně vyrovnaná - od nápaditě řešených situací (např. úvodní milostná scéna za přítomnosti psa či stavba kostela) až po rozvleklejší, kterým by prospěla větší zkratka (například putování za čarodějnicí). Ale i tak stojí za vidění a potěší.

BRUM z Broumova předvedl v režii Františka Macháčka inscenaci hry *O princezně Čárypiše* s podtitulem „lidová pohádka“. Ale pokud mne sluch

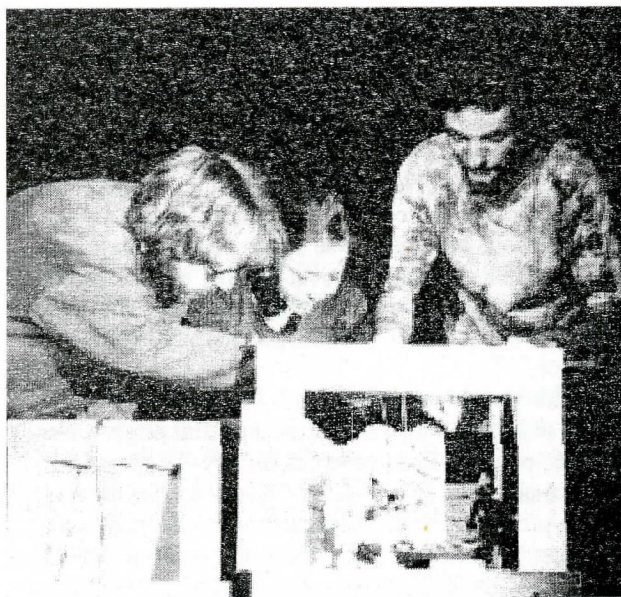
neklamal, šlo o veršovaný prvorepublikový text M. Záhořové-Němcové. Taky nás naivita verše občas rozesmála. Méně už inscenace, vyjma „kouzla nechtěného“. Byla totiž hrána na playback. A strefovat se velkými marionetami do nepříliš šťastně pauzovaných replik není jistě snadné. Navíc věci podstatné, o které šlo (například písíci princezna) se odehrály pouze ve slovech. Soubor se přiznal, že se snaží po rozpadu kolektivu v několika lidech zachovat činnost a o to mu jde v současné době především. Přejme mu tedy, aby se to podařilo a aby pak měl více sil i na zlepšení kvality své produkce.

Mirka Venclová ze ZUŠ Na Střezině v Hradci Králové se prý setkala jako herečka s loutkami poprvé. Nebylo to poznat. Pod vedením Jolany Brannyové a v úpravě předlohy Jiřího Žáčka *O nepořádném křečkoví* zaujala především svou spontaneitou a schopností okamžitě navázat kontakt a komunikovat s dětmi. Příběh sám i scénografie byly hotové a po odchodu jednoho z žáků nabídla Jolana Mirce, jestli tuto hříčku pro mateřské školy nechce zkusit. Pouze text pak spolu upravily Mirce „na tělo“. Hraje se na stole, s dvěma kufíky upravenými jako obydlí spořádané křeččí rodiny a nepořádného křečka a posléze na „zasněžené“ ploše nad nimi. Pokud je někde problém, pak právě v předloze - ve vedení příběhu, kde jsou některé nelogičnosti. Ale po pravdě řečeno: díky Mirčinu výkonu si je uvědomíme až zpětně.

A opět soubor „Tak co?“ při ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, tentokrát inscenace *Naposled aneb Sůl nad zlato*, jako autorka je uvedena Božena Němcová, dramtizace a úprava kolektiv, režie kolektiv a Romana Hlubučková. Úprava byla založena na skutečnosti, že se vše každý rok opakuje - každý rok se král ptá dcer, jak ho mají rády, každý rok vyžene Marušku kvůli její právě oblíbené libůstce (např. parní stroj - Maruška ráda zkoumá, bádá a vynalézá), každý rok jí babička pomáhá a je z toho otrávená...atd. Hrál se tyčovými loutkami. Snaha po zábavnosti je patrná a dobré nápady nelze popřít. Kultivovanost jazyka je jako vždy kvalitou inscenace. Přesto se přiznám: bylo mi líto síly tématu původní pohádky, které touto úpravou vzalo poněkud za své, bylo rozmělněno a nebylo nabídnuto něco stejně silného místo něj.

LS Bifule, ZUŠ Na Střezině Hradec Králové - 3x *stínohra*, autor a scénografie kolektiv, režie Jiří Polehňa. Názvy hříček: Pštros a komár, Dáma s pávem, Malý otrapa. Zajímavé využitím loutkářské techniky, na kterou nejsme až tak běžně zvyklí. Také Bifule ji objevuje a učí se s ní pracovat. V jejím využití má tedy logicky rezervy a tím ani vedení příběhu a jeho pointa nejsou vždy přesné a čitelné.

Dramatická školička Svitavy - Alexandr Kliment: *Strom*. Dramatizace, úprava, scénické řešení Karel Šefina a Jana Mandlová na podkladě kolektivní práce souboru s literárním textem. Tak je psáno v programu a jako vždy u tohoto souboru je ona kolektivnost cítit. Základem scény je variabilní praktikábl, hraje se půlenými špalky dřeva. Stromem je velká větev. Hraje se

Soubor DNO z Hradce Králové: BAJ - BAJ

Soubor Bifule: Budulínek č. 3

o sebeobětování, o vítězství lásky nad mocí. Střídmost slov, práce se znakem, zvukem a hudbou (autor Karel), tvorba atmosféry – to jsou základní atributy této inscenace. Režie opět Jana a Karel. Je to třetí inscenace tohoto kolektivu, kterou jsme viděli na regionální přehlídce (a předešlé posléze i na LCH). Rostou a vyzrávají.

DNO Hradec Králové – E.Rostand, Jiří Jelínek: *Variace na slavné téma CYRANO*, režie kolektiv, konzultace Tomáš Komárek. Černý paraván, herci v černém, po straně muzikant (a jak se posléze ukáže herec vedlejší role). Postavy – rukavice nad paravánem. Když už nestačí, herci živě. Když už to nestačí, opět rukavice nad paravánem. Trvá to půl hodiny a je tam všechno. Láska a oběť. Nenaplněná láska a vzájemné mýjení se obohaceno o tajený vztah Roxaniny komorně k Cyra-novi. Je tam i humor – a přesto (nebo právě proto?) ani nedýcháme. Vrchol přehlídky.

LS „C“ Svitavy – John Irving: *Penzión Grillparzer*

(Svět podle Garpa). Jedním bodem scény klavír se stolem a Karel Šefrna coby majitel penzionu. Druhým (frekventovanějším) bodem variabilní dřevěná konstrukce představující z jedné strany auto rodiny objížďající kontrolovat hotely a přidělovat jim hvězdičky, z druhé penzión i s chodbou, kde se ukazují cirkusáci. Rodina je ztělesňována herci, pouze bratr Garpa je loutka. Cirkusáci žijící (živořící) v penzionu jsou pak představováni plošnými loutkami. Převládá živý svět a herci se zde, pro sebe nezvykle, setkávají s prvky psychologického herectví (čest především Blance Šefrnové). A zajímavé je, že bizarnost a tomu odpovídající atmosféru celého příběhu dokáže nést především tento živý part, zatímco loutkový part cirkusáckých artistů, klaunů a medvědů je méně výrazný a málo kouzelný. Hůře pak chápeme, proč otec podléhá tomuto kouzlu a pomáhá penzionu přeražením do vyšší kategorie. Ale inscenace na regionální přehlídce byla den po premiéře. Jak známe hledání svitavských, není to podoba konečná. Rezervy cítí a zaděláno je dobře.

Čmukaři Turnov – *Celestýna*. Na námět F. Rojase upravili Jarda Ipser, Dáda Weisssová a Romana Zemenová. Text prý vznikl na objednávku turnovské činohry, ale inscenace se hrála málo a jim se předloha líbila, tak se o ni pokusili, v režii Dády. Hrají krásnými marionetami, který prý jim udělal jejich kamarád. Své dosavadní loutkoherecké zkušenosti pochopitelně nezaprou. Ale: někde je zakopán pes. Asi v textu. Je to zdouhavé, místy nudné a nezvykle upovídané. Jakoby se vytratila jejich schopnost vyjadřovat se zkratkou.

LS Bifule, ZUŠ Na Stězině Hradec Králové – Lada, Pehr, Polehňa: *Budulínek č. 3*, scénografie Erika Čičmanová, hudba Monika Janáková, úprava a režie Jiří Polehňa. Zajímavý a poměrně důsledně vedený a vtipně vyřešený příběh současného Budulínka, který se zachová stejně jako dědeček a tatínek a otevře lišce. Jenže je to Budulínek moderní (milující rámus a deptající tetičky), který si dovede se vším poradit, takže je pak příběh trochu naruby. Balancování na hranici vkusu zvládá soubor úspěšně. Čistá a funkční scénografie s řadou nápadů i živý loutkoherecký projev tomu napomáhají. Jen expozice tetiček je zbytečně dlouhá a ve své stylizaci mírně zavádějící.

ZUŠ Na Stězině Hradec Králové – Fridrich Feld: *Kočka, která mluvila všemi jazyky světa*, dramtizace a režie Josef Tejkl, scénografie Ivečka Tejkllová. Jedinou postavou, kterou představuje v této inscenaci loutka, je kočka. Je škoda, že je voděna příliš obecně a anonymně, protože právě ona je středem všeho dění. Příběh o neschopnosti se domluvit vyprávějí dívky sugestivně. Ale jeho metráž je zbytečně dlouhá – poměrně brzy je jasné, jak vše dopadne.

DNO Hradec Králové – *Baj-baj*, autor a režie J. Jelínek, M.Stránská a K.Bělohávek, tedy všichni tři aktéři. Na scéně vidíme do šíře postavený neuvěřitelný počet portálů různých (nestejně velkých) starších rodinných a hračkových divadélek, každé zakryté improvizovanou oponou z kartonu. Hrát se začíná malými loutečkami sériové výroby na středu: dva bratři jdou

hledat začarovanou sestřičku a jejich cesty se rozcházejí. Hraje se postupně v dalších divadélkách směrem od středu. Příběh postupuje logicky, byť je tvořen sekvencemi z nejrůznějších známých pohádek či replikami na ně. Dusíme se smíchy a každou vteřinou zažíváme něco překvapujícího. Až po nádhernou a nečekanou pointu, kterou nebudu prozrazovat. V podstatě ptákovina, ale „vymakaná“. Skvostný bonbónek na závěr přehlídky!

Co dodat na závěr? Snad už jen připojit seznam ocenění, nominace a doporučení na LCH – je jich zase pěkná řádka. A pak už jen přání, abychom spolu zase za rok tak pěkně pobyli!

Alena Exnarová
(psáno pro Loutkáře)

Regionální loutkářská přehlídka, již XXVIII.

Zas jedna sezóna loutkového divadla je za námi. Uzavřená regionální přehlídkou a zatím všichni pohromadě. Nové krajové hranice se nás zatím nedotkly a neovlivnily počet souborů na přehlídce, kterých bylo letos přiměřeně. "Jen" patnáct, ale bylo jich akorát, aby přehlídka proběhla v pěkné časové pohodě, že se dostalo i na kus řeči mezi známými a také, že mohlo být slyšeno i slovo poroty. I ten pozdní večer byl takový poklidný, nezpívalo se a moc se ani neponocovalo. Buď stárnem či mládež ještě nedorostla a střední vrstva, která má být hybnou silou pokroku i v divadle, snad spěchala k počítačům. Ale zato hlediště bylo plné po oba dny. A na jevišti samé dobré soubory, rozmanité v inscenacích, loutkách i ve volbě způsobů. Soubory zkušené, na postupu i začínající, dospělé i dětské. Hledající a proměňující se k dobrému. Ty začínající a dětské, ty musíme přátelé chránit a chovat jako v bavlnce, ty jsou budoucnost.

Ta každoroční činnost, to je to, co nás překvapuje a udivuje, a to je ona, kterou každým rokem vyhlídíme a očekáváme, stejně jako počet přihlášených souborů na přehlídku. Tu chvíli napětí před uzávěrkou vyrovná jen úlevná katarze po zakončené přehlídce.

Změní něco nové hranice? Jak to bude dál? Jak to ovlivní naše přehlídky? Pokud to bude ku prospěchu divadlu, tak budiž. Pokud ne, snad rozum i je překoná.

V komorním prostředí Jeslíček mají k sobě lidé i soubory blízko. Snad i proto, se tu inscenacím tak dobře daří. A míra tolerance je tu daleko vstřícnější, než v prostředí, pro které jsou tyto inscenace vytvářeny a určeny.

Asi jste si také všimli, jak pomalu a jakoby nesměle na jeviště posledních přehlídek pronikají marionety. Nejdříve malé v rodinném balení, myslím, že s nimi v posledních letech začal hodně Jirka Polehňa se svými žáky. A ony se pomalu zabydlují a zvětšují se a prosazují se i ve výrazu, i ty malé, když se s nimi

ZUŠ Na Střezině HK: Kočka, která mluvila všemi jazyky světa

dobře zachází. A když se přijde na to, že ony mají své zákonitosti pohybu a výrazu a že jejich ovládání nespočívá jen v poskakování a tajtrlíkování, pak se dokonce umí vyslovit, a je to krása. A letos tu byly i větší. Jednou v Princezně Čárypíše, použity ještě trochu neobratně. Ale kdo nezkusí, nenaučí se. A podruhé v Celestýně. Takové pěkné loutky. A mají kolenní klouby a ony nechodí jen proto, že nemají navázané nitě. Souhlasím s názorem, že mají-li klouby, musí být i nitě. Když bez nití, tak bez kolen. A funguje to. O řadě příkladů bych mohl vyprávět. Ale až později mne napadlo něco, co jsem na přehlídce vyslovil jen tak napůl. Loutky na drátech - to je specifický žánr. To je stylizace. Ty jen na nitích, to je nápodoba reality. Ale ono to ovlivňuje i dramaturgii. Stylizace, má-li dobře fungovat, chce stručný, výstižný text a k tomu výrazné gesto figury, pane, to je krása. To je pak prostoru na přemýšlení a domýšlení pro diváka. A sakra. Teď jsem nějak odběhl od tématu, jestli v tom povídání vůbec nějaký je. Ale stejně, ta cesta vývoje loutkového divadla od rodinných divadel, po velké loutky na drátech a pak na nitích a pak na dlouhých nitích, a ti, kteří je měli nejdelší, měli být nejlepší, i když loutky byly nejhůř ovladatelné, ta mne vždycky fascinuje. A pak byl konec s marionetami a loutkové divadlo zachraňovaly javajky. A hrát s marionetami bylo pod úroveň. A přece se znovu objevily v té nejsprávnější podobě, opět na drátech, až na výjimky. Samozřejmě, že je to vše řečeno velice zjednodušeně, ale v zásadě?

Ale stejně, to loutkové divadlo je krása, taková velká metafora zobrazovaného života. Tak příště zas nashledanou i přes ty nové hranice.

Jan Merta

Ps: A pokud něco bylo špatně, sdělte to nám, a pokud dobře, pak jiným.

D I V A D E L N Í BYLO...

CELOSTÁTNÍ FESTIVAL POEZIE WOLKRŮV PROSTĚJOV

Regionální kolo v Hradci Králové, Divadlo Jesličky,

Pořadatelé:

Středisko amatérské kultury IMPULS, Divadlo Jesličky Hradec Králové

Účast:

35 recitátorů, 9 souborů

PŘEHLÍDKA SOUBORŮ

27. března 2001

Lektorský sbor: Slávka Šrámková, Hana Kofránková, Lenka Chytilová

Výsledky

Nominace:

Divadlo Jesličky, režie Ema Zámečnicková, **Walt Whitman: Chvilé přirozenosti**

Doporučení do širšího výběru a Diplom:

Divadlo Jesličky, Dospělá embrya, kolektiv + Jan Dvořák: **Zastavení zakázáno, parkování povoleno**
Prepostmodernistická demonstrační revue s využitím veršů Josefa Hiršala

Diplom:

Divadlo Jesličky, Adolf Hoffmeister: **Park**, Úprava a režie: Ema Zámečnicková

Čestné uznání:

Divadlo Jesličky, režie kolektiv, supervize Antonín Fendrych, Pavel Traub: **Zubzaoko**
Turnovské divadelní studio, T. R. Field: **Lomikel na dlásnech a jiné zádrhele**, Úprava a režie: Romana Zemenová

Další zúčastněné soubory:

ZUŠ Vysoké Mýto, výběr textů a režie Irena Truhlářová: **Francouzská galantní poesie**
Soubor Gymnázia Jilemnice, výběr textů J. Aubris: **Za ostatními dráty**, pásmo vězeňské poesie 40. a 50. let
ZUŠ Ledec nad Sázavou, I. Měkotová a M. Zajícová: **Když jste mladá holka**
BADYŠOT Gymnázium Trutnov, Petr Maška: **Láska není svatá**

Východočeská divadla poezie

V královéhradeckých Jesličkách, divadélku patřícímu ZUŠ Na Střezině, se v úterý 27. března uskutečnil každoroční divadelně poetický maratón. V jednom dni se představilo devět souborů, a protože se v současnosti desetiminutovky příliš nenosí, představila se pouze dvě krátká představení, zatímco tři byla dlouhá okolo hodiny. Domácí „Jesličkově“ soubory nebyly v početní převaze, vystoupily pouze čtyři, ale zato jejich pořady měly výrazný záměr i uměleckou ambici. Z ní snad nejvíce slevil soubor ZUŠ z Ledce nad Sázavou. Šest patnáctiletých dívek se na scéně ve velmi nevynalézavém aranžmá (rozesazeny na židlích, vstávaly při přednesu) snažilo o bezprostřednost v textech své pedagožky. Na-

psala jim je „na míru“. Jistě v mnohém vyjadřovaly jejich pocity (především postižením probouzející se erotičnosti), místy dokonce ani nepostrádaly jistý vtip, ale především šlo o veršovanky značně neumělé, plytké a banální. Neumožnily děvčatům skutečně autentický projev, ale pouze jakýsi povrchní generační výraz. Erotika jistě – náctileté zajímá především, ale to neznamená, že je pro ně snadné erotické texty interpretovat, zvláště jde-li o projev, v němž mimoslovní prostředky v obecné rovině pouze potvrzují či polopatisticky doslovují situaci obsaženou slovy. To byl trochu také problém dvojice interpretů (přednášečsky velmi dobře disponované dívky a poněkud bezradnějšího hochy) ve

Francouzské galantní poezii ZUŠ Vysoké Mýto. Erotické téma nechybělo ani ve Whitmanově Chvilí přirozenosti, kterou se šesti pány kluky z Jeslíček připravila Ema Zámečnicková. Šlo o krásně metaforické i vtipné vyjádření různých podob počínajícího mužství i mužnosti. Výkony jednotlivých interpretů zdaleka nebyly všechny dokonalé, ale byly výrazně individualizované, aktivní, s touhou prosadit se, a tím i překvapivé a zajímavé. Pohybové aranžmá nebylo náhodné, ale významotvorné a výtvarně pojaté zároveň. I využití živé hudby, práce s nástroji a rytmem bylo vrstevnaté a bohatě obdařené smyslem. Tuto inscenaci porota nominovala k postupu na Wolkrův Prostějov. Čtyřicetiminutová etuda žáků těžce režisérky vznikla na základě poetického dramatického scénáře A. Hoffmeistera Park. Nápadité kostýmy, divadelní zpracování prostoru, svícení a do jisté míry i přednes některých interpretů činily z inscenace v řadě momentů divadelní zážitek. Chvilími jako by ožívaly fotografie dávných inscenací Honzlových a Frejkových. Problematická ovšem byla jistá nedramatická neproměnnost rytmu, tempa, dynamiky. Postupně se jednotlivé efekty daly očekávat a nepřekvapily, takže celkový dojem a divácký účín byly slabší.

Cenné především z dramaturgického hlediska bylo pásmo vězeňské poezie 40. a 50. let, které nastudoval soubor jilemnického gymnázia vedený profesorem J. Aubrisem. Mělo především nepopiratelnou poznávací a osvětovou hodnotu.

Inspirace irským humorem O'Henryho byla patrná ze čtyř drobných textů P. Maška, které souboreček trutnovského gymnázia rozehrál pod názvem Láska není svatá do několika scének s parodickými sekvence-

mi. Zatím však byly jen lehce nahozeny, postrádaly výraznější pointy a místy i přesvědčivost. Z čísel přehlídky, která nenahlížela svět poněkud drsnějším pohledem lehce absurdního a výsměšného humoru, byla nejpotešitelnější drobná kolektivní inscenace další skupiny z Jeslíček, která pod supervizí Antonína Fendrycha připravila několik drobných textů Pavla Trauba. Humor textu byl dobře zvýrazněn nápaditě stylizovaným projevem slovním i pohybovým. Lomikel na dlásnech a jiné zádrhele originálního a extravagantního satirika a parodika T.R. Fielda, který kromě boha kanálů vymyslel i svébytný kmen Krhútů, v podání Turnovského divadelního studia nezapřely loutkářský původ režisérky Romany Zemenové, členky Čmukařů. Byly zajímavé a víc i přesněji domyšlené scénicky než přednesově.

Další „jesličkovskou“ skupinou, která se na přehlídce představila, byla Dospělá embrya, vedená Janem Dvořákem. Předpokládám, že byt' byl v programu psán jako tvůrce až na druhém místě za kolektivem, je hlavním autorem literárního kabaretu s názvem Zastavení zakázáno, parkování povoleno a s podtitulem Prepostmodernistická demonstrační revue s využitím veršů Josefa Híršala. Hlavní inspirací tedy byly hojně citované i recitované jeho parafráze slavných českých básníků – Párkaři. Kabaret nepostrádal vtip a ironii, měl však rezervy v práci a temporytmem celku. I s touto výhradou však porota doporučila tento exemplář vzácné žánrové odrůdy současného amatérského jeviště do širšího výběru na Wolkrův Prostějov.

Vítězslava Šrámková
(psáno pro Amatérskou scénu)

PŘEHLÍDKA SÓLOVÝCH RECITÁTORŮ

28. – 29. března 2001

Lektorský sbor:

Lenka Chytilová, Václava Křesadlová, Tomáš Komárek Nina Martínková, Martina Hamad'áková
Řízení soutěže a tajemnice lektorského sboru: Ema Zámečnicková

Výsledky:

I. KATEGORIE

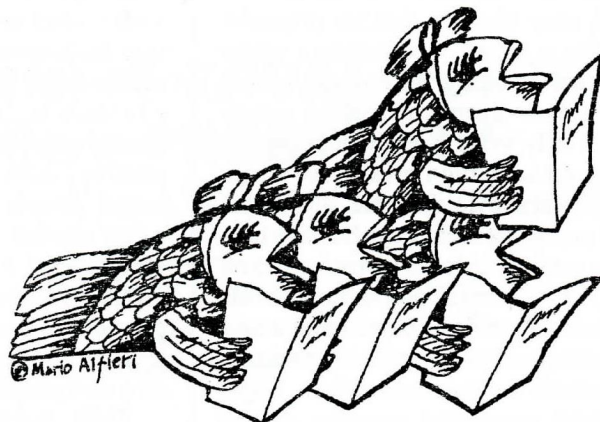
účast 12 recitátorů, postup:

Markéta LELKOVÁ, okr. Náchod, Jiří Kolář: Prostě o poezii III, J. Kolář: Čekáte všichni na kabáty
Zdeněk CHALUPA, okr. Jičín, J. Werich: Chlap, děd, vnuk, pes a hrob, I. A. Krylov: Svině pod dubem
Čestné uznání: Anita KRAUSOVÁ, okr. Trutnov

II. KATEGORIE

účast 21 recitátorů, postup:

Martin DOČEKAL, Trutnov, D. Charms: Pohádka, J. Kainar: Vozidlo
Jaroslav POKORNÝ, okr. Hradec Králové, R. McGOUGH: Archa Noemova, J. V. Sládek: (Nejen) Dětem

Čestné uznání a doporučení na národní přehlídku:

Šárka AUGUSTINOVÁ, okr. Havlíčkův Brod, I. Vyskočil: Evokace – Božena Langová, V. J. Brjusov: Kůň plavý

Čestné uznání:

Mirka VENCLOVÁ, okr. Svitavy, Petra PAVELKOVÁ, okr. Chrudim, Pavlína POLÁKOVÁ, okr. Jičín,

Ondřej MAJUK, okr. Hradec Králové

III. KATEGORIE

účast 2 recitátorky, postup:

Jana ŠIMKOVÁ, okr. H. Králové, Ivan Vyskočil: Proč se lidé bojí zajíců, V. Dyk: Milá sedmi loupežníků zpívá

Pavlína ŠTORKOVÁ, okr. Hradec Králové, J. Hašek: Pohádka o mrtvém voliči, K. Čapek: Goneril

Hradecké regionální kolo soutěže recitátorů o postup na Wolkrův Prostějov

Na jevišti Divadla Jesličky (stálé scény ZUŠ Na Střežině) se během dvou dnů vystřídalo celkem třicet pět recitátorů – a byly to dny atmosférou spíše sváteční a přátelské než rivalsky soupeřivé. Paradoxně možná i proto, že výkony účastníků byly téměř bez výjimky na vyrovnané a solidní úrovni. I následná debata s porotou prokázala, že se tu sešli recitátoři zaujatí, sečtělí, přemýšliví a otevření v rozhovoru o své práci. (Však také předvedli velice pestrý a kvalitní dramaturgický výběr: a kromě volby Jiřího Koláře u dvou recitátorů, jednou pro obě kola – se žádný autor nevyskytl dvakrát!)

Právě Jiří Kolář v interpretaci Markéty Lelkové byl jedním ze dvou překvapení nejmladší kategorie – zralostí a intenzitou výkonu. Zdeněk Chalupa v téže kategorii dokázal ve Werichově pohádce z jednoslabičných slov být práv i podtitulu Chvála češtiny, i zachovat dramatický příběh; neméně po svém, a přitom stylově čistě si poradil i s Krylovovou bajkou.

Nejtěžší rozhodování čekalo porotu v nejpočetnější 2. kategorii – nakonec ke dvěma regulérně postupujícím (Martin Dočekal a Jaroslav Pokorný) přibýlo doporučení umožnit účast na národní přehlídce i Šárce Au-

gustinové (jedno z pěti udělených čestných uznání). Přinejmenším oceněná sedmice, ale i další vystupující (jedním textem či některými rysy svého výkonu) dokázali být zapamatovatelní a osobití. – A dvě mladičké dámy ve 3. kategorii rozhodně nepodlehly iluzi snadného úspěchu: Jana Šimková (I. Vyskočil, V. Dyk) ani Pavla Štorková (J. Hašek, K. Čapek) se prostějovské konkurence bát nemusejí.

A přece jeden chmurnější mráček na blankytu nadějných dojmů: disponovaná, kultivovaná recitátorka předvádějící podbízivou faleš, recitátorský kýč ... Nesolidnost tu začala od textu, opsaného s interpunkčními chybami – a ty se pečlivě odrazily a zafixovaly do členění přednesu. Smutné je, že nešlo o samouka, ale o svěřenkyni jedné z východočeských „zušek“ ...

Naštěstí výraznější stopu v paměti posluchačů zanechala vystoupení autentická a vnitřně opravdová. A těch byla 28. a 29. března v hradeckých Jesličkách opravdu přesvědčivá většina.

Lenka Chytilová
(psáno pro Amatérskou scénu)

BYLO...

DĚTSKÁ SCÉNA

Regionální přehlídka dětských divadelních,
loutkářských a recitačních souborů Hradec Králové,
Divadlo Jesličky, 24. - 25. března 2001

Pořadatelé:

Středisko amatérské kultury IMPULS, Divadlo Jesličky Hradec Králové

Lektorský sbor:

Jaroslav Provazník, Blanka Šefrnová a Olga Strnadová
Počet představení: 17

PROGRAM:

Základní škola Třebechovice, L. Faltová

L. Faltová a D. Francková :

Dobrodružná plavba

Lipské kočky, ZŠ Lípa

ved. Lenka Lutnerová

J. Kolář: **Kocour Modroočko**

Žáci 5. A, ZŠ Letohrad

Komenského, ved. Lenka Venclová

I. A. Krylov: **Vlk a beránek**

Dramatický kroužek při ZŠ Horní Maršov

ved. Kateřina Klimešová

Jaroslav Seifert: **Píseň o Viktorce**

Dramatický kroužek při ZŠ Sloupnice

ved. Eva Sychrová

Lidová poezie: **Když kdo má rád koho**

3. ročník ZŠ Benešova, Pardubice

ved. Bořivoj Hezký

Jako že čarují

DDS ZUŠ Světlá nad Sázavou

ved. Ivana Měkotová

Marek Eben: **Sůl v očích**

ZUŠ Ledeč nad Sázavou

ved. Marie Zajícová

vlastní tvorba žáků **Tak jsme tady**

Dramatický kroužek při ZŠ Horní Maršov

ved. Kateřina Klimešová

Dívčí válka

Dadivadlo Havlíčkův Brod

ved. Anna Doleželová

Hana Doskočilová: **Fáma**

Dramatický kroužek, IV. ZŠ Jičín

ved. Richard Koníř

F. Nepil: **O sedmi dnech**

Loutkářský soubor Na židli, Turnov

ved. Petr Záruba

E. Gruberová: **Domku, domečku**

Dvě kůzlátka na lávce

ZŠ Bílá Třemešná, ved. Dana Rejlová

a Vlasta Mertlíková, Jiří Žáček:

Dlouhý, Široký a Bystrozraký

ZŠ Babí, ved. Markéta Kubečková

Lubomír Feldek:

Pohádka o velkém hladu

F. Nepil:

Jak rozbalovat vánoční dárek

DS Gymnázium Chrudim

ved. p. Němcová a Langová

M. Zinnerová: **Rozmarná princezna**

Porota ve složení:

Jaroslav Provazník, Blanka Šefrnová a Olga Strnadová o nominacích a dalších doporučeních na celostátní přehlídku rozhodla takto:

v kategorii recitačních souborů nominovala:

Dramatický kroužek při ZŠ Horní Maršov, ved. Kateřina Klimešová, Jaroslav Seifert: **Píseň o Viktorce**

do širšího výběru doporučila:

Dramatický kroužek při ZŠ Sloupnice, ved. Eva Sychrová, lidová poezie **Když kdo má rád koho**

v kategorii divadelních a loutkářských souborů do širšího výběru doporučila:

Dramatický kroužek, IV. ZŠ Jičín, ved. Richard Koníř, F. Nepil: **O sedmi dnech**

ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, ved. Romana Hlubučková, J. Žáček : **O Kašpárkovi**, B. Němcová: **Naposled**

Dětské soubory se sešly v Jesličkách.

Jako každý rok, vyznačovala se i letošní východočeská přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů bohatým programem (který lze s jinými regionálními přehlídkami s těžší srovnávat), a přitom perfektní organizací a pohodovou atmosférou. Nadě Gregarové z hradeckého IMPULSU se navíc podařila velmi důležitá věc: domluvila se s pořadateli východočeské přehlídky LDO ZUŠ a obě regionální přehlídky téhož oboru byly koordinovány - konaly se na stejném místě a v bezprostřední návaznosti: 24. a 25. března (v sobotu a v neděli) vystupovaly soubory, které pracují v jiných zařízeních než ZUŠ, a v pondělí 26. března vystupovaly v Jesličkách dětské dramatické, loutkářské a recitační soubory pracující při ZUŠ. Není to jen formální záležitost, jde tu naopak o podstatu věci: Jestliže se děti věnují divadlu, ať už je to v ZUŠ, nebo v jiných školských či kulturních zařízeních, jsou to stále tytéž děti a je to stále týž obor, tedy dramatická výchova, potažmo dětské divadlo. Vytvářet mezi oběma světy umělé hranice je nejen nerozumné, ale dokonce i škodlivé. Teoreticky vzato by LDO ZUŠ měly být garanty kvality a měly by jít příkladem ostatním souborům, ale skutečnost je mnohde zcela jiná. Proto je jen užitečné, když se soubory z obou oblastí mohou setkávat, konfrontovat svou práci a vzájemně se inspirovat. (Ostatně na Dětské scéně a akcích organizovaných resortem kultury nebo nezávislými organizacemi, zejména Sdružením pro tvořivou dramaturgii, je to zcela přirozené a normální.)

Důležitým pozitivem prvních dvou, tedy "nezuškových" dnů bylo to, že tu nebylo žádné představení, které by bylo zásadně nepřijatelné z hlediska metodiky práce s dětmi. Byla tu řada představení, na nichž byly znát malé zkušenosti vedoucích, především v oblasti divadelní, ale ani jednou se tu nemluví o tom, že jde o práci pedagogicky pochybnou. To není málo. Jsem přesvědčen, že tu podstatnou roli hraje systematická a dlouhodobá metodická péče IMPULSU (vzdělávací akce, dílny, přehlídky, konzultační a publikační činnost...), opřená o tým obětavých a respektovaných odborníků v čele s Janem Mertou.

Příjemně zapůsobila na hradecké přehlídce většina recitačních vystoupení.

Jednoduchá inscenace Krylovovy bajky *Vlk a beránek*, s níž vystoupili žáci 5. A ZŠ Komenského z Letohradu (ved. Lenka Venclová), zapůsobila vervou, s kterou se do přednesu tohoto textu oba recitující chlapci pustili. Eva Sychrová, která vloni reprezentovala Východočechy na Dětské scéně v Trutnově a také na jičínské celostátní dílně Dramatická výchova ve škole s Tomanem a lesní pannou, zpracovala tentokrát se svým dramatickým kroužkem při ZŠ Sloupnice montáž z milostné lidové poezie pod názvem *Když kdo má rád koho*. Námět láska tu je "probíráán" ze všech stran, ale

s upřímným zaujetím i jemným humorem a s velkou mírou kultivovanosti a divadelní invence. Doladit by inscenace potřebovala především režijně - někde pokulhává temporytmicky a trpí nejasným, dvojitým až trojitým koncem. Příjemným překvapením a zážitkem pro všechny diváky byla *Píseň o Viktorce* Jaroslava Seiferta v podání dramatického kroužku při ZŠ Horní Maršov (ved. Kateřina Klimešová). Vystoupení v Hradci Králové mělo baladickou atmosféru, zdařile pracovalo s jevištními obrazy, citlivě využívalo zpěv a opíralo se o kultivovanou mluvu dětí. Diskusi vyvolával jen závěr (Viktorčina smrt), který se souboru poněkud vymkl z rukou a stával se místy neadekvátně teatrální, a tak ztrácel pravdivost a autentičnost. Druhé vystoupení maršovského souboru (*Divčí válka*) už nebylo tak zdařilé, i když patřilo ke standardním inscenacím hradecké přehlídky.

Ivana Měkotová ze ZUŠ Světlá nad Sázavou se pokusila o pásmo z textů Marka Ebena *Sůl v očích*, které však bohužel trpělo tím, že nemělo jasně vybudovaný tvar. Její kolegyně ze ZUŠ v Ledči nad Sázavou Marie Zajícová zase vsadila na texty svých žáků a z nich sestavila pásmo o tématech souvisejících s dospíváním *Tak jsme tady*. Pokus to byl sice účtyhodný, ale dost problematický. Opět se prokázalo, že inscenovat texty, které vzniknou v dětském souboru, je obtížné, protože interpreti mají malý odstup od autorů (sebe samých), mnohdy se nemohou opřít o vytištěné umělecké hodnoty textu, a tak i závažné myšlenky znějí někdy příliš deklarativně a působí poněkud papírově.

Spíše do kategorie začátečnických pokusů patřila inscenace Feldekovy *Pohádky o velkém hladu* ze ZŠ Babí (ved. Markéta Kubečková), která by potřebovala výraznější režijní koncepci, ale také větší míru mluvnických a dalších dovedností ze strany dětí.

Divadelní a loutkářské inscenace sobotní a nedělní části přehlídky byly často poznamenány menší divadelní zkušeností ze strany vedoucích. To byl případ třeba chovické ZŠ (ved. Lenka Flatová), která připravila *Dobrodružnou plavbu*, příjemné a vtipné vystoupení o touze dětí, bohužel ne příliš věrohodně zpracované, vzbouřit se proti tomu, jak dospělí pojímají školu. Podobu "studýrky" mělo drobné vystoupení 3. ročníku ZŠ Benešova z Pardubic (ved. Bořivoj Hezký) *Jako že čaruju*, které se odráží od nosného a v tomto věku aktuálního "antagonismu" kluci kontra děvčata. Pásmo má jednoduchý, neokázalý tvar a souboru slouží především jako temporytmické cvičení a procvičování mluvnických dovedností (především učení se dialogu a využívání zástupné řeči).

Divadelně neobratné bylo bohužel zpracování starého příběhu *Fáma* Dadivadla z Havlíčkova Brodu. Ve-

doucí souboru Anna Doležalová si dobře vybrala textové východisko (Hana Doskočilová), ale nedokázala z něho zatím vytěžit a na jeho základě divadelně realizovat dramatické situace, bez nichž se divadlo neobejde. Dvojice loutkářských inscenací *Domku, domečku* a *Dvě kůzlátka na lávce* LS Na židli z Turnova (ved. Petr Záruba) je sice výtvarně vkusná, ale trpí přílišným verbalismem a statičností. Chaotičností v textu i v režijní koncepci byla poznamenána také inscenace *Dlouhý, široký a bystrozraký* souboru ze ZŠ Bílá Třemešná (ved. Dana Rejlová a Vlasta Mertlíková). Text byl bez zjevného záměru poskládán z kousků výborné adaptace Milady Mašatové (Jak se hledají princezny) a z pasáží jiné provenience (Jiřího Žáčka?), údajně přebrané z čítanky. To mělo za následek nejasný divadelní tvar, místy přílišnou zahlcenost textem a absenci dramatických situací. Druhé vystoupení téhož souboru - *Jak rozbaloval vánoční dárek* (podle Františka Nepila) - působilo přirozeněji co se týče projevu dětí, ale i ono trpělo nejasnostmi v režijní koncepci (mělo jít o přednes, stojící na vyprávění, nebo o divadelní rozehrávání situací?).

Na hradecké přehlídce jsme se setkali také se dvěma pořady, na nichž se projevil tlak všudypřítomné pokleslé televizní "zábavy". Lipské kočky ze ZŠ Lípa (ved. Lenka Lutnerová) si vybraly vděčnou předlohu J. Koláře o *Kocouru Modroočkově* a vkusně vyřešily náznakové kostýmování. Bohužel se však soubor neubráníl tendencím k nepřirozenému přehrávání, nefunkčním tanečkům a dalším televizním zlovykům. DS Gymnázia Chrudim (ved. p. uč. Němcová a Langová) využil "klasický", ale většinou velmi problematický zdroj - produkci DILIA. A ke všemu se nechali zlákat renomaným jménem Markéty Zinnerové. Pohádková hra *Rozmarná princezna* patří však k těm dramatickým textům, kterým je lepší se vyhnout, protože trpí slovní vatou, spoustou nelogičností a neobratností. A tak chrudimský pokus o jeho inscenaci skončil, jak musel - rozpačitě.

Šťastnou ruku měl naopak dramaturg Richard Kohníř, vedoucí dramatického kroužku IV. ZŠ z Jičína, když sáhl po fejetonku Františka Nepila *O sedmi dnech*. A ještě šťastnější ruku měl jako režisér, když tuto anekdotu zasadil do rámce schůze, čímž posílil humorné, až parodické vyznění textu a dodal mu navíc aktuální rozměr. Děti se v tomto drobném divadelním tvaru cítí dobře, jsou tu přirozené a autentické (až na občasné "výpadky" z role, kdy se obracejí na diváky, místo aby v rolích komunikovaly mezi sebou), a zpřesní-li se temporytmus a zrychlí-li se některé přestavby, mohla by inscenace ještě získat na švihy a gradaci.

Pondělní, "zušková" část přehlídky nebyla bohužel kvalitativním vrcholem akce.

Vedle omylu, jehož význam pro zúčastněné děti - o divácích nemluvě - mně zůstal utajen (*Chrámový dialog*, v němž dva chlapci z hradecké ZUŠ Na Sřezině pod vedením L. Jaklové imitovali Jana Wericha a Mi-

roslava Horníčka) tu byla prezentována čtyři vystoupení (z devíti hraných dětmi do 15 let), která se pohybovala pod únosnou hranicí vkusu. A to je - vzhledem k tomu, že v ZUŠ mají pracovat profesionální pedagogové dramatické výchovy, - vskutku na pováženou. Většinou měly tyto inscenace problematická už textová východiska. Týká se to původního textu *Honza a čarodějnice* ze ZUŠ Pardubice-Polabiny, ved. Z. Macková, skládačky textů V. Leštiny, Z. Vyhnánkové a Jiřího Havla *Babička vypravuje* souboru LDO ZUŠ Dobruška, ved. F. Veverka; ale zčásti se to bohužel týká i textu *O princezně na hrášku aneb Co v pohádce...*, který si podle H. Ch. Andersena tentokrát nepřiliš šťastně upravila Eva Žatečková. Vrcholem nevkusy ve všech složkách byla však inscenace *Mrazík* přeloučské ZUŠ pod vedením Z. Rumpíka.

Potěšující bylo, že k lepší polovině vystoupení souborů východočeských základních uměleckých škol patřila vystoupení loutkářská, což je jev, kterým se - pokud mě paměť neklame - nemůže pochlubit žádný jiný kraj. Jaroměřská ZUŠ předvedla pohádku *O kouzelné fazoli* v úpravě vedoucí J. Holasové. Vcelku přirozený projev dětí a jistá míra dovedností se bohužel srážela s malou mírou divadelní invence ze strany vedoucí (cestu do nebe, kterou hlavní hrdina absolvuje po fazoli, je třeba jevištně řešit, stejně jako další důležité momenty této známé pohádky). *Tři prasátka* souboru ze ZUŠ Moravská Třebová, ved. J. Čadílková, začala nadějně - příjemným a vtipným balancováním mezi světem pohádkových postav (prasátek) a světem reálných dětí. Ale i tady se projevila divadelní neobratnost v řešení situací a ve využívání loutek.

K nejzajímavějším vystoupením pondělní části přehlídky patřily obě inscenace ZUŠ z Chlumce na Cidlinou (ved. R. Hlubučková). Teenagerovská variace na pohádku Boženy Němcové *Sůl nad zlato*, uvedená pod titulem *Naposled*, měla vtipný, na groteskní zkratce postavený text, ale potřebovala by větší míru loutkoherckých dovedností. A plytký Žáčkův text *O Kašpárkovi*, zahráný jednoduchými marionetkami, zase nenabídl jinak šikovným dětem příležitosti k plnohodnotnému divadlu. Nicméně obě chlumecké inscenace - spolu s inscenací jičínského dramatického kroužku IV. ZŠ (O sedmi dnech) - doporučila porota hradecké regionální přehlídky do širšího výběru na celostátní Dětskou scénu v Trutnově v "kategorii" divadelních vystoupení. Z recitačních vystoupení vyslala hradecká přehlídka do přímého postupu dramatický kroužek při ZŠ Horní Maršov s Písní o Viktorce a do širšího výběru sloupnickou ZŠ s montáží lidové poezie *Když kdo má rád koho*.

Všem východočeským vyslancům na celostátní přehlídce Dětská scéna drží porota hradecké regionální přehlídky - Blanka Šefrnová, Olga Strnadová a Jaroslav Provazník - všechny palce!

Jaroslav Provazník

BYLO...

REGIONÁLNÍ PŘEHLÍDKA DĚTSKÝCH RECITÁTORŮ

Hradec Králové, Divadlo Jesličky, 23. - 26. dubna 2001

Pořadatelé:

Středisko amatérské kultury IMPULS, Divadlo Jesličky a Pedagogické centrum Hradec Králové

Lektorský sbor:

Martina Nováková-Hamaďáková, Klára Jedličková, Dominika Špalková, Nina Martínková, Milada Škvařilová,
řízení soutěže a tajemnice lektorského sboru: Ema Zámečníková

Počet recitátorů: 94

Výsledky:

I. KATEGORIE

24 recitátorů

Diplom:

Václav MACH,
okr. Rychnov nad K.
M. Lukešová:
Hlemýžďí cestování
Vojtěch VŠETIČKA,
okr. Ústí nad Orlicí
Genadij Cyperov:
Žabáčkova příhoda
Kamila KOCOUROVÁ,
okr. Jičín, D. Mrázková: Já

Čestné uznání:

Adéla FABEROVÁ,
okr. Náchod
Helena KMÍNKOVÁ,
okr. Pardubice
Barbora MARKOVÁ,
okr. Svitavy
Jiří SEDLÁK,
okr. Chrudim
Kateřina FILIPI,
okr. Ústí nad Orlicí
Johana VOZDEKOVÁ,
okr. Rychnov n. K.
Veronika LNĚNIČKO-
VÁ, okr. Svitavy
Tomáš RICHTER,
okr. Svitavy
Barbora MICHALIČKO-
VÁ, okr. Rychnov n. K.
Nikola ČABELOVÁ,
okr. Pardubice

II. KATEGORIE

26 recitátorů

Postup:

Markéta
HAMAŘÁKOVÁ,
okr. Hradec Králové
Daisy Mrázková:
Uplakaná můchomůrka
Nela KNAPOVÁ,
okr. Jičín
L. Aškenazy:
Malované blesky

Diplom:

Dani. SCHUBERTO VÁ,
okr. Pardubice
Kristýna STEJSKALOVÁ,
okr. Rychnov n. K.
Tereza UREŠOVÁ,
okr. Náchod
Kateřina DUŠKOVÁ,
okr. Ústí nad Orlicí
Ladislav DUCHÁČEK,
okr. Jičín
Přemysl JEŽEK,
ZŠ M. Horákové

Čestné uznání:

Lucie POTOČKOVÁ,
okr. Trutnov
Andrea LEŠTLANSKA,
okr. Pardubice

III. KATEGORIE

23 recitátorů,

9 postupů do 2. kola

Postup:

Veronika KUBOVÁ,
okr. Svitavy
G. Ruck:
Tučňáci si zacpávají uši
Líná pohádka
Anna ŠTĚPÁNKOVÁ,
okr. Ústí nad Orlicí
D. Mrázková: Zvláštnosti
K. Greenawayová: Už tiše

Čestné uznání:

Jakub JEDLINSKÝ,
okr. Rychnov
Gabriela ŠIMKOVÁ, okr.
Svitavy
Alena HAŠKOVÁ,
okr. Pardubice
Marie KNORKOVÁ,
okr. Ústí nad Orlicí

IV. KATEGORIE

Počet recitátorů: 21,

postup do 2. kola: 12

Postup:

Ondřej HYLMAR,
okr. Ústí nad Orlicí
E. Frynta: Trychtýře
P. Šrut: O utopeném úhoři
Lucie
VYSLOUŽILOVÁ,
okr. Chrudim
J. Neruda: Balada májová
K. Čapek: Svatá noc

Čestné uznání:

Petra VRBASOVÁ,
okr. Pardubice
Jan JINDRA,
okr. Rychnov nad K.
Adam KATONA,
okr. Pardubice
Lukáš MAŇKA,
okr. Ústí nad Orlicí
Michaela KRÍŽKOVÁ,
okr. Hradec Králové

K východočeské regionální recitační soutěži...

Probíhala v ovzduší mladého upřímného nadšení. To letos nepřinášely pouze soutěžící, malí nebo mladí recitátoři, ale i lektorský sbor. Byl totiž hlavně složen ze studentek katedry výchovné dramatiky (z těch „starších“ a zkušenějších), které, nabitě teorií a vzpomínkami na vlastní nedávné přednesové zápolení, s dětmi nejprve pracovaly ve skupinkách (rozhybání, seznámení, rozmluvení, „otrkání“, uvolnění apod.) a pak vedle zkušených přednesových odbornic zasedly v porotě – a velmi aktivně se účastnily závěrečných rozborových seminářů s dětmi a jejich doprovodem (u nižších kategorií zvlášť děti a zvlášť doprovod). Krom výše uvedeného nadšení a nezaujatého upřímného přístupu mělo jejich zainteresování do soutěží i význam ryze praktický: Recitátorských porotců, lektorů – zkrátka odborníků je velmi málo a je nutno pečovat o „dorost“. A kde se to „dorost“ má naučit? Jedině v praxi! Odbornou a zkušenou záštitu dodaly Nina Martínková (pedagožka studentek), moje maličkost a Martina Nováková. Posledně jmenovaná vnesla do soutěže názor profesionální herečky (je výraznou hereckou osobností Klicperova divadla), umocněný zkušenostmi v brněnském Pírku, kde působila v dětství. Byl to pohled pro zkušené recitační „bijce“ leckdy poněkud jiný, i když samozřejmě ve své podstatě stejný – akorát snad z jiného úhlu, než je u dětské recitace obvyklé. Byl podložený profesionální praxí a zkušenostmi (velmi působil i vřelý šarm a krása osobnosti Martiny Novákové, děti si dokonce chodily k této porotkyni pro autogramy!).

Pokud mohu posoudit regionální kolo co do úrovně samotného přednesu, nebyla jsem příliš nadšená. Dle mého názoru se objevovalo příliš mnoho plytkých textů „o ničem“, které nemohly dětem umožnit zajímavé sdělení. Ve 3. a 4. kategorii, kde mohly děti recitovat texty dva, se neobjevil plně vyrovnaný výkon – obě vystoupení na „jedničku“. Nejlépe vyšla kategorie druhá, kde téměř polovina dětí „byla na postup“. Někdy jsem velmi udiveně sledovala výkony vyslané z okresních kol (např. objevil se i „sehraný“ monolog Julie - jakoby ona okresní porota nevěděla, že se jedná o recitační soutěž!). Je mi známo, že zkušených porotců je velmi málo a mají málo času, ale alespoň jednoho, který zná současnost dětské recitace, snad sehnat do okresní poroty lze.

S čím dále nemohu souhlasit, je nešvar předčasného „prcháni“ pedagogického doprovodu před rozborovým seminářem a dokonce i před vyhodnocením soutěže, kdy měl být mladinký recitátor oceněn. Všechny jsme se snažily pro děti vytvořit vstřícnou a uvolněnou náladu bez stresů a napětí, a tento „spěch“ nám to opravdu kazil. Na pozvánkách byl přesně stanoven konec (ten nebyl nijak kritický – v 15.00 hodin!), a i když byl čas dodržen, na závěr soutěže byla v sále polovina účastníků. Příležitosti, kdy si můžeme o problémech v daném oboru popovídat, je skutečně velmi málo, nechápu proto, když už se recitací někdo zabývá, proč jí nevyužije.

Ema Zámečníková

BYLO...

DIVADELNÍ DOLANY 2001

Východočeská postupová přehlídka venkovských divadelních souborů
27. – 30. dubna 2001

Pořadatelé:

Divadelní soubor Dolany, Středisko amatérské kultury Impuls a Volné sdružení východočeských divadelníků

Lektorský sbor:

Prof. Jan Císař, Prof. František Laurin a Jaromír Vosecký

PROGRAM

Divadelní soubor Dolany u Jaroměře

Antonín Fendrych:

Oběti krize

Krize-thriller na motivy českých soudnickářů

Režie: Jana Šimková

Divadelní klub Makov

Jan Kopecký, Mojmír Balling:

Betlémská hvězda

Režie: Jana Hájková

Divadelní soubor Krakonoš

Vysoké nad Jizerou

Oldřich Daněk:

Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo

Režie: Jan Hejral

Divadelní spolek Zdobničkan Vamberk

Štefan Kršňák:

S pistolí na manžela

Režie: Oldřich Doležal

Divadelní soubor Tyl Králíky

Oldřich Daněk:

Dva na koni, jeden na oslu

Režie: Zdeněk Němeček

Divadelní soubor Dolany

Jiří Mahen, manželé Lamkovi:

O veselém hrobaři

Režie: Miroslav Větrov

Do programu národní přehlídky Krakonošův divadelní podzim odborná porota nominovala:
Divadelní klub Makov - Jan Kopecký, Mojmír Balling: **Betlémská hvězda**

doporučila:

DS Krakonoš, Vysoké nad Jizerou - Oldřich Daněk: **Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo**

VÝSLEDKY:

Porota udělila:

- **Cenu za inscenaci** Betlémská hvězda **Divadelnímu klubu Makov**
- **Janě Hájkové**
Cenu za režii inscenace Betlémská hvězda
- **Zdeňku Culkovi**
Cenu za návrhy kostýmů do inscenace Betlémská hvězda

Čestná uznání:

• Svatavě Hejralové
za vytvoření čtyř postav ve večeru miniatur Oldřicha Daňka Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo • Josefu Hejralovi
za roli Chóru ve večeru miniatur Oldřicha Daňka Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo • Martinu Hnykovi
za roli Jeana Froissarta v Příběhu flanderském z inscenace Oldřicha Daňka Zdaleka ne tak ošklivá, jak se původně zdálo | <ul style="list-style-type: none"> • Haně Erbanové
za roli Barbory Janebové v inscenaci hry Antonína Fendrycha Oběti krize • Miroslavu Mistrovi
za roli Josefa Dulíčka v inscenaci hry Antonína Fendrycha Oběti krize • Ivě Musilové
za mladý herecký výkon v roli Bezky v inscenaci hry Oldřicha Daňka Dva na koni, jeden na oslu |
|--|---|

DOLANY

Dolany jsou vesnička nedaleko Jaroměře. Letos se v nich už po třetí konala 27.-30. dubna východočeská postupová přehlídka venkovských divadelních souborů. Byl jsem už na prvních dvou přehlídkách jako host. V Dolanech se mně líbilo, protože je tam příjemně a domácky. Milí místní pořadatelé se pečlivě starají o blaho účastníků přehlídky, přátelská klidná atmosféra, jako by se ani nesoutěžilo i zvláštní prostředí při představení, kde sice nebývá příliš diváků, ale zato to často vypadá jako by si do divadla někteří jen odskočili alespoň na chvíli a pak zase odcházejí za jinými zájmy. Jako bychom seděli kolem stolu, kde je pro každého prostřeño - ať se už zdrží dlouho nebo jen na krátký čas. Letos jsem byl v dolanské porotě. A přesně v duchu této přehlídky to byla s Františkem Laurinem a Jaromírem Voseckým taková „rekreační“ práce v duchu nad míru přátelském.

Viděli jsme celkem šest představení. A hned úvodem říkám, že nic zázračného, nečekaného a velkolepého se v nich neudálo. Takže mohu vydat tento celkem stručný přehled.

1. Domácí soubor se představil dvěma inscenacemi. První pro něj napsal člen královéhradeckých Jesliček Antonín Fendrych. Sestavil obratně z několika soudniček našich různých autorů napínavou situaci, která se odehrává na policejním komisařství a uvádí nás do vel-

mi záhadného zločinu. A pak naráz nečekaně skončil, můžete jenom hádat co stalo a proč.. Protože jsme se v diskusi dověděli, že autor psal tenhle zvláštní „thriller“ na tělo dolanským hercům, tak to můžeme považovat za jakousi etudu, na níž si vyzkoušeli svůj um a své schopnosti. Druhou inscenací pak byla pohádka - Vese-
lý hrobař manželů Lamkových. Vše bylo provedeno důkladně, aby vznikla co nejdokonalejší iluze, navíc v krásných starých malovaných kulisách, kdy třeba statek svou zdobností přímo dýchal atmosférou loveckého zámečku z Lucerny. Záměr i výsledek odpovídal nejrozšířenější úrovni inscenování pohádek v našem amatérském divadle, které usilují o tuto věrohodnou nápodobu reality.

2. Dvakrát se na repertoáru objevil Oldřich Daněk. A opět se potvrdilo, že „modelovost“ jeho her, která spíše než na pravděpodobnost událostí a reálnost dramatických postav klade důraz na otevírání problémů a kladení otázek, činí našim amatérským souborům potíže. DS Krakonoš z Vysokého nad Jizerou si vybral titul u amatérů velmi oblíbený a rozšířený: **Zdaleka ne tak ošklivá jak se zdálo**. A jako všichni narazil na její problémy. Je to však soubor zkušený, který se z nich nějak dostal, i když zapadal do nástrah „dějepisného popisu“ více než bylo zdrávo. A má především znamenitý Chór Josefa Hejrala. Je to postava z masa a krve - ale záro-

veň je to Čas sám. Vstupuje do děje jako nenápadný průvodce hlavních postav, tu něco řekne, tu někoho uvede na scénu, ale zároveň vždycky osloví diváka a uvede diváka do situace a jejího intelektuálního jádra. A tak vlastně především on vynáší z dějin i textu onen problém rozhodování ve vypjaté a mezní situaci dějiné a osobní, jež je osou textu. A činí to výbornou mluvou, s noblesou a zároveň důvěrnou blízkostí; jako byste potkali někoho známého a popovídali si s ním. Tenhle výkon posouvá celek určitě o jedno patro výš a tak jsme inscenaci doporučili na domácí Krakonošův podzim. DS Tyl z Králík přijel se Dvěma na koni, jedním na oslu. Zdá se, že soubor sáhl po textu, jehož náročnost překonala všechno, co až doposud hrál. Za to mu budiž vzdáno uznání. Ale zároveň se objevily v té inscenaci slabiny, které prozrazovaly jak vysoko byla tímto textem laťka nastavena. A jak se jí nepodařilo zdolat. A tak jsme si se souborem spíše popovídali o jeho cestách a úsilí, než abychom do detailu hodnotili.

3. DS Zdobničan z Vamberka se nějak dostal k textu, o jehož původu a jehož autorovi téměř nic nevěděl a byl tak na tom stejně jako my porotci: Štefan Kršňák S pistolí na manžela. Je to pokus o frašku - nebo cizí komedii? - o problémech manželského života. Některé

situace nepostrádají vtip, pointu. Ale posléze si autor se zápletkou nevěděl rady, ztratil se v ní a s ním i inscenace, jejíž předností byly ty momenty, kdy herci s gusem rozehráli ty více podařené situace.

4. To nejlepší na konec. Z Makova přijel Divadelní klub s Kopeckého a Ballingovou Betlémskou hvězdou. Bylo to představení vzácně čisté, sice skromné, ale zaujetím všech účinkujících až jímavé. Bylo horké odpoledne na začátku letošního května a my jsme pozorně a zaujatě sledovali „hru vánoční“. Ono je to totiž nejenom představení, jež skrze svou vroucnost komunikuje s divákem. Je to také poučená inscenace, která využívá prostoty a znakovosti lidového divadla k tomu, aby velmi jednoduše a prostě, ale organizovaně a uspořádaně vyprávěla příběh a poskytla divákům dokonce i vizuální zážitek z barevně důmyslného a promyšleného kostýmování. Jako by se tu propojilo dávné venkovské divadlo s venkovským divadlem dnešním, jako by ta předloha dospěla tam, kde je nejvíce doma. Bylo to pro nás venkovské divadlo těchto dnů. A tak jsme je nominovali na národní přehlídku venkovských souborů.

Jan Císar

(Převzato z Amatérské scény)

BYLO...

DOSPĚLÍ DĚTEM

Regionální přehlídka amatérského činoherního divadla pro děti
Havlíčkův Brod 12. – 13. května 2001

Pořadatelé:

Sdružení Adivadlo ve spolupráci s KD Ostrov, MěÚ a OkÚ Havlíčkův Brod, Středisko amatérské kultury Impuls
Hradec Králové a Volné sdružení východočeských divadelníků

Lektorský sbor:

Luděk Richter, Karel Tománek a Veronika Márová (tajemnice Karla Dörrová) zhlédli pět soutěžních představení

...v Havlíčkově Brodě má už svou tradici, do níž patří i místní speciality: vlnitá atmosféra a vstřícná vnímavost většiny souborů, literární soutěž, obrovská výstava několika stovek dětských kreseb s pohádkovými náměty, jejichž autoři dostávají za odměnu vstupenky na divadelní představení, několik profesionálních hostů (obvykle plzeňské divadélko Kuba, domácí Mrak a letos i pardubické Divadélko z pytlíčku).

Tím hlavním jsou tu však přirozeně amatérská představení. Letos 12.-13. května tu byly z byvších Východních Čech čtyři a doplnili je dva hosté z Moravy.

Nějakých třicet let jsem amatérské divadlo hrál i režiroval - a neopustil jsem je vlastně nikdy. (S údivem sám sebe čas od času přistihnu, jak uvažuji o ama-

térismu v 1. osobě jednotného čísla, samozřejmě). Amatérská motivace, přístup k práci i emotivní náboj do ní vkládaný, jsou mi totiž mnohem bližší a vlastněji, než věcný přístup profesionálů. Nemíním je tedy urážet chlácholivou neupřímností. Nemám je za méněcenné chudinky, jimž nelze problémy říci otevřeně - samozřejmě bez přezíravosti, se snahou o maximální srozumitelnost a s vědomím, že jde o to společně poznávat. Ostatně v Havlíčkově Brodě se to (alespoň pokud se někdo neopije a neztratí schopnost vnímat a soudnost) daří a bylo by hanbou se tomu zpronevěřit.

Adivadlo z Havlíčkova Brodu bylo nejen pozoruhodným hostitelem, ale také zahájilo přehlídku svou adaptací Werichových *Tří veteránů*. Metoda "samobslužné" adaptace - byť není samospasitelná - dává

vždy naději vyřešit jeden z hlavních problémů divadla pro děti - nouzi o alespoň slušné texty - ale také umožňuje ušít si scénář na vlastní tělo. Výběr je tedy třeba pochválit i s vědomím, že v sobě nese úskalí v nás všech hluboko vrytého werichovského humoru, ale i notorické známosti filmového zpracování této látky.

Na jevišti jsme viděli spoustu práce, spoustu zkušených a nadšených lidí a pár zdařilých míst. Ale co tu citelně chybí, je přesnější řád, přesnější dramaturgický a pak režijní a díky tomu i herecký výklad. Tak třeba... Kdo jsou ti tři chlápíci na scéně? Co zrovna na tomhle místě pohledávají a v jakém rozpoložení se nalézají? Jsou všichni stejné natury, nebo je každý svůj - a jaký? Proč zrovna jim někdo vnucuje zázračné dary? Co tím sleduje? A kdo to je? Trpaslíci? A jak se jejich trpaslíkovitost pozná, když není vytvořen žádný znak, který by o tom diváka zpravil? Atd., atd., atd. Pravda při vzpomínce na Werichovu pohádku či na film si na to vše mohu odpovědět. Ale toho přeci divadelní divák povinen není - a u dítěte to už vůbec nelze očekávat.

Za zamyšlení by stál i scénografický klíč - zatím to vypadá na "co dům dal", aniž se tento princip stává stylem: železný stoleček z jeklů na kolečkách vedle dřevěné čtyřnožky s pozlacenýma nohama, vojenské kalhoty s našitými stuhami vedle moderní skládané kalhotové sukně, k tomu jakýsi hariekýn v peleríně a o kus dál květované montérky...

Krátce: hlavní rezervu této jistě nebeznadějně inscenaci vidím v důslednějším dramaturgickém a následně režijním výkladu jednotlivostí (postav, motivací, situací...), jež by se klenuly do srozumitelného a působivého celku, nesoucího téma. A ještě: možná by stálo za to víc vycházet z toho, co právě já mohu a umím. Odkud čerpám zmíněnou naději? Z náznaků toho, co umějí, z vnímavého naslouchání zrcadlu kritiky a z komunikativnosti souboru. Divadlo je hledání. A kdo nehledá, nenajde.

Turnovské divadelní studio sehrálo pod názvem *Žába* ruskou lidovou pohádku v úpravě Petra Hakena. Je to inscenace tří tváří. Začíná - a dlouho se tváří - jako parodická dramatická hra s motivy: když se řekne "šííííí Rus", je ta šířost v délce íííííí snad stejně šírá jako šíííííí pohled cara a jeho synů do publika; když letí šíp, nese ho herec až do úspěšného zabodnutí... Vypadá to, že půjde jen o tu legraci (pro dospělé) samu a významy pohádky, padající pod stůl, budeme muset oželeť. Pak ale snaživě přihopká několika "žabáky" žabka celá v zeleném a vypadá to na až naivisticky realistickou pohádku. Jenže žabka odloží zelený hábit (čímž předčasně prozradí své tajemství) a v úplně jiné poloze, obyčejně civilně (a lidsky hezky) požádá děti, aby ji pomohly vyšívat plátno, což ony ochotně učiní; dramatický čas se zastaví a jsme v jakémsi "divadle ve výchově", ve hře s dětmi, kde nejde o situace, postavy ani témata, nýbrž o onu hru samou a její vnitřní prožitek.

Naprosto mizí, oč vlastně jde (jde-li o něco) a o co. A tyhle tři tváře nám inscenace nabízí, jak se inscenátorům namane, až do samého konce.

Jde hlavně o to, aby se děti (či dospělí?) smály (-i)? Nebo jde o to "převyprávět" pohádku s jí vlastními významy a tématem? Nebo dát dětem možnost aktivně se uplatnit - zažít si určitou situaci na vlastním těle? Možné je to i ono. Ale takto chybí ke každému podstatný kus a celek je jen nesourodou směsí.

Je sympatické, že mladí Turnováci chtějí dělat divadlo pro děti (chtějí-li to). Nezačínají špatně. Teď jen se rozhodnout, co vlastně, jak a pro koho hrát. A pak stačí přidat trochu srozumitelnosti v mluvě, trochu smyslu pro proměnlivý temporytmus a za pár let by nám to všem - od dětí až po dospělé - mohli vytmavit. (Nebo vysvětlit?)

Šíleně proľhanou princeznu přivezl **Nakop tayátr z Jihlavy** jako host a vidět ji bude možné na letošní Popelce. Grymova pohádka velkými kvalitami dramatickými ani literárními neopývá: její motivace jsou chatrné, tah nevalný, morálka zpochybnitelná. Jihlavští ji však (vzhledem k řečenému až kupodivu) hrají nápaditě a na slušné herecké úrovni (těžko říci, zda tu trochu chybějícího citu přičíst na vrub hercům nebo předloze) a choreografie proměn scény pomocí pohyblivých půlválců je zajímavá a místy i působivá.

Ořechovského Strakonického dudáka už znají zřejmě všichni. Je to kus veselý až k rozvernosti - a v té se ztrácí, oč vlastně jde a jestli o něco jde (největší legrace je s těmi lesními bytůstkami, jež tak komicky kvedlají papundeklovými nožičkami i v nejdramatičtějších a nejtklivějších okamžicích). Ale je to kus veselý až k rozvernosti.

Na přehlídce divadla pro děti se Dudák ocitl zřejmě v důsledku důmění - čas od času hlásanému těmi, kdo si s tímhle pojmem moc rady nevědí - že pro děti je každé divadlo, zvláště, je-li veselé. Nemyslím si to. Myslím si, že jsou divadelní kusy, které, vycházejíce ze znalosti toho, co děti potřebují, jaké specifické záliby, zájmy a problémy mají, nesou právem přízvisko divadlo pro děti. Dále a za druhé, že jsou jiné divadelní kusy (a třeba by se v nich i děti objevovaly a třeba by "o dětech" pojednávaly - jako třeba někdejší rakovnické Čtvrté příkázání), které by děti prostě vidět neměly, neboť jejich vlastnímu smyslu nerozumějí, rozumět nemohou a problémy v nich řešené jsou nahlíženy z hlediska dospělých a děti svojí nesrozumitelnou realitou jen děsí, ba ohrožují (což druhdy potvrdil na zmiňované inscenaci i psycholog dr. Morava) nebo, v lepším případě, se jejich problematika s dětmi jen míjí. A konečně a za třetí jsou inscenace, které děti vidět mohou, ani je nepoškodí, ani při nich neusnou, ale rozhodně k nim nemíří, z některých si něco vybrat mohou, jiné jim nic smysluplného nepřinášejí, nanejvýš je trochu

matou a ne zcela šťastně konfrontují s dílčím pohledem na skutečnost, který mohou považovat za skutečnost celou a tudíž být poněkud dezorientováni (např. že milý, za nějž stojí za to riskovat život, může být opilec, který nikdy žádnou lásku nenabídne, když se mu to hodí, odhodí toho, kdo ho má rád, a pak si stejně svoje vytrucuje). A někam sem patří i ořečovský Strakonický dudák.

Vamberský Zdobničan je sympatický soubor, pro nějž divadlo pro děti není žádný nahodilý odskokem z nutnosti. Žel, ve svém posledním pokusu - *Princezně Žofince a drakovi Dynamitovi* - neměl šťastnou ruku při volbě textu. Příběh je sbírkou nahodilostí a svévolných rádobylegrací: nic tu není nutné, vše se děje jen proto, že se to autorovi hodí a dál už se s tím nepracuje, důležité momenty zůstávají nevysvětleny, postavy jsou neživotné ani typy ani charaktery, situace nemají žádný pevný podklad, žádný vývoj... a drak se místo princezny smíří se svíčkovou.

Text nabízí pramálo možností k herecké realizaci. Parta mladých a šikovných lidí v tom nerovném boji mohla zvítězit jen náhodou. A ta se v životě vyskytuje řidčeji než v špatných hrách. Snad by příště stálo zato věnovat energii namísto marnému boji s vidinou zázraku třeba pokusu o vlastní adaptaci slušné literární předlohy pro děti. Těch je přeci jen víc.

Divadelní soubor z Dolan je třeba pochválit za šťastnější ruku při výběru textu. Z lidových motivů vy-

cházející Mahenova pohádka v dramatizaci manželů Lamkových nazvaná *O veselém hrobaři* má hlavu, patu i to, co má být mezi nimi. Pravda, je psaná pro loutky, ale proč nezkusit její možnosti v divadle hereckém?

Dolanští to zkusili stylem, jenž by se snad dal nazvat realistickým. V historické malované scéně, se snahou o psychorealistické herectví prožitku a přetělesnění... Nedokázali však svému záměru dostát. A tak nejenže slyšíme mluvit o bohatém statku, a vidíme malovaný patrový městský dům, ale opodál něj stojí mohutná (rovněž malovaná) zděná brána, obklopená však z obou stran řídkým plůtkem sbitým z březových půlkulatinek (!), skrze nějž realisticky pojatá smrtka, křičící "že by byl za zídou?", "nevidí" tam stojící postavy. Uprostřed hřbitovní zdi je zřetelná branka, ale na hřbitov se chodí zásadně z levého či pravého portálu a když má konečně někdo přijít zezadu, leze přes zeď půl metru od branky. A těžko se v realisticky, iluzivně pojaté inscenaci smířit i s tím, že hrobař má na nohou jakési botasky...

I realismus je styl - a vůbec ne lehký. Pro herce-amatéry je těžko dostupný alespoň v takové míře, aby byl věrohodný. Nemají totiž zpravidla možnost dopracovat se k němu náročným a dlouhým školením ani každodenním hraním. A leckdy jim i ta troška příslušného talentu může chybět. A co pak v tomto stylu není věrohodné, je nevěrohodné. Co chce být tragické, je směšné, co chce být komické, je smutné.

I loutka musí jednat, ne jen mluvit. Natož herec! A tady se jen mluví a mluví a mluví. Postavy svým tělem, jehož je slovo jen jedním z projevů, neusilují o dosažení nějakého pro ně důležitého cíle, ale jen říkají slova. Příklady nejkřiklavějšími může být vyprávění o osudech chlapce, jeho kmotře a sudbě, patetická deklamace myšlenek smrti nebo výklad o kartách.

K realismu (ostatně jako ke každému divadlu) patří i práce s mizanscénou - tedy s prostorem a vztahy postav vyjadřovanými v prostoru tak, aby spoluvypovídaly o povaze situací. V dolanském Hrobaři stojí všichni v jedné řadě vedle sebe, čelem k divákovi a mluví. Vztahy zcela chybí.

A k realismu (ostatně jako ke každému divadlu) patří i významotvorná práce s proměnlivým temporytmem, dynamikou, akcentem... Jinak přeci jednáme ve strachu, jinak v radosti, jinak v smutku, jinak v naději... I tady mají Dolanští ještě velkou rezervu.

Věřím však, že dokáže-li soubor pokorně pracovat na odstranění svých zatímních nedostatků a naplnění nynějších rezerv, mohou být budoucí setkání s ním příjemným zážitkem.

Závěr? Zatímco loni navrhla porota do širšího výběru na Popelku dva soubory (DS IKS Městečko Trnávka a Turnovské divadelní studio), letos, bohužel, vhodného adepta nenašla. Přesto si myslím, že přehlídka svůj účel splnila - přinejmenším pro ty, kdo si pro ni našli čas. Škoda, že zájem některých souborů končí u jejich vlastního představení: strávit s divadlem pro děti dva víkendové dny je pro ně příliš, na diskusi přijdou jen o sobě (pokud možno vydatně posílení fernetem)... Těžko přetěžko si pak mohou odnést inspiraci, těžko přetěžko pak mohou získat jakoukoli představu o kritériích hodnocení a začíná se s nimi - ke škodě těch, kdo představení a diskuse sledují průběžně - vždy od nuly. Naštěstí je těch do sebe zahleděných výrazná menšina - byť bývají nejhlasitější.

Luděk Richter

Zamotejme Impulsu i havlíckobrodským hlavu...

Vážení komedianti a jinak spřízněné duše!

Po roční pauze jsem opět navštívil Havlíčkův Brod jako přímý účastník divadelní přehlídky. Jak už bývá zvykem (jsem letitý účastník), vládla celým divadlem pohoda. Každoroční výstava prací dětí z mateřských škol a družin, pečlivě připravované zázemí, jak vyživovací, tak pracovní včetně poroty a pořadatelů. Jediným rušivým elementem bylo mistrovství světa v ledním hokeji, což mělo za následek sníženou návštěvnost. Ale to nemohl nikdo z pořadatelů ani tušit, natož předpokládat, že se tyto dvě akce budou termínově překrývat. Škoda.

Za dva dny jsme měli možnost zhlédnout asi deset představení, z toho dvě profesionální a jedno mimosoutěžní, respektive nehodnocené. Porota jistě neměla lehký úkol, vždy se dopátrat podstaty věci, zvláště když aktéři a režiséři jí tu práci ještě ztěžovali.

Podle mého soudu, v porovnání s léty minulými, nedosáhl letošní ročník úrovně z let 1998 - 99 i co se týká počtu i rozmanitosti titulů. Dělat divadlo pro děti je velice záslužný čin, i když velmi nevďěčný. Dospělák vám leccos promine, kdežto dítě vám nepromine nic. Z vlastní zkušenosti vím, že dětská inscenace musí být provedena daleko pečlivěji a důsledněji než divadlo pro dospěláky. Tím nechci říci, že to druhé odbýváme, ale přeci jen v tom rozdíl je. Také se domnívám, že si tím v dnešních dětských divácích vychováváme potenciálního diváka dospělého. Když mu (dětskému divákovi) budeme předkládat kvalitní představení a naučíme ho chodit do divadla, máme určitou záruku, že bude do divadla chodit i jako dospělý.

Tím bych chtěl požádat soubory a režiséry v celém našem regionu - najděte si čas a udělejte alespoň jednou za rok za dva představení pro děti. Zamotejme Impulsu a havlíckobrodským hlavu, koho na přehlídku vybrat z takového množství inscenací. Uděláte radost nejen dětem z Brodu, ale hlavně těm domácím, těm svým.

Václav Podolský

BUDE...

Nový roční kurz v Jaroměři

Avizovaný již několikrát jako scénografický - zaměřený na autorské divadlo - bude zahájen víkendem 14. - 16. září a vstupní lekcí nazvanou „Divadelní prostor, hlas a hudba“ povede v roli lektorky paní Jana Konvalinková. Naposledy jsme se s ní v Jaroměři setkali při jarním semináři hlasové výchovy, a to již po několikáté. Paní Konvalinková působí na DAMU pod křídly pana doktora Ivana Vyskočila a má uměleckou zkušenost rovněž s Jiřím Stivínem. Práce s divadelními amatéry ji zaujala a Jaroměř jí svou polohou učarovala. O prázdninách ji letos už podruhé navštíví i za účelem rekreace i se svým synkem Františkem. Na první podzimní výuku i na staronové osazenstvo kurzu se rovněž těší a já věřím, že ve vzájemném pochopení a otevřenosti bude ročník šťastně otevřen.

Karla Dörrová

VIDĚLI
JME

**ČARODĚJNÝ
BÁL
DAGMAR
JANDOVÉ**
uvádí
**Symposion
Třebechovice,
představení
11. 5. 2001**

Viděl jsem asi třetí představení této hry v Kulturním domě v Třebechovicích. Bylo to v pátek podvečer v 18 hod. Hlediště divadla asi z 1/3 zaplněno. Režie Karla Bořková. V této funkci jsme se s ní již setkali na stránkách Hromady o vánocích 1998 při vlastní dramatinizaci známé pohádky O Mrazíkovi. Tentokrát si vybrala pro svůj smíšený soubor mládeže a dospělých text veselé pohádky s písničkami. Fabulace, způsob jednání osob a v předloze navozené situace spíše směřují k jakési parodii na pohádku, vzhledem k motivům ze známých pohádek, které se v textu objevují.

Princezna Andulka jde v přestrojení hledat se sloužícím Martinem, se kterým si vymění šaty, bojácného prince Valentýna, který byl unesen. Cestou se dozví, že jej unesly čarodějnice, když se s nimi setkají na trhu, kde kupují nová košťata. Stará již nefungují. Nová musí být očarována na čarodějnickém báli, aby dostala svou kouzelnou moc. Když princezna s Martinem únavou padají, objeví studánku a v ní vodu, která dodává odvalu. Nabíjí se odvalou a vyrazí do sídla čarodějnic. Zde objeví uneseného Valentýna zavřeného za mřížemi spolu s chasníkem Prokopem. Ježibaby je vykrmují, aby

oba zabily při báli. Společnými silami, pomocí kouzelné vody, zaříkadla a čarodějného proutku, který vezmou ježibabě, se jim podaří čarodějky umrtvit. S radostí se navrátí všichni domů, kde král ani nepozná v přestrojení svoji dceru.

Hra má 6 obrazů a řadu rytmických písniček, které obecenstvo odměňuje potleskem na otevřené scéně. Vůbec celá hra vzbuzovala u diváků velké sympatie a potlesk po každém obraze. Lze pochválit vkusné dobové kostýmy i vtipně řešenou stylizovanou scénu, která umožňovala jednoduché a rychlé proměny prostředí. Herci ilustrovali text v lechce humorové rovině beze vztahů, místy nezkušeně, s jistou mírou sympatické naitivity. Problematická je podle mého názoru sama předloha, která jakoby nenesla žádné téma. Snad nejvýrazněji zazněla nechuť k práci a podřízení se autoritě ježibaby od čarodějka. Ty byly ve svém společenství v hereckých výkonech nejkurážnější.

Zdá se, že systematickost a jistá tvrdohlavost, která stále nutí třebechovické, téměř pravidelně připravit novou hru je jistou zárukou, že snad v Třebechovicích ochotnické divadlo nezahyne. Konečně vstřícnost publika, kterou projevilo při této hře, může být pro soubor dobrou motivací.

Jan Merta

*

**CO DIVADLO
amatérů
na Rychnovsku
v máji 2001**

„Človče,“ pravil mi můj muž František takhle ve středu 23. 5., „volala ti náhka pani Gregarová a máš koukat napsat článek vo divadle, ponevadž, to už nevím, ale volala tak

úpnělivě, že bys teda asi napsat měla.“ A hned den na to sed na kolo a jen tak mimochodem navštívil svou dávnou žákyni Evu Drábkovou, která, jak pravil dál, bude určitě vědět, jestli se teď zrovna v tom našem milým okrese něco koná.

Věděla.

A v sobotu 25. 5. jsme se pak všichni šťastně sešli ve vyřešákováném sále hostince U Ruffrů v Javornici a zhlédli Evinu inscenaci úsměvně sršatého kabaretu jejího syna Davida v podání jejích mladších, členů to tříleté odnože týnišťského souboru Jirásek – Temno. Hned zkraje řeknu, že to byl večer příjemný, jiskřilo to i se táhlo a já osobně jsem se bavila královsky.

Co byste mohli vědět ještě?

David Drábek, autor, ročník 1970, absolvent Filosofické fakulty Olomouc a nyní šéf kulturního zařízení Hořící dům tamtéž, je autorem osmi her. Ta sobotní je jeho předposlední a jmenuje se Kostlivec v silonkách. Proč v silonkách, to mi ušlo, ale asi to není podstatné. Nicméně Kostlivcova přítomnost na scéně přivolovala mi vzpomínky na Svatební košile a já se dočkala, takže jsem byla ráda. A protože se nakonec se nakonec Kostlivec rozmnoží, neboť v tom, že umřem, jsme si všichni naprosto rovni, jde vlastně v kabaretu pořád jaksi mráz po zádech, neboť pomníť, že prach jsme a v prach se obrátíme a „svaly nebudou i když jsme ještě oplácení“ je asi dobré připomínat. Ostatně i Vilém, strašný lesů pán, se v květnu myšlenkou baví, jak příští den ho žití zbaví...

Ostatně Kostlivec se nezdá a stýká se nepřestávajně s půvabnou a do čtecího zařízení televize zamilovanou moderátorkou TV pořadů začíná v průběhu večera jevit tak silný nepokoj, ba vzrušení, že jsem teď v nejistotě: rozpálila láska Kostlivce do běla tak, až obživil, nebo postupně

hasnoucí a živost ztrácející, vážnější Moderátorka Shminki v jeho kostlívém náručí dokoná? Dvojice je to řádká (David Šalata a Karolina Pažitná). Jestli mě stačíte sledovat, tak kabaret je rámován touto dvojicí a stálo by za to tyhle mé otázky „shodit ze stolu“, jak se teď trefně říká. TV pořady, které pak vidíte vždy mezi výstupy Kostlivce a Shminky, nastavují zrcadlo některým z nás, kteří ale po mém soudu zas skoro nikdy nejdou na ochotníky, protože zrovna hledí na TV, myslím si. Ale přicházejí o hodně. Na nás např. nechalo silný dojem Studio hudební s hitem Mončičák (hudba Darek Král j.h.), což je v podání Martina Honse, Petra Příbyla, Jiřího Nováka a Davida Derneru hit, že padáte ze židlí. Aranžmá hlasů i orchestru je tak chytlavé a přesně „na hraně“, že jsme si všichni do jednoho vyžádali na konec dva přídavky, i když už byli hoši v tom kostlivcém, jak jsem řekla shora. Mne, a asi jsem vůbec nebyla sama, obrovsky pobavil i k pokývání uznáním přinu-

til výjev Sophiina předvolba, v níž jsme se ocitli v době předpotopní, kdy jsou na záchrannou loď s roman- tikem Griago (vynikající holubí kre- ace Libora Stolína stojí sama za zhlédnutí, doplněná o smutně doja- tou a lehce nepokojnou holubici Evy Bartošové vhodno všude!), ale už má „předvoleno, jeť vdána, tak Griago vrátí kroužek a Sophie jde za jistotou. Na Griaga pak zbude opeli- chaný a podivně orientovaný Adolf. Už to jméno, pravil, ho vyřazuje. Téměř autenticky zapsaný výjev Bojiště drsný ve svém sarkasmu (umírající anarchista před mikrofo- nem neonacisty) vyzní příkře apela- tivně a protože přijde po Politickém klubu alias Krteček, veselý domeček a kulička s překvapením, je to jako ledová sprcha. Jistě záměrná. Je to chaotické, co tu povídám, já vím. Ale to je proto, že to píšu z jedné vody na čisto.

Ještě nutno zmínit zvuk Jiřího Duchoslava a velmi pochválit, totéž provést se světly Jana Nováka a ob- divně poklepat na rameno jednotlivci

ruce kolektivního výtvarníka kostý- mů a scény.

A ještě alespoň trochu vyjmeno- vat ostatní herce a herečky, mezi ni- miž jsou už třibící se talenty velmi patrné. Ať už je to „cudná“ Svědky- ně s věčně zakrytými očima Ireny Táborské, Mirinda Aleny Větvičko- vé z telenovely Imrvére i její Mumu nebo Iva Vychodilová v další dvoj- roli.

Skupina Temno a její hrající reži- sérka Eva Drábková (role Chůvy) nám vnesla kabaretem Davida Dráb- ka světlo do jednoho neopakovatel- ného májového večera prvního roku třetího tisíciletí u nás na Rychnov- sku.

V sobotu 26. května t.r. mají v Sedloňově domácí amatéři premié- ru Goldoniho Treperend. Máme něco s autem, musím počkat, až horalové sejdou k nám blíž dolů. Už se těším.

*Na přání Naděny Gregarové
dle poručení svého muže napsala
Jana Albrechtová*

Velkoryse pojatá studentská pře- hlídka se profiluje. Příznějme pořá- datelům (Děčko Náchod, Berá- nek a.s., Město Náchod) potěšitelné směřování k vyšší kvalitě ročník od ročníku.

Ten letošní proběhl 27. 4. – 7. 5. a záběr byl opět široký. Od vernisáží a výtvarných dílen přes koncerty, bohoslužby, písničkářské dílny, poli- tické debaty, historické přednášky, filmové projekce, taneční soutěže, řečnická klání, sportovní turnaje, taneční zábavy a ohňostroje po dílny literární a bloky studentských diva- del.

Požádán pořadatelem o reflexi po-

Náchodská Prima sezóna 2001

sledně jmenovaných produkcí, zhlédli jsme s kolegou Fendrychem 17 (slovy sedmnáct) představení. Těch, které nestojí vůbec za zmínku, výrazně ubylo. Pokračoval i trend proměny souborů zjevně nepouče- ných a diletantských v soubory sli- bující vývoj (např. Gymnázium J. K. Tyla Hradec Králové). Soubor z Gymnázia v Turnově naopak začal

zjišťovat, že mu kratásy Poláčko- vých kluků z Bylo nás pět přestávají padnout, byť jejich zféminizovaná verze (Bylo nás 5 + 5) ještě asi napo- sled zafungovala.

Jiráskovo gymnázium v Náchodě zřejmě pulsuje čilým divadelním kvasem – hned dvě produkce ná- chodských studentů, na nichž se růz- nou měrou podílel Ondřej Pumr, roz- hodně v kontextu viděného převyšo- valy obecnou úroveň. Již tím, že v intencích svých možností usilovaly o výpověď, možná v souladu se sou- časnými pocity příliš agresivní a ni- hilistickou (autorský text Kolík živo- tů má kočka), hranou však se zdra-

vou dávkou hereckého masochismu, působícího autenticky. Osobně si více cením zatím nedotaženého (zejména ve složce herecké) pokusu o interpretaci Petrovičova dramatu Dům lásky. Zde se Pumrovi daří vykouzlit uhrančivou atmosféru několika překvapivě fungujícími artefakty a vyklenout zde generální scénografický nápad, jež mu lze závidět a jež nehodlám prozrazovat. Brutální syrovost, s níž leckdy nekorespondují, zde má šanci stát se jevištní metaforou, bude-li důsledná. Paličatý a zašprajcovaný je na to Pumr dost.

Rocková opera Havlíčkova gymnázia Havlíčkův Brod J. Hnát Superbastard je dítětem své doby. To, co náhodský Pumr halí do labyrintu

místy nesrozumitelných metafor, zde je prvoplánově nablýskané. Velká šou, již nelze upřít poctivá východiska tématická a jakési juvenilní nadšení, obrací se postupně sama proti sobě a přichází v Ein Kessel buntos přizračné ražby, kde všichni se o překot snaží a čím více se snaží, tím méně se daří. Tristně působí zejména markýrování na makety hudebních nástrojů a pokusy „jakoby“ zpívat na playback. Černobílá schéma příběhu nezachrání ani téměř stohlavý dav účinkujících a pompézní scénografie, byť v projekcích kresebných i zajímavá. Méně opravdu znamená více, zde dvojnásob. Až na tohle sympatičtí autoři přijdou, přehrají si celý příběh ve třech bez balastu vel-

koscén a dost možná, že budou překvapeni.

O to větší náplastí na zjizvenou duši bývají už tradičně soubory polské. I tentokrát měli pořadatelé šťastnou ruku, když přizvali TEATR BEZDOMNY z obce Żarów. Hrají – či spíše demonstrují – text Herma Trismegista Smaragdové desky. Archetypálně půvabné divenky nás nechávají na pochybách o své pravdě, „že to, co jest dole, jest jako to, co jest nahoře a to, co jest nahoře, jest jako to, co je dole“. Jak zdánlivě jednoduché, když se to umí. A jak působivé na obláčku slovanské magie těla.

Josef Tejkl

Lužsko-košumberské hrátky

vedou v červenci na nádvoří
hradu Košumberka Ferdu mravence
DS Duha Polná a Dívčí válku
DS J. N. Štěpánka Chrudim.

Pořadatelé vás srdečně zvou
na 1. září, kdy ve 20.00 hod.
vedou v sále Sokolovny
představení Dařbuján a Pandrhola
divadelního souboru Julie a spol.
Praha.

*

**27. září
uvede**

**Klubcentrum
Ústí nad Orlicí**

v Roškotově divadle
projekt Občanského sdružení KRUH
v Hronově

a Sdružených divadelních souborů
okresu Náchod
v režii Miroslava Houšťka
Alois Jirásek:
EMIGRANT

V hlavních rolích se představí
významné herecké osobnosti našeho
východočeského regionu
a naši divadelní přátelé,
pan Jiří Kubina, Pavel Labík,
Karel Tošovský, Jan Brož,
Lída Šmídová a mnozí další.
Pokud představení nevidíte
v předvečer Jiráskova Hronova,
Vaši pozornosti vřele doporučujeme.

*

5. – 7. října 2001

Jaroměřské divadlení

Nesoutěžní přehlídka ochotnických
činoherních divadel

Pátek 5. 10. v 19,30 hodin
Divadelní soubor Vrchlický Jaroměř

Miroslav Horníček:
Tři Alberti a slečna Matylda

Sobota 6. 10. v 15,00 hodin
Divadelní soubor Čáp Dobruška
Gabriell Chevallier:
Zvonokosy

v 19,30 hodin
Divadelní soubor při MKS
Červený Kostelec
Mírko Stieber:
Svatební noc

Neděle 7. října v 15,00 hodin
Divadelní soubor
Jiráskova divadla v Hronově
Johann Nestroy:
Lumpacivagabundus

v 19,30 hodin
Občanské sdružení divadelních
ochotníků Ústí nad Orlicí
Paul Claudel:
Zvěstování panně Marii

ŠKOLA HROU

NÁRODNÍ SOUTĚŽ LDO ZUŠ

*kollektivní projev
dramatický,
loutkářský a přednesový*

Hned na počátku nutno uvést do obrazu ty, pro něž organizační záku-
lisí akce, která se koná jednou za
šest let, je zcela nebo do značné míry
španělskou vesnicí.

Dříve – rozuměj v dobách rozví-
nutého socialismu – peníze tekly
mohutnějším proudem a tato přehlíd-
ka se konala častěji. Tak často,
že i směřování v oboru a progresivní
tendence se daly sledovat v jisté
kontinuitě, fungovali placení pracov-
níci i na úrovni ministerské, kteří
pečovali o vzdělávání kantorů (vzpo-
meňme lvích zásluh již zesnulé Olgy
Velkové). Po nástupu rozvinutého
kapitalismu se nejprve tunelovalo
a poté utahovaly kohouty bez rozdílu
vahu i tam, kde takový čin mohl zna-
menat i vstup slonů do porcelánu.
Umělecké školství začalo být bito
jako žito a bez metodické péče se
příchod mnoha pedagogických neu-
mětelů, léčících si své minderwertig-
kaitskomplexy prostřednictvím dě-
ti, stal jen otázkou času.

Tolik počáteční exkurs – raději
riskuji, že budu označen za krypro-
komunistu. Svěřit však takto křeh-
kou oblast působení trhu rovná se
postupné sebevraždě.

Proto jsme totiž mohli v oblast-
ním kole východočeském spatřit
vedle inscenací dobře míněných,
seriózních, leckdy i múzických také

vyložené paskvily, pro něž označe-
ní „umělecký trestný“ čin je velkým
eufemismem. Za peníze daňových
poplatníků vznikají tam, kde ředitelé
muzikanti, považující literárně dra-
matický obor pouze za jakýsi apen-
dix své školy blahovlnně najmou
kohokoliv, aby měli alibistický klid.
Ještě alibističtější ředitelé neotevřou
LDO vůbec, čímž paradoxně napá-
chají méně škody. Tvrdit takovým
zaslepeným ředitelům, že v divadle
se muzika, slovo, výtvarno a pohyb
snoubí, je nošením sov do Athén.

Ten, kdo by na základě těchto
tristních skutečností očekával, že
národní kolo soutěže LDO musí být

Foto: Michal Drtina

Spalo se v tělocvičnách, aby se ušetřilo, nikdo se nezhroutil, nikdo extra nevymrzoval. Jen soubor z Chrudimi neustále bombardoval organizátora stížnostmi, že nebyl zařazen do programu (ústřední uměleckou radou). Ředitel, rodiče, starosta, místostarosta a bůhvíkdokdo ještě dovolávali se spravedlnosti na ministerstvu, možná i v prezidentské kanceláři. Organizátor soutěže nesmírně děkuje ostatním podobně vyřazeným souborům, že nic takového nečinily a svůj úděl hrdě nesly, resp. pocho-pily.

Dle názorů organizátora (jímž je ovšem nejen pisatel tohoto článku, ale zejména jeho pravá ruka Jana Portyková a celý pedagogický sbor Divadla Jesličky) národní kolo soutěže LDO svůj smysl mělo. Už v tom, že ukázalo, jak rychle roste křoví kolem zámku Šípkové Růženky a že řeči o tom, že na malém hnízdě v dnešní dravě komerční době dramata neobstojí, jsou planým alibismem. Máme totiž jeden zářný protiargument – ZUŠ Zliv. Tam pracuje Mírek Slavík srdcem a na zlaté pruty už rezignoval.

Josef Tejkl

času, v němž porota lecky propadala časovému stresu.

Atmosféra: dělná a skvělá, vzájemně altruistická.

Oceněno bylo osmnáct inscenací, což znamená, že pouhých devět z celkového počtu čímsi nepřekročilo svůj stín. Připomeňme jen, že umělecká rada LDO moudře vynechala velmi diskutabilní vážení na lékárnických vážkách, tak smutně proslulé např. ze soutěží hudebních, kde často zjitřené emoce po vyhlášení výsledků (obligátní prvním místo s postupem, 1. místo bez postupu atd.) zcela setrou smysl setkání, chcete-li soutěže.

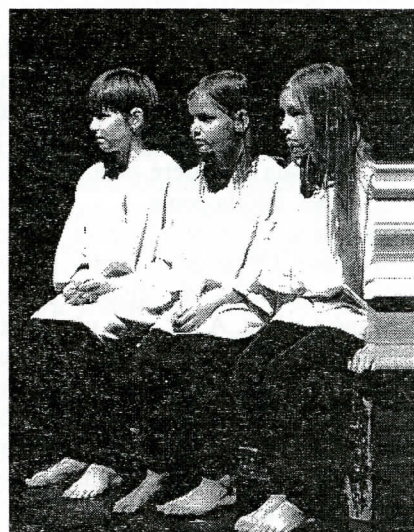
Přesto mezi oceněnými bylo diferencováno, aby jednotlivé soubory i takto dostali informaci, kterou ligu právě hrají. Deset souborů obdrželo UZNÁNÍ, tři soubory ČESTNÉ UZNÁNÍ a pět souborů CENU ZA INSCENACI. Posledně jmenovaní hrají tedy ligu první, sluší se proto za odměnu jejich jména zveřejnit, přičemž pořadí je pouze abecední.

- ZUŠ Děčín (Hebe hebe hebere) ved. Jana Štrbová
- ZUŠ Hradec Králové Na Stězině (Chvilé přirozenosti), ved. Ema Zámečníková
- ZUŠ Liberec (O malé Mette), ved. Eva Lecchiiová
- ZUŠ Olomouc, Žerotínova (Jarní probuzení), ved. Alena Palarčíková
- ZUŠ Zliv (O vrabci s ustríženým jazykem), ved. Miroslav Slavík

nutně jakousi kopií svých oblastních předobrazů, se však mýlil. Zejména proto, že desetiletí budovaný potenciál se na špičkách udržel, a vyslal-li každý nově konstituovaný kraj cca dvě inscenace, nad hladinu vyplula ta lepší tvář ledovce.

Stálá scéna základní umělecké školy Na Stězině v Hradci Králové – Divadlo Jesličky, bylo pověřeno organizací této třídní gigantické akce, na níž se prezentovalo dvacet sedm souborů.

Největší klad: řada kantorů se vídela po mnoha letech, oživily se vztahy kdysi intenzivní. Největší zápor: problémy jen lehce dotýkány, neboť na každý soubor vycházelo pouhých deset minut rozborového

NESTOŘI
&
KANDROSOVÉ

Heidemarie
SEKÁČOVÁ

O Heidemarii Sekáčové z Moravské Třebové bylo v minulém čísle Hromady mnoho a krásně napsáno u příležitosti jejího vzácného jubilea. Přesto se mi zdá, že Marie (ze skromnosti sobě vlastní si i jméno takto ráda krátí) je pro mnohé divadelníky ještě stále obestřena tajemností a skrytou výzvou k poznání člověka s velkým „Č“.

Proto jsem náš nahližený objekt, naši milou kolegyni a kamarádku Marii požádala, aby poodhalila svou divadelní duši naší čtenářské obci a zalistovala tak spolu s námi svým bohatým, a ne vždy lehkým „životem v umění“.

Přijala to statečně:

Začalo to v Brně, kde jsem se narodila. Moje babička tam měla žehlírnu, a když ji po roce 1948 byla zabavena, uchovala si některé zákaznice, kterým pak žehlila doma.

Patřila k nim i brněnská herečka Marie Pavlíková. Občas od ní babička dostávala volňáška do divadla a brávala mě s sebou. A tak jsem už jako malá holka mohla vidět nejen představení, ale i zákulisí. Učarovalo mě. V divadle jsem měla podobný pocit jako v kostele.

Pak se rodiče rozhodli z Brna odstěhovat a já musela opustit ten

svůj svět. Ale na Jesenicku, kam jsme se přestěhovali, jsme měli boží učitelku, která s námi dělala divadlo. Moje první role byla Maruška ve Dvanácti měsíčkách. Měla jsem nádherné šaty z krepáku a nesla jsem se jako páv. I další role princezen, vil a královen se nesly v nádhře krepáku a hadříků až po roli Haničky v Lucerně. Tentokrát v pravém kostýmu. Haničku jsem snad poprvé vnímala jako opravdickou roli. Pak už jsem byla ze škol venku a snila o tom, že budu velká herečka, a činila patřičné kroky. A báb. První dítě, druhé, třetí, čtvrté. A bylo to. A zase stěhování. Tentokrát opouštím Jeseníky a zakotvím s rodinou v Moravské Třebové. A mají tu divadelní soubor- hurá!

Jenže má rozsochatá postava poníčená čtyřmi dětmi (krásná ve své majestátnosti - pozn. red.), které musely každé tři hodiny papat - a já jako správná matka jim šla příkladem,

definitivně odzvonila rolím princezen, ba i jiným dámám. Co s tím, že? Jako na zavalanou se otevírá třída LKVČK, obor režie. Tudy na to. Budu režisérka a když, tak si nějakou roli přihraju, ne? A teď vážně. Období, kdy jsem se učila na režisérku patří k těm nejhezčím v mém životě. Seznámení s lidmi, ke kterým jsem získala úctu, až jsem se lámala v pase - profesor Jan Císař, pan František Štěpánek i jiní. A co mi toho o divadle a vůbec řekli. Mírka Císařová, která téměř obětovala zdraví - ne-li život, aby mi mohla pomoci. Jela k nám do souboru na takovém náledí, že už snad nejezdilo nic, jen ta Mírka. Nikdy jí to nezapomenu. Nezapomenu na celou režijní třídu a mě srdci nejbližší - Káju Dörrovou, která vymyslela a pomohla nám zřídit přehlídku divadelních aktovek a divadla jednoho herce Štronzo, kterou u nás pořádáme letos už po šesté, Pepu Tejklu - mého českého guru, Honzu Dvořáka s jeho chytrým humorem, upřímného Pavla Švorčíka, svérázného Svátku Vobejdu a, ne neměla jsem jmenovat, určitě jsem někoho opomenula. Odpusťte mi to.

Nikdy bych nevěřila, že mě režie tak chytí. Nevím jaká jsem režisérka, ale ta práce jak se herci klubou ze zámostků do více či méně krásných motýlů, jak vzniká příběh, kterému věříme a chceme, aby věřili i diváci! Jak před každou premiérou se mnou lomcuje děsivá nespokojenost až taková, že když se zadaří - nemůžu tomu uvěřit. Pak ale vidím ty rozzářené oči těch, co se mnou to divadlo vytvářejí, a to brebentění: „Víš jak tam říkáš..., páni já měl vokno...,

Múzo, polib mě...

tys mi tam neřekl.....". Ano, půjdu do toho zase.

Tak to je hezké. Až by se pamětník zasnul, jaké to byly krásné časy - i při všem tom, co je provázelo i určovalo zároveň. Ke zpovědi však byla připojena ještě pohádka, doufám, že s dobrým koncem:

Bylo - nebylo, dávno tomu jsme přišli o divadlo. V něm se usadil a vlády ujal Telecom. A naše ochotnické královstvíčko na téměř pět let bylo? Nebylo! Tedy, bylo pár hraní chtivých obětavců, ale hrát nebylo kde. Až v roce 1996 stalo se, že jeden z nejvíce obětavých z nás, usedl na kulturní trůn našeho města a prvním z jeho počinů byl nový domov pro ochotníky. Ó jak jsme jásali. O co mívá nás bylo, o to hlasitěji. A hned padaly smělé návrhy a plány. První plán byl vrátit se do lůně mateřského, do IMPULSU. Připomenout, že zase skáčem přes kaluže. A také přidat se do vzniklé

"Hromady", ať je větší. Naši touhu vytvořit také divadelní přehlídku, korunovala svým nápadem a znalostmi našich poměrů Karlička Dörrová. A tak vzniká přehlídka divadelních aktovek a divadla jednoho herce "ŠTRONZO", která v regionu chyběla. Do souboru přicházejí noví členové a nakažení elánem těch dřívějších, dávají se všichni do práce, jejíž korunovací je vždy právě ŠTRONZO.

A tady do pohádky vstoupím. ŠTRONZO má totiž rodiče dva. Soutěž divadelních aktovek i divadla jednoho herce vyhlašuje SČDO, spolupředsedatelem východočeského kola se vedle moravskotřebovských stalo VSVD a Impuls. Ke spokojenosti všech, k rozkvětu přehlídky. Díky oné dvojdomnosti přehlídky (SČDO a VSVD) došlo ale k zádrhelu, nedorozumění, chybě...? Ať zdravý rozum rozhodne. ŠTRONZO se neobjevilo v rekapitu-

laci desetileté práce Impulsu na stránkách Hromady.

Pravda je to, že to nebyl zlý úmysl, že výčet neobsahoval i některé další akce. Omlouvám se za nás, redakční moly, a to celému divadelnímu souboru z Moravské Třebové, a Marii se Sekáčem vždy při ruce obzvlášť. Jisté je to, že ŠTRONZO vyrostlo z dětských střevíčků a je životaschopnou přehlídkou, v obecném povědomí výrazně zapsanou, na kterou se zapomenout nedá, kam soubory rády jezdí a na které budeme vždy rádi spolupracovat. A to je snad ten dobrý konec pohádky, který jsem si dovolila dopsat za Marii. Té také veřejně děkuji za všechna uznání, která mi ve svých vzpomínkách věnuje, pýřím se snad i na papíru. Rovněž pak děkuji Marii za pokoru, se kterou, pro sebe zcela příznacně, přistupovala k tvorbě této naší drobníčky.

Karla Dörrová

D I V A D E L N Í

VE SLUŽBÁCH
THALIE

Alena
RODROVÁ
* 16. 4. 1961

hlavní zájmy:

literatura, poezie, divadlo, výtvarné umění

další zájmy:

bylinky, zdravá výživa, numerologie,
sluneční znamení...

Aleně její hlavní zájmy vlastně tak trochu nasměrovaly celý život. Literatura a poezie ji přivedly na knihkupeckou školu v Luhačovicích a potom do Turnova, kde získala své první zaměstnání. V Turnově také „čichla“ poprvé k divadlu. Nejprve v souboru s panem Hakenem st., potom u Čmukařů. Právě na období se Čmukaři vzpomíná hrozně ráda, i když – jak se říká – tam hrála samé chlapy a když konečně dostala ženskou roli, tak to byla usedlá abatyše. Po roce 1985 vyměnila Turnov za Trutnov. I v Trutnově se hned zapojila do činnosti místních souborů – divadelního Studia mladých a literárního souboru Tsunami. Po roce 1989 se rozhodla, že ozkouší také své scénaristické a režijní schopnosti. Se svým malým synem Tomášem a kamarádkou Jarčou připravila loutkovou Pohádku na draka. Představení se moc líbilo a přivedlo Alenu do Základní umělecké školy v Trutnově, kde začala pracovat s dětmi. Za použití naprosto jednoduchých materiálů a pro děti přirozených postupů s nimi připravila loutkovou Pohádku

o prstech. Pak však přišly mateřské povinnosti a s tím také útlum divadelní činnosti. Nečinně sedět doma však Alena nezůstala – to by nebyla Alena. Začala se aktivněji věnovat svému dalšímu koníčku – výtvarnictví. Její drobné grafiky a kresby byly a jsou jemným a milým pohlazením pro duši. A právě díky svému výtvarnictví získala Alena své současné zaměstnání v Galerii města Trutnova. Vernisáže, které Alena provádí mluveným slovem a často i přednesem poezie, jsou vždy příjemnou událostí. Ostatně – téměř žádná společenská akce v Trutnově, kde zazní poezie či próza, se bez Aleny neobejde – ať už sama vystupuje, nebo je ve funkci porotkyně (např. při dětských soutěžích).

Ted' v dubnu tedy Alena oslavila krásné hranaté kulaté narozeniny. Jak jinak „40“ nazvat. A protože vím, že se Aleně rodí v hlavě už nějaký čas nápad na další pohádku, tak jí především přeji, aby našla čas a sílu svůj nápad zrealizovat. Kromě toho samozřejmě přeji dobré zdraví, dostatek energie, optimismu a taky trochu toho pokakaného štěstíčka (hlavně v soukromém životě).

Zina Rýgrová

Nechce se věřit, že tato čiperná, dobře stavěná galeristka z Trutnova koketuje s čtyřicítkou. Někdejší Aleno Vrabcová, jak to děláš, žes tak žádoucí i po přejití vichřic hněvu? Pamatuji si, žes v dobách studia režijní konzervatoře holdovala ementálu, ale ten přece na štíhlosti nepřidá!

Tak se těším, že se znovu seznámíme na setkáních vrcholných orgánů VSVD, v nichž hodláš k potěše širé ochotnické obce ze všech sil pracovat. Že tvé nápady budou obdobně mladistvé, jako kdysi. Jubileum nejubileum.

Josef Tejkl

H R O M A D A

Václav
PODOLSKÝ
* 20. 9. 1941

Vaškovi Podolskému je šedesát!??

To znamená, že mu bylo pětadvacet, když jsem zvěděla, že přijdem do přízně přes mužovu tetu Jiřinku či koho. Dodnes to pořádně nevím, ale co, ten český dvorek je tak malý, že jsme možná příbuzní všichni.

Čím mě Vašek fascinoval okamžitě, byla jeho úžasná systematickosti, s jakou dělal a dělá snad všechno. Dokud byl montérem a byl tu v Iráku, tu ve střední Asii, Rusku či Egyptě, nebo kde to všude byl, poznalo se to okamžitě v utříděných doplňcích jeho elegantní domácnosti, v níž jsem pak měla tu čest poznat jeho druhou ženu Helenku. Poklad. Bez komentáře.

Další Vaškova typická vlastnost, to je na několika násobný člen větný: umanutost, posedlost, zabejčenost, cílevědomá a nádherná tvrdohlavost, která odzbrojuje. S tou dělal divadlo. Thálii byl uštknut asi doma u tatínka kantora, ale ten krásný kašpar musí být člověku dán předem. A toho kašpara v sobě Vašek má měrou prevelikou. Nechtějte po mně výčet jeho rolí, režii, ba ani jmenovat stohy divadelních knížek, které přečetl a nepřestajně shání. Neboť je jen málo chvil ve večerním či jinak příhodném čase, aby se Vašek nešťoural v divadlování. Vašek má jemný čich na lidi mimořádných kvalit. A umí naslouchat, učit se. „Jeho člověkem“ se stal mj. pan profesor Císař se ženou, důvěrně jsou to pro Vaška Janek a Mirka. Přátelství, pečetené i Helenčinými vynikajícími

štrůdly, Vašek vychutnává především pro svou neuhastitelnou touhu dozvědět se, slyšet zasvěcený posudek, tříbit ten svůj.

Vašek je ztělesněním myšlenky Svatopluka Čecha, že „malým je ten, kdo má jen malý cíl“. Vytknuli si za cíl, že zinscenuje Čapkovu Matku, neváhal angažovat do titulní role svou tehdy sotva pětaticetiletou ženu, určitě nejmladší Matku v české kotlině. Helenčin debut dopadl víc než skvěle. V roli Toniho tehdy vystoupil Michal Drtina, v němž Vašek zcela neomylně poznal uhranutost divadlem a nebál se tedy obsadit „začátečníka“. Vaškova manuální zručnost i výtvarný cit jsou neocenitelné i ve scénografii jeho inscenací, což jsou devízy velmi potřebné.

Když v 90. letech dostala Helenka v restituci zchátralý statek po rodičích, Vašek dokázal zpřetrhat vazby i kořeny s milovaným Vamberkem, městečkem s ohromující dávnou ochotnickou, nejen krajkářskou, tradicí, a přesídlit do rodného domu své ženy, kde se dal okamžitě do díla. Že už zase nové vazby navázal a divadlu nedá pokoj, to si pište. A pokud jste ještě u Podoláčků v Zálší nebyli, nenechte si ujít Vaškovo domácí divadlo u nich na dvoře v září. Na vlastní oči poznáte, že ten statek hovoří: obnovený dojemně fortelový nápis nad vraty, vkusně zrenovované interiéry, vylupující se krása dvora obehnaného hospodářským stavením s pavlačemi svědčí o tom, že Helenčin rod byli sedláci sví, zemiti a Vašek k nim má patřičnou úctu. Helenčin zděděný cit pro útulnost, funkčnost a styl je tu rovněž všude přítomný. Udiveně jsem zírala, když nám při jedné z návštěv Vašek jen tak mimochodem ukazoval svůj patent na centrální otop dřevem a jen tak bokem prozradil další ze stavebních plánů.

A to přitom vím o jeho zdravotních lapáliích. Zaděláno na ně měl v čase zahraničních montáží, kdy to bylo s hygienou, stravou a zdravotní péčí nazadmo. Nedávno jsme se spolu sešli v Chocni na nádraží, Vašek čekal návštěvu, já na přesezení směr Brno. Při otázce na zdraví jen mávl rukou. „Zas se tam chystám,“ pravil věcně. A pak mi jen tak pro pořádek zopakoval data i stručné popisy úrazů, vyšetření, operací, potíží. V zimě se už málem s námi loučil... A když v té Chocni skončil svůj výčet, nezapomněl jen tak mimochodem říct: „jo, zejtra hrajem v Havlbrodě pohádku“. Měla jsem tam jet taky, škoda, že jsem jim nemohla držet palce přímo na místě. Snad jim to dobře dopadlo, Vašek kromě režie, inspic, scény taky zaskakuje na jevišti. Nejsou lidi. (Ale Vašek hraje hrozně rád.) Měl by se šetřit. Tohle slovo ale jeho slovník nezná. Jede na plný plyn. Rozbitý, spravovaný, věčný nezmar, kopřiva, kterou mráz nespálí, chlap s neuvěřitelnou dávkou energie, kterou mu neúnavně dolévá jeho obětavá Helenka. Ty dva nejde oddělit. Tak ať jste dlouho mezi námi, Podoláčci. Vašku, na zdraví!

Jana Albrechtová

D I V A D E L N Í

Vladimír
ZAJÍC
* 28. 7. 1946

Je profesionál. Tenhle pojem pro něho znamená neskonalé více než jenom to, že je odborně vzdělán, aby vykonával nějakou činnost za peníze na půdě divadle. Je to pro něho cosi, co by se dalo možná nazvat vyšším úkolem, možná až nadindividuálním posvěcením. Ze všeho nejvíce mně však připomíná barokní kavalíry - zejména španělské - pro něž čest znamenala všechno, i spásu duše, a byli ochotni se pro ni kdykoliv bít. Když tak Vladimíra vidávám jak vstupuje při porotování do půtek a šarvátek leckdy předem ztracených, tak mně svým zápallem ale i zjevem takového hidalga, toho španělského potulného rytíře, je muž nesmrtelnou slávu v donu Quijotovi zajistil Cervantes, připomíná. Čest profesionála znamená pro Vladimíra především náročnost. Nejprve na sebe: pokládá za naprostou samozřejmost být vždycky co nejlépe připraven, stejně jako chce všechno udělat na té nejvyšší úrovni. Tuhle náročnost uplatňuje i vůči jiným. Ví samozřejmě velmi dobře, co amatéři mohou. Sám amatérské divadlo dělal a dnes je asi nejlépe a nejvíce informovaným profesionálním porotcem amatérského divadla, jenž má vskutku velký přehled o jeho stavu. Bylo by tedy více než divné kdyby neznal všechny meze a hranice divadelního amatérismu. Ale přesto krajně nerad něco slevuje, přesto pokládá vždycky za nutné alespoň naznačit kam až soubor mohl dojít, o co se mohl pokusit. A činí tak pokaždé formou, v níž zachovává základní profesionální slovník, zase není ochoten slevit z této zásady tolik, aby zradil svou profesionální čest. I když dobře ví, že mu leckterí z amatérů neporozumí a že jiní se budou cítit až uraženi, protože budou mít dojem, že se nad ně Vladimír povyšuje, že jim dává okázale najevo svou vzdělanost.

Ono to tak někdy skutečně vypadá. Jenže: Vladimír pokládá vzdělanost za jednu z nezbytných vlastností, které umožňují dělat dobré divadlo. A jako profesionál pokládá opět za věc cti vzdělanost prosazovat. I tím, že se nesníží ke slovům, jež přesnost názorů rozmazou. Porotuji s Vladimírem Zajícem už hodně dlouho. V poslední době jej však sleduji zvlášť pozorně. Nechybí v tom - přiznávám - i jistá nostalgie. Neboť mně připomíná mé začátky v amatérském divadle, kdy jsme také do něho přinášeli profesionalitu. Tenkrát však existovala skupina amatérů, která po ní - ať už se projevovala jakkoliv - prahla a nadšeně ji přijímala. Dnes je doba zcela jiná. Když tak sleduji ten Vladimírovův zápas za profesionalitu jako za kom-

Jubilant Vladimír Zajíc v půvabné společnosti.

plexní, celistvý postoj, jenž má ve všem na mysli především kvalitu, pod níž se už slušné divadlo dělat nedá ani se o něm nedá na úrovni bavit, připadá mně to opravdu jako činnost v mnohém quijotská. A Vladimír Zajíc je pro mne najednou skutečně ten profesionální hidalgo, který se dává najímat - jako každý hidalgo, neboť žil a žije z toho, co skutečně umí - aby konal co nejlépe ty služby, jež mu přikazuje jeho čest. V nejširším kontextu je to ovšem otázka jak dnes mluvit s amatéry a jestli nás profesionály v přítomnosti vůbec potřebují, jestli z nás všech vývoj amatérského divadla nečiní rytíře smutné postavy.

Ale to už jsem se dostal příliš daleko. K Vladimírovým narozeninám mu mohu jen popřát mnoho sil pro toto jeho hidalgovské putování českým amatérským divadlem (co bychom si počali bez Quijotů?) a říci mu, že mu v tom držím palce a že jsem rád, že jej mohu počítat mezi své žáky.

Jan Císar

Daniela
WEISSOVÁ
* 1. 8. 1961

Dádky k narozeninám

Milá Dádo, vůbec se nám nechce přemýšlet o nějakém věku v souvislosti s Tebou. Byla jsi, zůstáváš a budeš určitě plná života a verry a důvěry ve svět náš vezdejší.

Hodně radostí a potěšení v tomto nejkrásnějším věku!

Tvoji Blanka a Karel Šefrnovi a celé Čěčko

Milá Dádo,

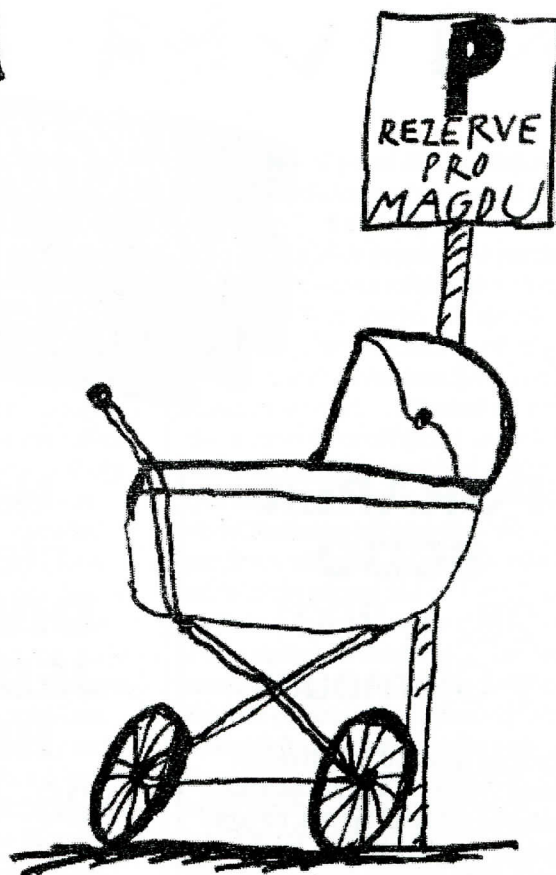
známe se již od roku 1978. Tehdy jsem tě poprvé uviděl na jevišti divadla ve Vysokém nad Jizerou. V roli vypravěčky jsi hrála na zobcovou flétnu beránkům na paravánu a nám v hledišti. Od té doby uplynulo 23 let. Tví kolegové byli za paravánem. S těmi jsme se setkali po představení a poznali tak celou tehdejší partu Čmukarů. Nedávno, když jsem kompletoval podklady pro Místopis, měl jsem v ruce přehled vaší činnosti pečlivě zpracovaný Jardou Ipserem, tvým druhým já, a žasl jsem nad množstvím letopočtů absolvovaných přehlídek a zahraničních zájezdů, ale hlavně nad množstvím realizovaných inscenací a představení a tím pádem i nad tisíci "rozzářených oček" dětí i dospělých, kteří vaše vystoupení viděli a měli z nich další tisíce překrásných zážitků. Neboť vaše inscenace tyto zážitky nabízejí bezezbytku. Už jsem o tom psal a to právě před pěti léty, také tobě k narozeninám, že rozlišit ve výsledku vzájemný podíl vaší spolupráce my, jen přihlížející diváci nikdy neumíme a nepoznáme jej. Tak jsou pro nás vaše dvě jména, tvoje a Jardovo a teď už na stálo přibýlo třetí, Romanino, synonymem absolutní spolupráce a přátelství. Ale prostě my dva se známe už dlouho a vždycky jsem měl z toho našeho přátelství radost a v září tvých úspěchů, neboť teď píši k tobě, jsem se tím i pyšnil.

Vlastně jak tak vzpomínám, nikdy jsme se snad nerozešli ani názorově, ani od "stolu", ani od divadla a vždycky jsme měli z našich setkání radost. Na hodnotě života se podílí cenná přátelství hodnotou nezapaditelnou, navíc jsou-li spojená vzájemnými společným zájmy. A tak ve chvílích beznaděje, kterých jak ta léta čím dál rychleji ubíhají, mívám stále více, jsou pro mne vzpomínky jedním z účinných léků, jak z ní vybřednout. Potvrzují také, že to přece mělo nějaký smysl. Proto se tak často vracím k minulosti a blahopřání k narozeninám jsou pro mne vždy i jakousi příležitostí k bilancování a vzpomínání.

Milá Dádo, díky za to, co jsem od vás a od tebe při našem setkávání získal. Mám za to, že toho bylo víc, než jsem dával. A tak za to díky. Přeju ti hodně zdraví a úspěchů v dalším čase. Ať se ti dobře daří v čase osobním, divadelním i podnikavém.

Srdečně tě zdraví Honza Merta

Radostná novina

9. května se narodila do široké rodiny loutkářské a především do rodiny Polehňovy dcera Magdaléna. Přejeme jí šťastný život ve společnosti pimprlat a rodičům zdravou a krásnou dceru. Určitě se s ní na příští loutkářské přehlídce už potkáme.

-red-

K Polehňom přiletěla vrána

a přinesla holčičku Magdu. Milé šťastné mamince Jarmile a samozřejmě i hrdému tatínkovi Jirkovi přejí jednu velkou radost s dceruškou kamarádi z druhého domova divadelníků při středně odborném učilišti v Jaroměři. Přijďte pobejt. Máme i jednu malou postýlku a výchovné rady sypeme z rukávu.

-K.D.-

Broňa a Míla Machů od 2. června svoji!

Nádherným lidem přejeme nádherný život, A ještě pak, a to ze sobeckých důvodů, život plný inspirace pro překrásné divadlo s překrásnými aktéry, a s námi, vděčným publikem. Za kamarády ze školičky v Jaroměři, za véesvěd'áky i za Impuls upřímně

Kája Dörrová

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLEDKÁCH

POHÁREK SČDO

28. 4. 2001
v Olomouci

Protože zpráv od našich reprezentantů vyslanců jsme se nedočkali, tak alespoň redakční zpráva, co jsme si přečetli a doslechli se.

Do Olomouce jsme vyslali v kategorii ženského monologu Jarmilku Petrovou a Lenku Košťákovou, obě jejich vystoupení byla přijata příznivě, Jarmila Petrová za svůj monolog stárnoucí herečky získala 2. místo a monolog Lenky Košťákové (postava sestry Lídy z Pitínského hry Pokojíček) byl oceněn Cenou za osobitou koncepci výkonu.

V mužském monologu byl do programu zařazen Jaroslav Pokorný z hradeckých Jeslíček. A protože pořadatelům z programu někteří vystupující vypadli, operativně využili přítomnosti našeho dalšího umělce v oboru mužský monolog – Zdeňka Vrágy. Pánové však žádná ocenění nezískali. V kategorii výstup s loutkou jsme nominovali Jiřího Polehňu a Jiřího Vencla. Jiřík Polehňa se Pohárku vzhledem k očekávané radostné události v rodině (zprávu o tom přinášíme v rubrice Ve službách..) nezúčastnil. Jiří Vencel přátele pořadatele ze SČDO potěšil, nabyli dojmů, že Jiří Vencel a Zdeněk Vrága snad jsou otec a syn. Mohli by si pánové pro příští ročník připravit dialog.

Tak, a to je vše, co víme.

-red-

Národní přehlídka DIVADLO JEDNOHO HERCE

26. 5. 2001
Kaznějov

Jolana Brannyová,
Mirka Venclová:
POHÁDKA
O NEPOŘÁDNÉM KŘEČKOVÍ

Foto: Michal Drtina

Po dlouhé době jsme zde letos měli svého zástupce. Mirka Venclová je frekventantkou 2. ročníku 2. cyklu literárně dramatického oboru ZUŠ Na Střezině v Hradci Králové a jejím domovem je Pomezí u Poličky. Poprvé nás upoutala v představení Zdeňka Vrágy, v Terezce Planetové Vladimíra Holana. Už předtím jsme se s ní potkávali vždy mezi

postupujícími z okresu Svitavy v přehlídkách dětských recitátorů.

V letošním roce se svou pedagogkou Jolanou Brannyovou připravily Pohádku o nepořádném křečkoví (scéna: J. Brannyová a M. Venclová, režie a výprava J. Brannyová, hraje M. Venclová). Představení je výsledkem pololetní práce na hodinách uměleckého přednesu, inspiraci přinesl Žáčkův Text „O křečkoví, který snědl dědu mráze“. Jolanka Brannyová o své práci s Mirkou říká: „Mirka je jednou z mála mých žaček, které projevily touhu zahrát si loutkové divadlo. Ihned jsem využila této příležitosti a ušila jsem hadrové křečky a vyrobila staré kufříky. Cílem naší práce bylo vystřídat několik zvířecích rolí (neboť bez zvířátek se loutkové divadlo neobejde!), hlavně však šlo o umění navázat živý kontakt s dětským divákem“ (což se Mirce v mnohých mateřských školách podařilo).

Mirka Venclová své představení uvedla i na regionální loutkářské přehlídce a mezi jinými byla doporučena do programu Loutkářské Chručimí - bohužel, programová rada „Nepořádného křečka“ a Mirkou Venclovou do programu nezařadila.

Na národní přehlídce Divadla jednoho herce Mirka Venclová porotu i pořadatele potěšila a okouzila a její představeníčko nominovali do bloku SČDO, který byl pravidelně součástí Jiráskova Hronova. Ale Mirka má letos smůlu, blok SČDO se v programu JH neobjeví vzhledem k možnostem a kapacitě přehlídky.

Nevadí! Mirko, nebuď smutná, určitě příští rok se zadaří. A těšíme se na setkání s Tebou, ať už při recitaci či loutkovém divadle, nebo kdekoliv, kde to divadlem dýchá. Zlom vaz!

-red-

FEMAD

Poděbrady

a

DIVADELNÍ

TŘEBÍČ

2001

Letošní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Třebíč (16. až 20.5.2001) se rozrostla o FEMAD Poděbrady s podtitulem Festival mladého amatérského divadla, který ji předznamenal (10.-13.5.2001). Pro nás, kteří jsme pracovní coby porotci absolvovali obě části (prof. Jan Císař, Vladimír Zajíc, výtvarník Jiří Pitr a já) to bylo víc než náročné, ale nakonec jsme to nějak přežili. Určitě i proto, že péče o nás, především v zaběhané Třebíči, byla vzorná. V Poděbradech jsme zase pookřáli při netradičním vítání souborů domácím souborem Jiří, při němž vedoucím souborů hrozilo vykoupání v kádi, pokud jejich ovečky nesplní požadované úkoly.

Ponechme stranou skutečnost, že rozšíření přehlídky vznikalo narychlo a že tudíž ani ono původní dělení nebylo přesné. Ale na druhou stranu je potěšitelné, že se našlo tolik souborů, aby mohly být obě části přehlídky naplněny. Je třeba si však také uvědomit, že čím více souborů dostane možnost se zúčastnit, tím se pak logicky celková úroveň přehlídky snižuje. Nic proti tomu: alespoň získáváme přesnější obrázek o současné úrovni amatérského divadla.

A jak tedy v této nové situaci obstáli Východočeši?

V Poděbradech vystoupily soubory dva. Nejprve se představil **Divadelní soubor při MKS Červený Kostelec** s aktovkou **Mirko Stiebra Svatební noc** v režii Jiřího Kubiny. Hrají tuto anekdotu o rozporu mezi mužským chvástáním a skutekem v podstatě tak, jak byla napsaná a v žánru v němž byla napsaná, tedy jako realistickou záležitost. Tento žánr odvádějí nesporně na slušné úrovni a vedlo se jim i v Poděbra-

dech. Zejména oběma představitelům mužských rolí, Pavlu Labíkovi a Janu Brožovi, se úspěšně dařila charakteristika postav. Představitelka Lucie Nad'a Eflerová má složitější úlohu, neboť jí Stieberův text nenabízí ani zdaleka takové možnosti, jako jejím partnerům. Režisér spolu s herci také poměrně přesně vypracoval situace a temporytmus celku, nesetkali jsme se s hluchými místy. Potěšily nás některé nápady – za všechny jmenujme pokus sundat brýlemi kapesník z klíčové dírky. Co však nelze nezmínit: posunutím scény za oponu na poděbradském jevišti se najednou inscenace ocitla v jakémsi televizním rámu, čímž poněkud ztratila kontakt s publikem. Patrně si tento posun vynutily technické důvody, aby mohla být bez dlouhé přestávky odehrána dvě představení. Ale je třeba si uvědomit, že i takováhle zdánlivá maličkost může ovlivnit celkový dojem. Dobrý základ inscenace našťásti zůstal, takže i přes tuto připomínku jsme mohli souboru z Červeného Kostelce poděkovat za příjemnou zábavu, kterou nám poskytl.

Nejhodnější medvídků z Hradce Králové

a **Divadlo na tahu z Prahy** se spojili k nastudování inscenace nazvané **Ještě žiju s plácačkou, věšákem a čepicí** v režii Andreje Kroba. Pod hrou je podepsán **Samuel Königgratz**, což je jistě jeden z pseudonymů dnes již známého mystifikátora Reného Levinského. Reného texty jsou založeny na významotvorné práci s jazykem, s jeho styly, vrstvami, novotvary... Nic není samoučelné, vše je důmyslně vybudováno a nese své významy. Hra, jejíž inscenaci jsme na FEMADU viděli, je jedním z nejlepších současných divadelních textů, který přesně vypovídá o spouště poloh našeho dnešního života. O přístupu k práci, k mezilidským vztahům, k zblbnutí televizi, k smrti... René má smysl pro pábitelství, řečičky, pracuje s banalitou. Používá hojně citací jiných autorů – za všechny jmenujme například Vančuru (ony úvodní poetické promluvy v úvodu obou částí) nebo Pitínského Matku (viz Gábinina čer-

ná zástěra). V první části sledujeme jednotlivé dialogy, přerušované představami. V druhé se pak všechno včetně přestaveb propojuje a prolíná až k závěrečnému nahuštění v malém prostoru hospody, kde dochází k Petrově smrti a reakci na ni je puštění starého záznamu fotbalového zápasu v televizi... Plácáme se smíchy a zároveň pociťujeme smutek nad tím, jak blízké a známé nám jsou tyto obrazy ze života. Herectví a jevištní realizace vůbec odpovídá předloze, nic není nahodilé a všechno má svůj přesný řád a hlubší smysl. Cítíme to intuitivně, ale řadu věcí v této složité struktuře nelze jen tak snadno pojmenovat. Ani se nechce. Protože představení Nejhodnějších medvídků a Divadla na tahu bylo skutečným emotivním zážitkem. Pro tohle všechno bylo nominováno k přímé-mu postupu na Jiráskův Hronov. Soubor obdržel cenu za inscenaci, Samuel Königgratz za text hry, Ivo Bureš za roli výpravčího Petra Dvořáka a Daniel Vavřík za roli přednosta stanice Ing. Antonína Jánského.

Tak, a jsme v Třebíči.

O občanské sdružení divadelních ochotníků

z Ústí nad Orlicí sem přivezlo **Zvěstování panně Marii** francouzského autora **Paula Claudela** v režii Martina Malínka, středověkou legendu z kraje Champagne o oběti a odpuštění (jak zní podtitul hry). Volba této předlohy byla zajisté činem odvázným, neboť jde o text mimo tradici českého divadla vůbec – nejen amatérského, ale i profesionálního. V základních obrysech se nám inscenace jevila vybudovaná, setkali jsme se s pěknými momenty (oživení panny Marie, závěrečný odchod do světa...), ale s řadou věcí jsme se v Třebíči minuli. Měl by se odehrávat reálný, prostý příběh o mezilidských vztazích, aby pak onen zázrak, ono milosrdenství bylo nadstavbou s hlubším posláním. Když neporozumíme mezilidským vztahům, panna Maria to nemůže spravit. Jenže soubor nám od počátku hraje velký mýtus. Vše se odehrává víceméně ve slovech, ale básnivý jazyk Claudelův nebyl v trebičském představení zcela

zvládnut. Mimoslovní situace pak vesměs budovány nejsou. Je cítit naléhavou potřebu herců sdělit poslání hry divákovi, ale snad právě onou úpornou snahou se toto sdělování přesunulo z vnitřku k vnějším prostředkům. Tomu se vymykala pouze Violena Lindy Kaplanové. Je jistě pochopitelné, že se soubor pokusil hru proškrtat. Ve viděném představení nám však - možná z důvodů uvedených výše - některé souvislosti či návaznosti unikaly (například význam scény s lidmi u studny). Také úvodní scéna Petra s Violenou nebyla svým provedením zřetelným odrazem k odvíjení příběhu. Pokud se týká scénografie, bylo patrné určité nahuštění scény - daň širšímu domácímu jevišti. To lze pochopit a omluvit, ale těžko se lze smířit s nevhodným (až směšným) kostýmem malomocné Violeny. Přes výše uvedené problémy jsme ocenili úsilí, s nímž se soubor do nelehkého úkolu pustil. V každém případě nám poskytl zajímavý podnět k diskusi a přemýšlení o ne zcela běžném textu a možnostech jeho realizace.

Divadelní soubor VICENA

při Klubcentru v Ústí nad Orlicí inscenoval hru současného francouzského autora **Francise Vebera Trouba na večeri**. Je to řemeslně slušně napsaná konverzační komedie s řadou vděčných situací. Reálie a scénář hry jsou pevně dané a tak v tomto směru nemá režie možnost příliš experimentovat. Inscenace však může být úspěšná jen tehdy, má-li soubor dobrého představitele trouby - Françoise. Ústecký soubor to štěstí má, protože má ideálního představitele této klíčové postavy v Petru Hájkovi. Hájek nehrál blbce, ale dojemnou (protože vážně míněnou) snahu za každou cenu pomoci. Nepokoušel se „vyrábět“ humor. Nestylizoval se, byl autentický, jednal přesně v každé situaci. Z touhy po komunikaci se zapojoval do všeho - připomeňme si například první telefon, kdy se měl představit jako producent z Belgie a on se jím pak ve svém jednání skutečně stává a vy-

mýšlí si, až zapomene, proč vlastně volal. Má nesmírný cit pro tempo-rytmus a pokud byly v inscenaci vystavěny situace, odvíjely se od něj. Ostatní herci mu tu více, tu méně zdařile přihrávali. Nemají to vždycky snadné, protože ne všechny postavy jsou napsané tak, že je co hrát. Tady už soubor nedokázal vztahy a situace domyslet a realizovat. V tomto ohledu má nejtěžší úlohu představitelka Pierrovy manželky. Scéna, na níž se vše odehrává, je funkční. Je obtížné udělat na jevišti přepychový byt, ale soubor vše vyřešil v rámci svých možností. Vše je evidentně sjednoceno jedním úhlem pohledu. Také kostýmy jsou funkční a je vidět, že o nich přemýšleli (například Francoisovo oblečení nám zřetelně podává zprávu o tom, že žije sám). Mohli jsme tedy shrnout, že nás Divadelní soubor VICE-NA potěšil a pobavil. A to rozhodně není málo. A výkon Petra Hájka jsme rádi ohodnotili cenou.

Divadelní spolek KRAKONOŠ

z **Vysokého nad Jizerou** sice nepostoupil z východočeských přehlídek, nicméně se domnívám, že také o něm je na místě se zmínit. Přivezl do Třebíče už známou inscenaci oblíbené situační komedie **Jevana Brandona-Thomase Charleyova teta**. Vysoký soubor má především vhodného představitele titulní role v Jiřím Pošepném. Ten dokáže jednat v situaci, využít svých fyzických dispozic, své hřmotnosti. Dokonce můžeme konstatovat, že o tuto dimenzi obohatil historii obvyklého traktování této postavy. V trebičském představení se mu dařilo, jako ostatně celému souboru, lépe v druhé polovině, v níž nacházel více poloh a jeho výkon byl uvolněnější a plastičtější než v polovině první. V první polovině inscenace nejsou vždy důsledně vybudovány situace, a to i přesto, že se od vysoké přehlídky vloni na podzim v leččems zlepšila. Ve druhé polovině jako by inscenace dostala pevnější řád a situace byly budovány důsledněji. Jmenujme například stylizovanou honičku - tady se zřejmě režisérka Marie Trunečková snažila u Charlese

a Jacka najít stylizaci, která by měla blízko ke stylizaci obou děvčat, Kitty a Amy, jejichž „unisono“ od počátku fungovalo. Jako příklad můžeme uvést i využití fyzického rozdílu, kdy falešná teta zvedá Spetiguea do náručí. Ale takových situací bylo v druhé části víc. Mohli jsme tedy závěrem konstatovat, že vysoký soubor odvedl v daném žánru slušnou práci a že nás příjemně pobavil. A Jiří Pošepný po zásluze obdržel cenu za herecký výkon.

Tak tolik Východočeši v Poděbradech a v Třebíči. Na závěr by snad bylo dobré uvést, že kromě „Medvídků“ byl na JH přímo nominován Divadelní klub Jirásek Česká Lípa s inscenací původní hry Václava Klapky **Odysseova cesta** a dále byly doporučeny inscenace v následujícím pořadí:

1. Ořechovské divadlo Ořechov u Brna – Vlastimil Peška a Jaroslav Wykrent: **CVOKSTORY** aneb CvoXX.st.ory,
2. Divadlo V.A.D.Kladno – Kazimír Lupinec a Sonya Štemberová: **Rozpaky zubaře Svatopluka Nováka**,
3. Rádobydivadlo Klapý – Thornton Wilder: **Naše městečko**,
4. Divadelní soubor J.K.Tyl při JČE, a.s. České Budějovice – N.V.Gogol: **Hráči**.

Alena Exnarová

Stručné hodnocení národní přehlídky DIVADELNÍ TŘEBÍČ 2001 z pohledu diváka

Do Třebíče jsem přijel již v úterý 15. května večer. Přivítání a ubytování proběhlo dobře. Takže ten divadelní maratón může začít. Ve středu ráno divadelní představení začíná v 10.00 hodin. Jsem celkem dobře naladěný a těším se na kulturní zážitek. Divadelní představení „Naše Městečko“ pro mě bylo krásným začátkem této přehlídky. Odpoledne bylo zahájení přehlídky na náměstí a byl to nádherný zážitek. Průvod dětí v kostýmech z divadla ale i ze života. Od starého Řecka až po současnost. Je krásné od města, ale také

od vedení zdejších škol, že jsou divadlu naklonění a celým festivalem žijí. Večer bylo další divadelní představení. Setkání s mnoha přáteli ochotníky. Mezi představeními zbývá čas na procházky Třebíčí a poznání alespoň části města. Kolem stále příjemní lidí a dokonce i stravování bylo velmi dobré. Panu vedoucímu restaurace „U Motlů“ patří poděkování za kladný přístup k ochotníkům. Vždy vyhověl konkrétním požadavkům souborů, pokud potřebovali přeložit čas jídla, než bylo stanoveno. Každý den jsme viděli tři představení, až do soboty. Ne všechna divadla vždy splnila mé představy, ale k hodnocení je zde porota a tak konkrétní hodnocení nechám na ní. Příjemná nálada a atmosféra, příjemní lidé provázeli celý týden tuto přehlídku. Jenom mám takový pocit, že večerní posezení, pohovoření a sblížení lidí kolem divadla tu moc není. Je neděle, poslední představení hosta přehlídky a pak závěrečné hodnocení. Vše dopadlo dobře, ceny jsou rozdílné. A ještě jedno překvapení organizátorů přehlídky. V předsálí kulturního domu předtančení místního tanečního souboru, bylo to pohlázení na duši a pak? Závěrečný raut. A začalo loučení. Několik upřímných stisků ruky na rozloučenou a přání zase za rok. Abych řekl pravdu, ani se mi domů nechtělo. Tak zase za rok...

Jiří Pošepný

ŠRÁMKŮV PÍSEK

24. – 27. 5. 2001

Z Východní Čech bylo v jihočeském Písku k vidění pět představení. Z přehlídky v Úpici byl do programu zařazen **Strom Dramatické školičky Svitavy** a **Zastavení zakázáno, parkování povoleno** souboru Dospělá embrya Divadla Jesličky Hradec Králové. Přehlídka Modrý kocour v Turnově vyslala soubor DRED z Náchoda s představením **Kolik životů má kočka** a Nejhod-

nější medvídky s představením **Chilliastra**. Společnost Dr. Krásky a Petr Lanta obsadili vedle přehlídky v Úpici (A. Jirásek: Samota) i pražskou přehlídku s **Hrou o Dorotě**. Ta vyhrála nejen v Praze, ale i v Písku, a budeme mít tím pádem možnost ji zhlédnout v programu Jiraskova Hronova. V Hronově zřejmě uvidíme i Chilliastru Nejhodnějších medvídků, neboť z Písku odjela z 1. doporučením.

A protože jsme v Písku žádného vlastního zpravodaje neměli, dovolili jsme si opsat z článku Vladimíra Hulce recenze k představením, jež nějakým způsobem z východočeského regionu vzešli.

Dramatická školička Svitavy přivezla svým způsobem klenot - dokonale propracovaný tvar autorského divadla, využívající mnoha divadelních prvků k jednotnému, nesmírně působivému a působnému výrazu. Loutky, práce s objektem, zpěv, hudebnost, voiceband, pohybové herectví, práce se světlem, to vše v naprosto přesném a vycizelovaném zpracování dodalo víceméně lidové baladě - **Stromu** Alexandra Klimenta v úpravě Karla Šefrny a Jany Mandlové - ráz divadelního zážitku překračujícího rámec práce ZUŠ

ZUŠ, to jsou také hradecké **Jesličky**, tradiční účastník amatérských přehlídek mnoha kategorií a stupňů. **Zastavení zakázáno, parkování povoleno** se z jejich produkce trochu víc než je obvyklé vymyká. Inscenaci - přesněji „prepostmodernistickou demonstrační revue“, jak stojí v programu - vytvořil režisér a vedoucí Jan Dvořák se skupinou příznačně nazvanou Dospělá embrya. Tedy s věkově již „přestárlými“ (tedy - s výjimkou jednoho kojence - v rozpětí 20-37 let). A je to odvážná revue! Využívá Hiršalovy parodie různých českých básníků a jejich způsobu psaní k rozpoutání feministické smršťe a erotického dusna, jež působilo nesmírně blahodárně. Estrádní hala zbavila sice inscenaci přímočarosti a tempa, navíc znemožnila některé efekty, přesto způsob zpracování a zvolená forma svobodného kabaretu je přesně to, co strefuje do „tempa“ doby. Kabaret v součas-

nosti využívá mnoho autorských - ať amatérských, poloprofesionálních či profesionálních - divadel a s čím dál větším úspěchem. Přímá komunikace a možnost ozkoušet si vlastní nápady na krátké ploše, nést svou kůži na trh, to je vlastnost divadla jinde jen těžce uskutečnitelná.

Daleko větší extrém ovšem připravili náhodští **DRED**, donedávna existující při tamním Gymnasiu Josefa Škvoreckého, v současnosti se však osamostatňující. Jejich „drama s prvky týrání zvířat“ **Kolik životů má kočka** se od sympatického pokusu zpracovat sebevražedně existenciální pocity člověka gymnasiálního věku (inscenaci jsem viděl v Turnově, Úpici a Písku) postupně proměnilo v happening, kde původně zřejmě vážně zamýšlené obrazy zajímavým způsobem komentované a ironizované chórem se vytrácejí a nastává neřízený chaos, který v Písku vyvrcholil vstupy autora, pedagoga a režiséra v jedné osobě, Ondřeje Pumra, přímo do dění na jevišti. Nepřipravenost inscenace i herců k takovému přístupu vedla ovšem k značně rozpačitému výsledku, sympatickému snad svou necenzurovanou drzostí a jistým všepožírajícím humorem (O. Pumr zřejmě při svých vstupech záměrně stále jedl grilované kuře z umaštěného papíru a k tomu pil pivo z kelímku), avšak divákovi nepochopitelnému. Závěrečná otázka - jež původně zněla „Kolik životů má člověk?“ - v Písku přeměněna na „Kolik životů má prase?“ tak zazněla do prázdna, jako schválnost a nahodilost. Jako omyl. Jako blábol. Bohužel.

Postmoderním šokem, postmoderní učebnicí - jak o inscenaci mluvil K. Horváth - byla **Hra o Dorotě** úpicko-pražské **Společnosti dr. Krásky**. Inscenace rafinovaným, naprosto nečekaným, a přitom emotivně i intelektuálně působivým způsobem propojuje různé formy i doby, využívá jak lidového zpracování, které zvláště v Krkonoších, odkud autor úpravy a režisér (a dokonce představitel jedné z rolí) Petr Lanta pochází, je dodnes živé, tak zařazení tohoto textu do kontextu české moderny (E.F.Burian) a obě paradigmaty (kontexty) zasazuje

do postmoderního kýče super-pop-marketového života. Král jezdí na košíku, který se používá v samo-obsluhách, tanečnice tančí v rytmu disco, objevují se téměř televizní scénické obrazy, jež jsou však narušovány a drceny naivismem prostoduchých lidí a to vše je umocňováno sv. Dorotou v podání muže. A nejen to. I využití hudebních motivů od popu až kamsi do exotických krajin, práce se světlem a prostorem, to vše je fascinující. Pokud se podaří dotáhnout i na mnoha místech rozpačité herecké výkony (jak skupinové tak individuální), jež jsou největší slabinou nejen této Lantovy práce - může být inscenace velkou hronovskou událostí, která - určitě - vyvolá mnoho polemik. Polemik o estetice, polemik o dílo, polemik, které českému umění velmi chybí.

A polemiky a vášně vyvolali i hradecko-pražští **Nejhodnější medvídci** se svou *Chilliastrou*. Přitom v tomto případě jde o rafinovaně strukturovaný tvar, který lze vnímat podle zkušenosti a připravenosti diváky rozdílně, a přitom vždy pozitivně. Patafyzický příběh o hr-dinském zápase v jídle pálivých chili-paprik může vzít dítě jako bžundu a bžunda to je. Starší divák se může bavit nad folklórním zasazením děje na bulharsko-řecké pomezí, a taky se bude plácát do kolen. No a kdo chce vnímat inscenaci jako postmoderní pohled na archetyp a rituál, také si přijde na své. Navíc je inscenace - jak je u Medvídků zvykem - důkladně propracovaná i po hudební a výtvarné stránce, nemluvě o jazykové, jež se vrstvením přívlastků a rozvíjením asociací řadí k nejlepším medvídkovským pracím vůbec (údajně ji nenapsal René Levínský, ale David Doubek - kdo ví? - podepsána je S.T.Gyrosem: oba v ní ovšem hráli). A dokonce i herectví je tentokrát svěží, podané s jistým šarmem a propracovaností, jež oku i srdci lahodí.

*Vybráno a opsáno z článku
Vladimíra Hulce
pro Amatérskou scénu
Postmoderna na mnoho způsobů
aneb Šrámkův Písek
v přesýpacích hodinách.*

WOLKRŮV PROSTĚJOV 19. – 23. 6. 2001

*Bohužel, naše pravidelná
dopisovatelka z Prostějova
Lenka Chytilová se letos
zúčastnit nemohla,
takže se Vám pokusíme
poskládat informace
vyčtené ze zpravodaje WP,
zvaného Wolkrový
prostě jowiny.*

**Z rozhovoru s Miroslavem
Kováříkem**

***Jak jsou na tom v současné době
interpreti poezie?***

„Vnímám krizi. Zmenšuje se nutnost mladých lidí angažovat se v přednesu. Když je parta, je to dobré, ale záleží na tom, kdo tu partu dá dohromady.“

***Když přelétnete očima seznam
solistů letošního WP a jejich textů,
co vás napadne?***

„Letos je to stejné jako vloni: Ve výběru není současný autor, generační spřízněnec recitátorů. Básník, který mluví jejich jazykem. Takového mladí recitátoři míjejí. Přitom současní básníci jsou! Třeba Jáchym Topol, Bogdan Trojak a další. Publikují v Hosti či Tvaru a ostatních literárních časopisech, vydávají sbírky. Visí to ve vzduchu: literární prostředí by se mělo spojit s interpretačním – to je můj dlouholetý sen. Zatím fungují hlavně text-apeely.“

***Jaké autory si tedy recitátoři
vybírají?***

„Hledají hodnoty: Seifert, Hrabě, Vodňanský a další. A jména básníků jsou z poloviny stejná jako vloni.“

A co soubory?

„Tam je situace opačná. Bomba to není, ale dramaturgie je objevná, určitě daleko vynalézavější než v případě solistů. Osobně se těším na uvedení Walta Whitmana, zajímavý je výběr T. R. Fielda, těší mě text-apeel prostějovského souboru.“

V programu přehlídky divadel poezie

se z východočeského regionu představily tři soubory:

Turnovské divadelní studio

T. R. Field:

Lomikel na dlásnech

a jiné zádrhele,

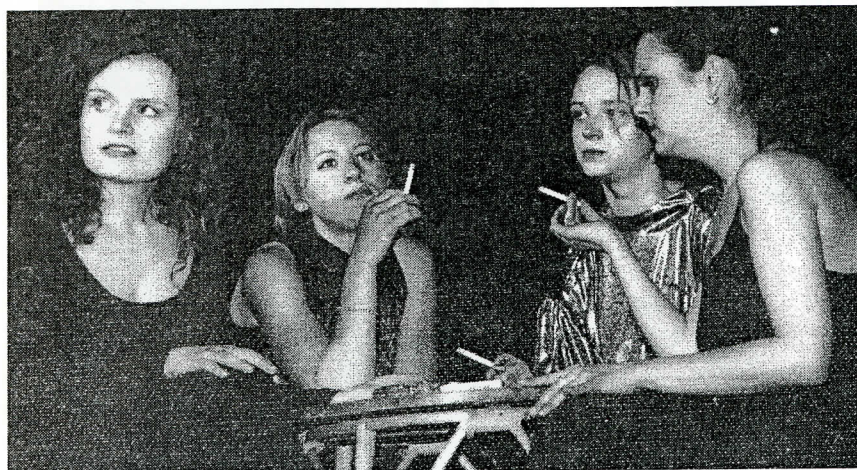
režie: Romana Zemenová

- já miluju Fielda a bylo to pěkný, jen ze začátku tam trochu nebyla návaznost v ději
- su spokojená
- jsem nadšená
- nevím

LOMIKLENÍ

Na útesech praxe potkání se s lomikelem není věc zcela běžná. Nám se tuto přihodila. Jak to všechno vypadalo? Jak to celé dopadlo? Na igelitový hřbitůvek s několika růvky přišine se tré dívek a jeden hoch. Tu náhle sledujeme mikroténové zrození loutky, kus kramářské písně, fragment přednášky osvětové a onde zase lomození usilovné. Vcelku počinek velmi sympatický zejména v rovině práce rekvisitní, kdy nebyla to pouze snůška předmětů a harampádí, leč obrazivé nakládání. Ovšem byly též chvíle lopotně doslovné a ilustrační. Nejsm si též tak docela jist přesunem slavné tesknoty „Mým domovem je tichá putyka...“ z první osoby do třetí, jak zde učiněno bylo. Navíc v dívčím provedení. Přeci jen vesmír hospodský jest více zimovištěm mužským. (Nevím to sice z vlastní zkušenosti nikdy jsem žádný hostinec nenavštívil, ale Marek Pivovar, který už několik piv viděl v obrázkových knížkách mi o tom takto vyprávěl.) Myslím si, že dá-li se tomuto poněkud přeci jen plachému a ostýchavému lomiklení ještě kus času, práce a energie bude to potěšitelné a dlásné.

Tomislav Apolenář Jirmaveld

Zastavení zakázáno, parkování povoleno

foto: F. Pecháček

**Divadlo Jesličky,
Stálá scéna ZUŠ Na Střežině
Hradec Králové**

– Dospělá embrya

Josef Hiršal:

**Zastavení zakázáno, parkování
povoleno**

- bylo to nechutný,
jako vegetarián musím říct:
fakt hnus!
- já normálně nechodím
do divadla, a to, co tady zažívám
je úžasný a supr, tohle
představení taky
- musí se naučit pořádně mluvit
- bylo to velmi nápadité, ale
ta práce se slovy...
- obrovský úžasný, krásný
- zajímavý a veselý...
- srandovná a hotovo!

Pozn. red.: víc jsme se nedočetli,
neb: „Všechno již bylo řečeno na
Dostaveníčku při jediné opravdové
diskusi a věcné a klidné výměně ná-
zorů večera a redakce vysvětluje, že
poslední číslo Prostě Jowin je zamě-
řeno převážně na druhdy nespraved-
livě opomíjené sólové recitátory. ...“

**Divadlo Jesličky,
Stálá scéna ZUŠ Na Střežině
Hradec Králové**

Chvilka přirozenosti

z textů Walta Whitmana,

režie: Ema Zámečnicková

- bylo to hodně silný, kluky
to bavilo, tak mě to taky bavilo
- výborný, výborný lidi

CHVÍLA PŘIROZENOSTI

Vybrat z několika set básní Sté-
bel trávy W. W. necelou desítku tex-
tů a vytvořit part pro pět rozdílně
disponovaných interpretů, aniž jim
coś ubereme z jejich psychofyzické
disponovanosti, to je první velký
klad Chvilky přirozenosti hradeckých
Jesliček. Byl jsem – a doufám,
že nejenom já – konfrontován s dráž-
divými možnostmi, jak v sobě Whit-
mana „ubytovat“: jako lyrika všeob-
jímající lásky?, jako odvážného boři-
tele tabu?, jako ironika...? Hradečtí
dokázali, že klasik, kolem kterého se
léta chodilo po špičkách a s pietní
úctou k zakladateli moderní poezie,
může docela dobře oživit v podá-
ní chlapecké pětičky, která možná je-
ho poselství trochu zjednodušila, ale
nabídla je naopak s otevřeným srd-
cem a skutečně bez předsudků. To,
co se dařilo americkým beatníkům
jenom zprostředkovaně, když se W.
W. dovolávali jako učitele, Jesličky
inetpretovaly v podobě, která zaujala
a, troufám si říci, zůstane v nás jako
pobídka k návštěvě Whitmanovy
poezie, jejíž vizitka nám byla
s noblesou mládí doručena.

Miroslav Kovářik

Inscenace získala Cenu poroty EX REQUO

a uvidět ji můžete

v programu Jiráskova Hronova

A jak to vypadalo v přehlídce sólových recitátorů?

I. kategorie

... O objevné dramaturgii může po-
rota opravdu jen snít. Texty jsou vel-
mi osvědčené a ověřené časem, což
výrazně zjednodušuje práci porotců.
Současná literatura patrně nepřináší
dnešním recitátorům žádnou inspira-
ci pro osobní sdělení. Tak snad příš-
tě, nebo někdy... Stálá naivní záliba
v písňových textech přináší dle poro-
ty spíš problémy a překážky než oče-
kávané ulehčení. ...

II. kategorie

Sedmnáct soutěžících předneslo ve-
směs zajímavé texty dobrých autorů.
Vymykaly se možná texty svou po-
vahou spíše publicistické (Němec,
Chudožilov), na druhé straně zazněly
texty autorů, jejichž jména byla i pro
odborníky objevem (Elin ap Hywel,
Mc Gangh, Balucki). Opakovala se
jména Charus, Kolář, Kainar. Dra-
maturgická pestrost byla nepochybně
letošním kladem. Naproti tomu poro-
ta postrádala větší pestrost interpre-
tační: letos se ve II. kategorii objevi-
lo pramálo výrazných osobností. Ja-
ko by převládla jistá ukázněná šed'.
A co nás mrzí nejvíc: i u dobrých
výkonů se dala vyzorovat jakási
neúcta k textu – tj. libovůle ve škr-
tech, záměny slov, slovosledu,
vlastně „přibližná znalost textu“.
Zdá se, že někteří interpreti povyšují
sebevyjádření nad interpretaci,
o které se tak krásně dohadujeme
na stránkách těchto vpravdě obrobe-
ných Prostěj(n)ovin.

Hana Kofránková

III. kategorie

přednašečů je na WP téměř ohrože-
ným druhem. Zdá se, že v současné
pragmatické době se poetické duše
mění v úspěšné manažery dřív, než
je jim, přednesu i festivalu zdrávo.
Tím více si ceníme těch šesti z osmi

přihlášených, kteří navzdory nedostatku času přijeli...

Vítězslava Šrámková

Pozn. redakce: Mezi těmi šesti byla i naše jesličkovská Pavlína Štorková, která si z WP odvezla čestné uznání za ztvárnění textu Jaroslava Haška Pohádka o mrtvém voliči. Blahopřejeme.

Pět kapitol o putování z Hradce do Písku, Prostějova a zpět.

**Kapitola první, v níž se dozvíte,
že se o Šrámkově Písku
a Wolkerově Prostějově
prakticky nic nedozvíte...**

Když mě Nad'a Gregarová vyzývala, abych něco napsal o Písku a Prostějově, snažil jsem se jí marně vysvětlit, že nejsem ten pravý. Že díky zaměstnanosti členů souboru přijedeme, odehráme a odjedeme. Že nic neuvidíme a tak nebudu mít o čem psát. Na to měla jedinou odpověď: "To nevádí, něco napiš." Dobře, píšu. „A ať je to aspoň na stránku!“ Dobře, bude.

**Kapitola druhá,
v níž se dozvíte
jak jsme cestovali
a se stravovali...**

„Já dělám do dvou a nadělat mi to nenechají.“ „Já přijedu ve tři z Brna s látkami a pak bych mohla.“ „Já jsem v Praze a pojedu rovnou.“ „Přijedu z Plzně a zavolejte mi, kde to je.“ „Já musím být zpátky co nejdřív.“ „Já ještě dřív, dělám zkoušku!!“ ... tak takhle nějak se domlouvala Dospělá embrya před cestou na Š. Písek a W. Prostějov, kam je se značnou dávkou škodolibosti poslaly krajské poroty. Neuvěřitelné se stalo skutkem a včas jsme dorazili tam i tam – hlavně díky spolehlivosti neuvěřitelných strojů - devítimístné IVECO slečny Lyčkové a sedmi-

**Honza Dvořák na prknech Klicperova divadla v představení
„Jak se vám líbí“.**

místný CITROEN pana Pecháčka. (Zapomenout nemůžeme ani na Pick-up pana Hubky, který do Písku šťastně dovezl náš tajný trumf.) Ze školně jídelnové stravy v Písku jsme moc neměli – přijeli jsme až po večeri a kuřata propadla kuchařkám, místo oběda jsme balili a nakládali a řízky propadly známým, kterým jsme předali stravenky (pan Pecháček s pláčem). Hlavně že jsme do propozic napsali, že jsme všichni normální a nikdo nechce vegetariánskou stravu! Mimochodem k těm propozicím – Karlu Tomasovi se povedl geniální překlep – místo bez masa napsal, abychom uvedli, kdo si přeje stravu bez jídla... zdravý způsob života dohnáný ad absurdum. V Prostějově stravu ani nenabízeli.

A tak pověstnou žravost našeho souboru odskákala hlavně rodina Janákových v Humpolci. Při cestě z Písku tam první auto vyložilo jejich dceru Moniku na tříhodinovou návštěvu a při té příležitosti jeho osazenstvo snědlo obložené chlebičky, dort a skoro celou vaječnou tlačenu. Druhé auto (zástupci souboru počkali na pohovor s lektory) při naložení Moniky dojedlo vaječnou tlačenu, snědlo piškot a neodmítlo obložené talíře a na neděli chystané kuře. Slečna Janáková suše konstatovala, že poprvé se s ní matka loučila s pláčem a slovy: „drahá dcerolo!“

**Kapitola třetí,
v níž se dozvíte
jak o nás pečovali...**

Měřeno dospěle embryonálním pojetím tentokrát vysoko na body zvítězil Prostějov. Krásně opravené divadlo a milionový pohodáři u techniky – nic nebylo problémem, všechno s úsměvem a hned. Zato v Písku jsme si připadali jako nezvaní hosté – v divadle to asi bylo jiné, ale my hráli v kulturním domě – evidentně v jednom z trumfů socialistické architektury, který nešel ani pořádně zatemnit – tedy on by asi šel, ale místní technici odmítli kvůli nám lézt na vysoký žebřík narovnat závě-

sy a nám ho půjčit taky nehodlali, filtry na světla měli schované a museli by je hledat, místo piána nám připravili jakousi elektrickou příšeru a řekli, že orchestr Národního divadla s ní byl taky spokojený tak co! (krásné pianino bylo ve vedlejším malém sálku, ale to by se muselo stěhovat a to se nesmí). Na všechny naše žádosti měli zkrátka stereotypní odpověď: „...když jste divadlo, máte být v divadle! Sem divadlo nepatří, tady jste v kulturním domě!“ Prostě – v Písku mají jasno. A to nemluví o tom, že festival se chtěl více otevřít městu, ale po cestě z nádraží ČSD (ano, já byl ten, co jel z Plzně) do kulturáku (bratru dobré tři kilometry) jsem neviděl ve městě jediný plakát...

**Kapitola čtvrtá,
v níž se dozvíte
jak jsme vytáhli tajný trumf...**

Tajný trumf se jmenuje David a narodil se v únoru. Během vystoupení v Písku jsme ho vytáhli (konkrétně jeho matka Bohunka) z kočárku a byl přenesen (konkrétně svou matkou Bohunkou) přes jeviště. Proč? To jsme zveřejnili až při sezení s lektorským sborem, kdy se nás jeden jeho úd zeptal: „Dobře, postmodernismus, proč ne. No co málo znamenat to mimino, naozaj nechápem. Azda metafora, no neviem aká !!!“ Karel Tománek, který se zřejmě chystá sesadit Vladimíra Zajíce z postu nejplněnějšího porotce České republiky jen kroutil hlavou: „V Úpici to nebylo...“ Ano, vysvětlili jsme, v Úpici to nebylo, v Písku to být muselo! Věkový průměr hrajících členů souboru totiž může být maximálně 26 let a my ho překračovali. A tak jsme nasadili tajný trumf – tříměsíčního Davidka, který jsa přenesen přes jeviště a tudíž mezi herce, srazil svou nulou věkový průměr hrajících na 24,47 roku. Údové lektorského sboru zavrtěli hlavou, už se na nic neptali a my jeli plundrovat Janákovy – viz kapitola druhá.

**Kapitola pátá,
v níž se už nedozvíte vůbec nic,
snad jen to,
u koho se můžete dozvědět
jak to v Písku
a Prostějově vlastně celé bylo ...**

O Písku od Nejhodnějších medvídků, Náchodských DREDÁKŮ, Dramatické školičky Svitavy a Společnosti Dr. Krásky - JDO Úpice.

O Prostějově od Turnováků s lomikem a od kolegyně Zámečnickové, která tam jak jsme slyšeli (znovu opakuji – my neviděli nic!) sklízela zasloužené ovace s Chvilí přirozenosti. My sklízeli jen po cestě - nezasloužené ovoce (třešně) s chvilí strachu, že na nás přijde sadař. Prostě – Dospělá embrya.

*Cesta s inscenací Zastavení zakázáno, parkování povoleno a souborem Divadla Jesličky – Dospělá embrya popsal v pěti kapitolách co možná nejúplněji a nejpravdivěji
Honza Dvořák*

P.S. Tu zkoušku Marie navzdory Písku udělala a je teď autorizovanou přes pozemní stavby. Pecháček vyhrožuje, že jí tam dopíše d a udělá z ní první autorizovanou undergroundovou stavačku. Inu, dospělá embrya...

**DĚTSKÁ
SCÉNA
Trutnov
22. – 28. 6. 2001**

**Celostátní dílna
dětských recitátorů
Trutnov 22.-24.6.2001**

Nevím, zda jsem ta pravá, která má psát o tomto mimořádném setkání recitujících dětí, jejich pedagogů, rodičů a odborníků (či „jenom“ zájemců o dětský přednes). Účastni-

la jsem se totiž nejen jako členka lektorského sboru, ale i jako pedagog – doprovod své žákyňky Markétky z druhé kategorie (organizátoři usoudili, že když nejde o postup, že mne mohou „využít“). Takže jsem byla plně zaneprázdněná povinnostmi a nedokázala celou záležitost vnímat nezaujatě, s nadhledem. K tomu jsem musila odejet již v sobotu, i když v neděli ještě vystupovaly děti ze IV.kategorie (dílna byla původně plánovaná pouze do soboty a tím pádem se mi na neděli „vloudila“ jiná akce vyžadující nekompromisně moji přítomnost). Takže se bude jednat opravdu a pouze o „dojmologii“ – ale zato z několika úhlů pohledu.

Pohled „doprovodu“: Byly jsme s Markétkou velmi spokojené. Vše (bydlení v pokojíčku, stravování, recitování, dílny, diskuse...) se odehrávalo v areálu Střední lesnické školy Trutnov, jehož umístění dělá čest zaměření školy – je totiž téměř v lese, či snad v lesoparku. Bylo to opravdu příjemné - nemusily jsme nikam „přebíhat“, všichni jsme byli pěkně pohromadě. Markétka hned po příjezdu obdržela tašku s mnoha dárečky a já zaplatila účastnický poplatek. Nerozčilovala jsem se (jako jedna účastnice), neboť vím, že bez toho by se DS nemohla uskutečnit. Ráno před recitací na moji svěřenkyňu a ostatní děti čekali lektorky a lektor dílen pro sólové recitátory (studenti KVD DAMU Praha). Odvedli si je po jednotlivých kategoriích do pouze pro ně vyhrazených místností a tam se jim plně věnovali nejen před jejich vystoupením, ale i v každé volné chvíli. I večer pro ně připravili bohatý program. Markétka z jejich setkávání přicházela spokojená, ostatně i ostatním dětem svítila očička a na málokterém recitátoru byla vidět tréma. Vše probíhalo hladce, bez zbytečných prodlev, spěchu a „musu“, což je pro akci, která je věnovaná hlavně dětem, skvělé.

Pohled lektorky: Jako taková jsem již tak nadšená nebyla. Myslím tím zejména výběr textů, neboť i do celostátního kola se vloudily texty, nad kterými mi „vstávaly hrůzou vlasy na hlavě“. Prázdné „řikačky“,

kteří šikovné děti vtahovaly do nepřírozeného „kolovrátku“ a přízvukování. Nebo texty „nad věk“ dětí, tam se nevhodný výběr nevyplatil nedětským projevem a falešným sentimentem. Nebo zase opačně – texty, ze kterých se již „vyrostlo“. Ty potom děti říkaly bez zájmu, jiskry. I když – v těchto případech se projevila poměrně dlouhá časová délka od nastudování textu (leden – červen). Půl roku ve vývoji dítěte je hodně. V případě některých úryvků z delších prozaických textů se objevil problém, že recitátor neznal celek, nečetl knížku. Nemohl potom z krátkého úryvku rozpoznat hloubku vztahů mezi postavami a další důležité okolnosti. Přednes pak působil „černobíle“. Ale vesměs se mi děti velmi líbily. Byly mezi nimi i mimořádné osobnosti, před jejichž výkony jsem se hluboce sklonila.

Velice přínosná a příjemná byla pro mne společná práce s ostatními lektory (Jiřina Lhotská, Martina Longinová, Alena Palarčíková, Zuzana Dvořáková, Radek Marušák a tajemnice Olina Králíková). Přínosná proto, že všichni byli velmi zkušenými praktici, jejichž postřehy a zkušenosti určitě využiji a příjemná proto, že jsme všichni byli naladěni na jednu strunu: na laskavost, vstřícnost, upřímnost, na ovzduší pravé kolegiality...

*Ema Zámečníková
Horní Černůtky,
začátek prázdnin (hurá)*

Dětská scéna 2001 30. celostátní přehlídka dětských divadelních, loutkářských a recitačních souborů

skončila právě před chvílí, já mám ještě pořád „úsměv kolem celé hlavy“, jak jsem se snažila kolem sebe šířit přívětivo, mozek jako v alobalu a nohu našťavaně napuchlou, jelikož jsem poněkud ignorovala, že má nárok být v klidu víc, než jen týden

po operaci. Přesto se budu snažit ze sebe něco vyždímnout a snad si z toho něco vyberete. Takže – jak si vedly soubory východočeského kraje :

Po recitačním vystoupení dramatického kroužku při ZŠ Horní Maršov **PÍSEŇ O VIKTORCE** proběhla šuška – krásný text, akorát mohli víc škrtat – nepochopili jsme proč na boku jeviště stály dvě dívky, které k představení patřily a nepatřily – bylo to statické... Z poznámek lektorů pak: Jde o pokus interpretovat českou klasiku, ten vyžaduje technickou zdatnost, neboť způsob využití mluvní a pohybové stylizace odhaluje na jevišti každou nepřesnost, chybu a nevybavenost, která se projevila především u méně zkušených dětí v chóru. Zaujaly zejména sólové výstupy a práce hlavních protagonistů s minimálním gestem. Několik drobných výtek nabádalo k čistotě a důslednému využívání výtvarných prostředků. A já myslím, že to byl víc než slibný začátek souboru, který pracuje teprve 1,5 roku, ocenila jsem představitelku Viktorky i její protějšek, ten milostný duet jsem jim „uvěřila“. Vedoucí Kateřina Klimešová nás určitě příště překvapí něčím podobně příjemným...

Během představení **TOM SAWYER** nabitý sál Národního domu šuškal, chichotal se a vlnil, což už samotné napovídalo, že tato časově poměrně rozsáhlá inscenace neudržela pozornost a zaujetí diváků. V diskusním klubu (moderátorka Jiřina Lhotská) byla hodně přetřásána otázka adekvátnosti výběru předlohy k věku představitelů hlavních rolí – chlapci vystupovali a jednali způsobem, který neodpovídal reálnému věku protagonistů. Všechny dramatické situace byly jen převyprávěny a ilustrovány. Využití praktikáblů pouze náznakové, zvukový plán nepříliš zdařilý. Na diskusním klubu s vedoucími souborů se debata točila též kolem věku postav, kolem principů klasického činoherního divadla, které nefungovaly, jelikož dramatizace nenabízela skutečné situace, v nichž by se mohly projevit vztahy mezi postavami, ale ztrácela se ve

vyprávění. Velkým kladem představení bylo dobré soustředění, naslouchání partnerům, vnímání druhých a reakce na to, co se na jevišti děje.

Turnovské divadelní studio pod vedením Petra Hakena předvedlo inscenaci, která je cenným pokusem o dramatizaci rozsáhlé předlohy.

Klíčem celého představení **KDYŽ KDO MÁ RÁD KOHO** dramatického kroužku **HORNÍ-DOLNÍ ZŠ SLOUPNICE** (vedoucí Eva Sychrová) byla hra, která pomáhala velmi kultivovanému projevu dětí. Obsáhlá diskuse v klubu pro seminary byla vedena o potřebnosti seznamovat děti s folklórem a lidovou slovesností, i když zde nešlo ani tak o folklór ale o jeho interpretaci. Byla pochválena práce s rekvizitou, muzikálnost dětí a celého představení, práce s temporytmem, některé scény velmi imaginativní (jízda s kočárem). Na diskusním klubu s vedoucími souborů se probíral použitý kostýmní prvek – červené, bílé a modré sukně. Jejich výběr byl motivován symbolikou některých obrazů (bílá-koně, modrá-řeka, červená-láska). Dále velmi sympatický empatický klavír – neválecoval zpěv, ale pomáhal mu. Celé představení mělo pevný tvar a řád a zároveň působilo spon-tánně.

Potvrdilo se staré známé rčení, že v jednoduchosti je síla. Ze zpívajících dětí vyzařovalo zaujetí a radost, které proskočilo rychle mezi diváky. Malí i dospěláci se usmívali a pozorně sledovali i lyrické „ne-akční“ pasáže. Odměnou jim byl bouřlivý a upřímně nadšený potlesk.

Kolem mě se povaluje modrý a žlutý Deník dětské scény, z kterého jsem použila semo támo úryvky a já si jdu dát panáka, anobrž se mi vrátí synátor z výletu od hlavy až k patě obalen listím a tváří se jako mimozemšťan. Bude to asi pekelná práce ho vrátit na zem a učinit ho použitelným pro příští den. Těším se a doufám, přes veškeré negativní zprávy, příští rok nashledanou v Trutnově!

Alena Rodrová

Open 2001, a ještě k tomu Air

Množí se to u nás cizáckými názvy. Přehlídkám se říká festival nebo dokonce mezinárodně jen FEST, což dříve bylo jen slovo pro něco, co bývá fest, tedy knop. Slovo Open mj. znamená zas po anglicku, že je otevřeno. Tedy, že festival je otevřený, volný, přístupný, veřejný. A zúčastnit se může každý, jak divák, tak vystupující. Když k Open přidá se slovíčko Air, znamená to však jednoznačně, že půjde o cosi „pod širým nebem“. Přesto se některé soubory, které přijaly nabídku k vystoupení v Open Air programu VII. mezinárodního festivalu Divadlo evropských regionů, jemuž se familiérně mezi odborníky říká „hradecké regiony“, sháněly po příjezdu po pódíích a hledištích krytých, prý, cože kdyby přšlo... No, Open Air má svá rizika. Pravda, přšlo taky, první tři dny byla i zima, a po vedru dalším občas milosrdně (a jednou třeskutě) spadlo cosi mokrého.

Začnu odzadu a pouličním divadlem – pozvali jsme víc ansámbľů do průvodů pouličních a performancí, nakonec parádně se vyvedla jen pražská Vosto5ka, stála však za to. Po dva dny trénovala před Drakem svou premiéru Archaděje, dvakrát ji vystříhla v ulicích starého města a před Klicperovým divadlem ve finále festivalu. Ale i krásná děvčata a hoši z Rakovníka renesančně zpívali po ulicích, i na šermíře z Chebu došlo, Petr Haken se přesvědčil, že předvést dialogický Šrotkorn na pěší zóně lze, jen když půjde o provokační happening nebo atrakci typu francouzských Padoxů. Těch bylo letos na třicet a v kostýmech se po dvoudenním cvičení vydali do ulic (v kostýmech byli frekventanti Jesliček), vedl je „otec“ Padoxů, Dominique Hubarth, který se ovšem moc a moc těšil právě na produkcích Open air programu. Třeba na Polehňově Rakvičkárně a na Cyrano-vi Jirky Jelínka. Češtiny neznaje, Francouz, bavil se, plakal, radoval. Stejně jako se radovaly děti na představeních někdejší drakovské herčky Jarmily Vlčkové.

A to už jsme na letních scénách divadel a na pódíích

v atriu Městské hudební síně či historické Radnice na Velkém náměstí. Denní plakáty, denní avízo ve festivalovém zpravodaji Hadrián, ale snad hlavně kampaň v tisku a televizi přilákala na každé představení tolik diváků (samozřejmě neplatících), že soubory nemusely mít pocit, že by o ně hradečáci nestáli. Naopak. Známi lidé, kteří využívali právě nabídky Open air programu a zbytečně se nestrkali před vyprodanými sály tzv. In programu. V průměru kolem padesáti, ale také sto i více diváků na ty kusy vždycky přišlo. I v dešti a zimě. Konečně občerstvení bylo vždycky po ruce.

A bylo na co koukat - na velmi krásná představení amatéřská, především Námluvy z Police hned první den, pak Brůčkův Vojín Kuřátko, ách, a taky Dva muži v šachu z Pardubic, Sávitří, indická stínohra z Brna skvělá, a co Čmukaři a jejich Dobrá rána! Výtečně sekundovaly hradečáci – soubor Dno předvedl svého dvacetiminutového Cyrana, po kterém byl pokaždé téměř dvacetiminutový potlesk, na performanci Pavla Doskočila, jak chodí po dvorku Amátky lidičky taky vždycky přišli, jeho Laterna Magica Revival Ensemble s hrou Ďulig však přitáhla do Open Air nejvíce diváků v jednom předsta-

vení – v Městské hudební síni jich bylo ke třem stům! Ovšem Hrusice 1907, dílko členů Vosto5 bylo třešničkou na dortu pro milovníky mystifikací a randy..

Stejně pěkně bylo u profesionálů a divadelních škol – vynikající představení Debouchér Jiřího Reidíngera se Sylvií Krobovou v režii otce Andreje (Divadlo Na tahu a Bilbo Compagnie), srandovní Američan, student od Ivana Vyskočila, jménem Alexander Komlósi, který nás hodinu českoanglicky mystifikoval, skvělí studenti JAMU v klaunérii Adélky Kratochvílové „Kufry“, neskutečně krásná a zajímavá Svatební košile party herců kolem bratří Formanů! A co teprve jeden z nejpovedenějších Tracyho tygrů v provedení Divadla Nablízko a Studia

D I V A D E L N Í

Rubín Praha!

Prostě, královéhradecký Open Air ve své první repri-ze (loni jsme takto masivně začali) se vyvedl. Za což se můžeme sami pochválit, protože tato otevřená přehlídka se koná v supervizi Volného sdružení východočeských divadelníků, propaguje tedy i naše sdružení. Těšíme se na další ročník a doufáme, že se na něj připraví i východočeské soubory. Jen, prosím vás, myslíte na to, že nejen OPEN, ale taky AIR je tato přehlídka a to znamená, že jde o divadlo, které divák vnímá velmi otevřeně a s hlavou ve větru...

Malá statistika: Hrál 26 divadelních souborů, které uvedly 34 titulů ve 45 představeních. K tomu ještě něko-

„Divadlo u staré herečky“ - Jarmila Vlčková
foto: Michal Drtina

lik drobných představení v pouličním programu v uličkách starého města, u Draku, na pěších zónách v centru. Hrál se na čtyřech místech (letní scény Draku a Klicperova divadla), v atriu Městské hudební síně a Radnice, vybavených pódii, zvukovou a světelnou technikou. Soubory měly uhrazeno ubytování, dostaly příspěvek na dopravu a volné vstupenky na festivalová In představení. Náklady na tento maratón byly cca 170 tisíc Kč, včetně nákladů na reklamu a technické zabezpečení. Náklady byly uhrazeny z grantů města Hradec Králové a Okresního úřadu, kterým děkujeme za podporu.

V Open Air programu VII. ročníku mezinárodního divadelního festivalu Theatre Europeans region vystoupili:

- Divadlo u staré herečky Hradec Králové/ Jarmila Vlčková/ ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA a O LÍNĚ LIDUNĚ
- OSDO Ústí n. Orlicí/ Paul Claudel / ZVĚSTOVÁNÍ PANNĚ MARIÍ
- DS Kolár Police nad Metují/ A. P. Čechov/ NÁMLUVY
- P.D. Performance Hradec Králové/ Pavel Doskočil/ TURISTA

- Pleasant Paradox Productions Praha /Alexandr Komlósi/ A. K. UVÁDÍ SVÉHO NEJLEPŠÍHO KAMARÁDA
- Divadlo ANPU Praha / K. J. Erben/ SVATEBNÍ KOŠILE
- Soukromé loutkové divadlo Poli / Jiří Polehňa/ RAKVIČKÁRNÍ
- Skupina historického šermu Non Multi Cheb / ŠERMÍŘSKÝ TURNAJ A RYTÍŘSKÁ POHÁDKA
- Divadelní spolek (a) MÁTÁK Pardubice / Miroslav Horníček/ DVA MUŽI V ŠACHU
- a Zuzana Nováková a Petr Kouba/ JEN PŘES MOU MRTVOLU
- Divadlo Na Tahu a Bilbo Compagnie Praha / Andrej Krob a Jiří Reidinger/ DEBOUCHER – ANTIKÓDY
- Divadelní studio Neklid Praha / Woody Allen/ CENTRAL PARK WEST a F.M. Dostojevskij/ KROTKÉ VARIACE
- Kulturně divadelní spolek Puchmajer Praha / Martin J. Švejda, Vladimír Mikulka/ O ŠTĚPÁNCE A ZLÝCH LIDECH
- Pohyblivé téatrum, studenti dramatické výchovy JAMU Brno / Adéla Kratochvílová/ KUFŘY
- Tatrmani Sudoměřice u Bechyně/ Josef Brůček/ ZACHRAŇTE VOJÁKA KUŘÁTKO
- Divadlo Doklobouku Rakovník/ Doklobouku/ PŘÍBĚH O KRÁTKÉM PLÁŠTI
- Čmukaři Turnov / D. Weissová, J. Ipser/ DOBRÁ RÁNA
- Divadlo Líšeň / Pavla Dombrovská/ SÁVITŘÍ
- Turnovské divadelní studio / Petr Haken/ BYLO NÁS 5+5 a Petr Haken/ ŠROTKORN
- Dno Hradec Králové/ Jiří Jelínek, Stránská, Bělohávek/ BAJ – BAJ a Rostand, Jelínek/ VARIACE NA SLAVNÉ TÉMA CYRANO
- Laterna Magica Revival Ensemble Hradec Králové/ Rudolf Rousek/ ĎULIG
- Divadlo Kámen Praha Petr Macháček/ LEVÁ RUKA
- Studentské divadlo Dřev Náchod / Miodrag Pavlovič, Ondřej Pumr a kol./ DŮM LÁSKY
- Divadlo Nabílzko a Studio Rubín Praha /William Saroyan/ TRACYHO TYGR
- Vosto5 Praha /Cihlář, Kašpar, Prokop/ HRUSICE 1907 a Klimešová, Němeček, Kuchinka/ ARCHADĚJE
- Muzeum východních Čech a Garda města Hradec Králové s dalšími pěti sty uniformovanými vojáky z bitvy 1866 - TAM U KRÁLOVYHO HRADCE!
- Absolventi DAMU Praha / Pavla Stáncová/ VLADIMÍR VYSOKÍJ
- Amatéřské divadlo Esence Praha / Carlo Gozzi/ LÁSKA KE TŘEM POMERANČŮM

Vážení a milí přátelé,

na závěr této rubriky nabídka:

Máte-li zájem se o popsanych přehlídkách dozvědět více (samozřejmě najdete podrobné články v Amatérské scéně), můžeme vám nabídnout k zapůjčení přehlídkové zpravodaje z Třebíče (činoherní a hudební divadlo), Wolkrova Prostějova, trutnovské Dětské scény a Loutkářské Chrudimi a Hadrián, zpravodaj Mezinárodního hudebního festivalu v Hradci Králové.

A na závěr, dávno po uzávěrce, aktuálně z Chrudimi.

Letos byly poprvé uděleny **Ceny Ministerstva kultury ČR** v oblasti neprofesionálních uměleckých aktivit a za rozvoj tradiční a lidové kultury a folklóru za rok 2000. Máme tu čest vám oznámit, že mezi šesti oceněnými byla udělena Cena (v oblasti neprofesionálních divadelních a slovesných oborů) **Mudr. Karlu ŠEFRNOVI** za jeho dlouholeté působení v oblasti loutkového divadla.

Aby Karel Šefrna dostal od ministra kultury medaili, o tom byla poprvé řeč někdy před vánoci, když do rady VSVD dorazila výzva, že se takové oceňování chystá. Pravda, v zásobě bylo několik našich přátel, kteří díky zásluhám a šedinám mohli být přizdobeni ministerskou přízní. Ale pak najednou a s úžasem jsme si uvědomili, že má-li někdo nárok na nově zakládané ministerské ocenění, pak je to v současném divadle amatérském právě loutkář otec Karel. Vždyť co je do loutek, růže i jinak zvana stejně voní... Karel je už natolik nestorem a zakladatelem „Céčka“ (loni před třiceti lety), což bylo i v Hromadě mnoho vzpomínáno a o Karlovi rovněž psáno, i k jeho šedesátinám taky, že proto nemusíme dnes tolik slovíček, ale zato přejeme mu to od srdce.

Byli jsme u toho, když vkusně ošálený ministr Pavel Dostál vzal a předal troubu s diplomem a kytkou a poté si s Karlem připil zbytkem vína z inscenace právě „Céčkem“ dohrané na Loutkářské Chrudimi. Dne 4. července, což je americký svátek Dne nezávislosti. Karel Šefrna se stal prvním z nositelů tohoto vyznamenání, které se jmenuje nějak tak jako „zasloužilý něco“ nebo „za zásluhy“ nebo „za fšeco“... Přibude letos ještě pět takto vyznamenaných v republice při různých festivalech, a tak prý to bude každoročně, až do zhroucení ministerské pokladny. Neb k troubě a kytce je i obálka, jak říkal ministr. Byl v dobrém rozmaru, vzpomínaje, jak do Chrudimi rovněž jezdil s baťohem a v džínách, i na Karla mladého se dívat. Chvilka to byla krásná, rádi jsme u toho byli a pak si s oslavencem připili pivem, v bílém stanu, za zpěvu samotného Ondřeje Havelky a jeho sisters.

*Gratulujeme!
Redakce Hromady*

A dál už čerpáme z Chrupajdy, zpravodaje 50. loutkářské Chrudimi

To ani neexistuje

Takhle vždycky reagovala moje (kdysi malá) dcera, když se dostala do situace, kdy chtěla říct, že je někdo nebo něco úžasné, skvělé, dokonalé. Prostě když chtěla vyjádřit nepojmenovatelnou hodnotu. Když jsem po představení Grillparzer viděla na scénu přicházet (po uvozujícím slově Honzy Dvořáka) pana ministra, blesklo mi hlavou, že taková cena, kterou by si Karel zasloužil, ani neexistuje. A jestli nějakou od pana ministra dostal,

tak je to sice hezké, ale tu největší, neexistující cenu má stejně jako od nás. Od nás všech, kteří ho máme rádi, kteří obdivujeme jeho (jejich) divadlo. Bylo to to nejmenší, co jsme mohli dát, ale zároveň to bylo úplně všechno. Vřelý potlesk a upřímné vzdání úcty celého sálu.

Dáda Weissová

A jak v Chrudimi dopadly naše soubory?

Na úvod trochu statistiky. Na přehlídce bylo odehráno 17 českých amatérských loutkářských představení. A z toho 7 našich. A když se podíváme na výsledkovou listinu, bylo uděleno 14 ocenění a z toho 7 východočechům.

V Chrudimi se představily soubory:

- DNO Hradec Králové - E. Rostand, J. Jelínek: Variace na slavné téma CYRANO, DNO Hradec Králové - J. Jelínek, M. Stránská, K. Bělohávek: Baj – baj
- LS „C“ Svitavy - J. Irving: Penzion Grillparzer
- SLD Poli HK - Jiří Polehňa: Rakvičkárna 1, 2
- Dramatická školička Svitavy - A. Kliment: Strom
- Tak co?“ ZUŠ Chlumec nad Cidlinou - V. Horyna: Jan za chrta dán
- LS Bífule, Divadlo Jesličky - Lada, Pehr, Polehňa: Budulínek č. 3

Ocenění:

Cena souboru DNO Hradec Králové
za inscenaci Variace na slavné téma Cyrano

Cena souboru C Svitavy

za citlivé vytvoření atmosféry v inscenaci
Penzion Grillparzer

Cena souboru Tlupatlapa Dramatické školičky Svitavy

za jevištní básnivost v inscenaci Strom

Cena souboru DNO Hradec Králové

za invenční absurdní anekdotu Baj-baj

Cena Jiřímu Jelínkovi

za úpravu textu Edmonda Rostanda Cyrano z Bergeracu

Čestné uznání souboru DNO HK

za osobitý divadelní výraz

Čestné uznání Karlovi Šefrnovi

za osobité herectví a vytvoření hudebního plánu
v inscenaci Penzion Grillparzer

A abychom vám přiblížili, za co byla uvedená ocenění udělena, přinášíme opsané a krácené recenze z Chrudimské Chrupajdy

„C“ Svitavy

Penzion Grillparzer

...Céčko vždycky pracovalo s náznakem. Ale tentokrát víc čaruje s atmosférou, než sděluje skrze dramatický střet obrazem, slovem a hudbou sdělovaných dějových faktů. Což nevylučuje, že inscenace nemá svou působivost. Magické šamanství Céčka působí na senzibilnější část publika i bez všeho dalšího a lidská opravdovost jeho členů vyzařuje i skrze tentokrát poněkud nejisté herectví.

Luděk Richter

LS Tlupatlapa Dramatické školičky Svitavy

Strom

...Chválím a smekám před poetikou, ale hlavu si můžu ukrotit, jak se snažím dešifrovat symboly. Příliš mnoho alegorie pro nepoučeného diváka. ... Ráda se nechávám pouze unášet básní a obrazy, ale v okamžiku, kdy se mi někdo snaží sdělit víc, než jen základní myšlenku, toužím pochopit.

Blanka Luňáková

LS DNO Hradec Králové

Baj-baj

„Sedmi paralelními rodinnými divadélky – mansiony – procestují dva bratři ve snaze o záchranu začarované sestry a cestou udělají řadu dobrých skutků, jež se ve směr obrátí v pravý opak... , aby nakonec našli svou sestru připíchnutou vlastními meči na stromě u něhož se loučili na počátku.

Je to udělané se smyslem pro míru zvoleného stylu herectví, se smyslem pro zkratku a pointu každé jednotlivosti i celku, je to vděčné, je to zábavné, zejména mladí diváci se smějí dřív, než se začalo hrát... Otázky lze mít snad jen dvě: Za prvé a hlavně – je v téhle inscenaci pod velkou psínou i nějaká výpověď, sdělení a jaké? ... Zatím mi to vychází, že ať děláš, co děláš, tvé úsilí o

konání dobra způsobí vždycky pravý opak. Myslí-li to inscenátoři takto, platí otázka druhá: Nebylo by při té postmodernistické nevázanosti možné, být věrnější svým vlastním principům?... Vybočení dezorientují... obtížně srozumitelný význam závěrečného obrazu...“ (Dále autor recenze, Luděk Richter, jemuž se omlouváme za riskantní krácení, pokračuje výčtem nedůsledností, kterých se inscenátoři dopustili a které při vši legraci a psině diváka matou, pozn. redakce.)

LS DNO Hradec Králové

Variace na slavné téma Cyrano

... Stručně řečeno – autorská osobitost par excellence. Když zmíním sympatie k tvořivým loutkářským prstíkům, (mimochodem, dodneška jsem měl za to, že tento prostředek lze uplatnit pouze pro drobnější etudy) sympatie ke kolektivnímu výrazovému herectví, sympatie k muzice a celkovému dojmu z bravurně zvládnuté inscenace, nemohu pominout také sympatie vyplývající z inscenování tématu vzhledem k věku a záři na lících všech, kteří se na ní podílí. Tahle inscenace je vzácná v několika bodech. I když se soubor názvem přiznává „pouze“ k variacím na slavné téma, motivy velké lásky a osudového míjení nikterak neponižuje ani neshazuje. V podstatě tedy zůstává velkému příběhu věrný, avšak inscenuje ho v koncentrované podobě v nadsázce a s humorem, která však neztrácí ze zřetele původní téma celé tragédie. Troufám si říci, že se tak děje díky kvalitní úpravě textu. Čin skutečně příkladný a následováníhodný. Velmi si vážím toho, že nejde o jakousi parodii velkého tématu, ale jeho ctění a zpracování vlastními osobitými prostředky....

Pavel Němeček

Variace na slavné téma Cyrano budou k vidění i na letošním Jiráskově Hronovu. Blahopřejeme!

Tolik aktuální informace.

Pozn.red.

I redakce Chrupajdy byla obsazena našimi přáteli východočechy (i když až z Turnova). Velela zde Dáda Weissová, potkali jsme tu Romanu Zemenovou a Jardu Ipsera (prostě Čmukaře). Děkujeme jim za milé přijetí v redakci a Jardovi Ipserovi za zapůjčení čtyř čísel Chrupajdy k ofocení, neb o ně byl tak velký zájem, že ke koupi již nebyla. Někteří zájemci si kameloty podpláceli, aby jim ani jediné číslo neuniklo.

A úplně na závěr...

Vážení a milí přátelé, čtenáři Hromady. Možná jste si všimli, že některé rubriky v tomto čísle zcela chybí, jiné jsou přeházené. Ale to vše je pouze z technických důvodů, neb Hromada víc jak šedesát stran mít nemůže. Proto už dnes se můžete těšit na podzimní číslo, kde si přečtete o cestě „Céčka“ do Remeše, o „divadle jednoho herce pro jednoho diváka“ Hanky Voříškové a ještě mnoho dalšího zajímavého.

Přejeme vám krásné a slunné léto.

Redakce

